

POHREBNÉ HOMÍLIE

r. 2003

EUBOMÍR STANČEK

O B S A H

Náhla smrť	Jn 11, 21-27
Máme nádej	Hebr 6, 10-20
Zbohom	Mt 9, 14-17
Zodpovednosť	Lk 12, 39-48
Na ceste do večnosti	Jn 11, 17-29
Neplačte	Lk 7, 11-17
Ja som vzkriesenie a život	Jn 11, 17-27
Smrť - dôvod na radosť?	Lk 7, 11-17
Smrť – prijatie Božej vôle	Mk 1, 35-39
Konajme dobré skutky	Lk 12, 35-40
Vzkriesený nám dáva nádej	Lk 24, 13-16
Ja som vzkriesenie a život	Jn 11, 17-27
Po smrti nová hodnota života	Lk 23, 44-53. 24, 1-6a
Vierou k večnému životu	Jn 11, 25
Strach pred smrťou	Jn 11, 25-26
Sláva Pánova a nebo	Jn 17, 21-25
Bedlite	Lk 12, 35-40
Smrť – prechod z časnosti do večnosti	Ef 1, 3-6. 15-18
Žiť pripravený a plný nádeje	Lk 12, 35-40
Ja som vzkriesenie a život	Jn 11, 1-45
Stretnutie s Pánom	Jn 11, 17-27
Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba	Mt 16, 21-27
Najťažší kríž je ten, ktorý si človek pripraví sám	Mt 16, 21-27
Neboj sa, len ver	Mk 5, 21-43
Stretnutie s Ježišom	Lk 7, 11-17
Čo je v živote dôležité?	Lk 10, 38-42
Lebo kde je váš poklad, tam je vaše srdce...	Lk 12, 33-34
Smrť je stretnutie s milosrdným Otcom	Lk 15, 1-32
Bedlite	Mt 25, 1-13
Vzkriesenie	Jn 11, 17-27
Smrť s Kristom ako triumf víťazstva	Mk 15, 33-39
Poukázať na Krista ako na nádej	Jn 11, 17-44
Večný život	Jn 11, 21-27
Ježiš je stále s nami	Lk 24, 13-35
Duše spravodlivých sú v Božích rukách	Múd 3, 1-3, 6
Opravdivá nádej na večný život	Jn 2, 16
Vrátiť požičané	Mt 11, 25-30

Po živom Bohu žízni moja duša Lk 7, 11-17
Smrť dieťaťa – vrátenie daru Jn 6, 37-40
Ja som vzkriesenie a život Jn 11, 25
Boh chce nám darovať večný život Nár 3, 22-26; Jn 6, 37-40
Túžime žiť Mt 11, 25-28
O modlitbe Jn 17, 24-26
Výzva k pokániu Lk 13, 1-5
Modliť sa za zomrelého Lk 11, 1-13
Boh - naša nádej 1 Sol 4, 13-17
Na zemi nemáme trvalé miesto Jn 14, 1-6
Nebojte sa Jn 14, 1-6
Trpezlivosť Mt 11, 25-30
Smrťou život nekončí Jn 11, 17-27
Naša cesta k Bohu 1 Sol 4, 13-14. 17-18
Prebudme svoje svedomie Zjv 7, 2-4.9-1
/ Spomienka na zomrelých – Dušičky.

Náhla smrť

Jn 11, 21-27

Drahí smútiaci bratia a sestry, smrť nášho zosnulého brata nás zaskočila, bola naozaj nečakaná. Dotkla sa každého z nás. Ale každý vie, že náš brat veril Bohu. Aj my veríme Bohu.

A počuli sme, ako Ježiš odpovedal Marte: „*Ja som vzkriesenie a život*“ (Jn 11, 25). Marta verila v Ježiša. Nevedela, že aj Ježiš zomrie rýchlou smrťou. Áno, aj Ježiš zomrel náhle a nepochopiteľne. A nevedela, že vstane z mŕtvych ako prvý. Ale ako mohol zomrieť ten, ktorý o sebe hovorí, že je život. Ježiš nám život ponúka. Chce, aby sme žili spolu s ním. Treba sa dať sa pokrstiť, žiť a zomrieť ako kresťan. Tak sa dostaneme k životu večnému, pravému, ale musíme prejsť bránou smrti. Bránou možno tesnou, možno bolestivou, ale jedine ona nás môže priviesť k večnej radosti z Pánovej prítomnosti. Náš zosnulý ňou už prešiel, ale opäť sa s ním stretieme, keď vstane z mŕtvych, vzkriesený k novému životu s osláveným telom na konci vekov. Ježiš zomrel, aby otvoril bránu do večnosti, aby sme ňou vedeli prejsť aj my. A vstal z mŕtvych, aby nám to povedal.

Ježiš je náš Pán a my sme jeho nasledovníci. Je nám iste veľmi ľúto, že nás opustil náš priateľ, brat, príbuzný. Rýchle a bez rozlúčky. Ale napriek tejto bolesti nás v srdci hreje naša viera v zmŕtvychvstanie a večný život. Stratil svoj pozemský život, ale vo svojej viere získal nebeský. Stratil časný, aby získal večný. Život je pre nás kresťanov iba cestou, ktorou máme ísť k životu večnému. Počas tohto života rastieme k večnosti. V nebeskom živote rastieme v láske Božej k vzkrieseniu. Nevieme, kedy príde vzkriesenie, ale je to dostatočný dôvod, aby sme v takýchto chvíľach, pre nás síce ťažkých, neboli zúfalí. Veď ľudskou prirodzenosťou je strach z neznámych vecí a zo zmeny vôbec. Bojíme sa niekedy aj malých zmien, nieto ešte takej radikálnej, akou je prechod z tohto života do ďalšieho. Veď tu na zemi sa má človek celkom dobre a nechce o tieto pozemské radosti prísť. Ale my veríme Ježišovým slovám o radosti vo večnosti. A v tom je naša nádej. Naša nádej v

živote, naša nádej v utrpení a v smrti je Pán. A spolu s naším bratom aj my smerujeme cestou našej viery k tomuto cieľu. K životu nebeskému po živote pozemskom.

Tejto viere zverujeme celý život. Snažíme sa žiť, ako sa na katolíkov patrí. Ježiš poslal svojich učeníkov krstiť a učiť národy. Aj my sme boli poučení o možnosti dosiahnuť nesmrteľnosť. Máme príležitosť dosiahnuť ju. Naš brat bol pokrstený a žil svoju vieru. Veril v milosrdenstvo Božie, v život večný. Krst nás oprávňuje chcieť od Boha spásu a umožňuje žiť v tejto viere.

Čítal som niekde o lodi, ktorú istá spoločnosť upravila a teraz ju využívajú na výskum veľrýb. Staršia dopravná loď, ktorá je vybavená sonármi, mikrofónmi a inou technikou. Táto loď je však zaujímavá tým, že sa jej prova dokáže ponoriť pod vodu a loď stojí kolmo na hladinu. Napustí do predných prepážok vodu, ponorí sa a tým získa oveľa väčšiu stabilitu. Tak môže vykonávať svoju prácu oveľa lepšie. Stalo sa, že sa začala stabilizovať a ponárať svoj predok pod vodu. Neďaleko plávala iná loď a hneď jej rýchlo išli na pomoc. Kontaktovali ich vysielaczkou a začali pripravovať záchrannú akciu. Všetko sa vysvetlilo, ale aj tak boli nedôverčiví. námorníci totiž vedia, že ak sa loď ponára prova, tak sa potápa. Nie je bežné, aby sa loď potápala a hneď vynárala.

Aj keď človek zomiera, vyzerá to zle, končí sa život. Ale tá výskumná loď bola pripravená na takéto potápanie, jej úprava bola veľmi drahá. Naš brat bol pokrstený, bol "upravený" na to, aby zomrel, aby sa akože potopil, ale krstom bol upravený aj na to, aby sa vynoril, keď príde správny čas.

Aj my pokrstení sa na smrť môžeme pozeráť ako na potopenie, ale pritom krst je to, čo nám dáva možnosť vynoriť sa.

Smrť nás môže prekvapiť. Možno aj tá naša vlastná môže byť nečakaná. Máme však vyznanie viery, ktoré je skratkou evanjelií. A tam sa hovorí: Verím v život večný, vo vzkriesenie tela. Toto je viera Cirkvi, v ktorej bol náš brat pokrstený a v ktorej aj vstane z mŕtvych. Amen.

Máme nádej

Hebr 6, 10-20

Čo si vieme predstaviť pod slovom nádej? Pred nami sú telesné pozostatky vášho manžela, otca, svokra, brata, príbuzného. Tento náš brat trpel ťažkou a nevyliciteľnou chorobou. Akú radosť ste však cítili, keď ste počuli z úst lekárov slovo nádeje, hoci v srdci ste cítili a vedeli o vážnom stave. Vieme, že ľudské slová sú slabé. Nikto si život nedal, a nikto si ho nemá právo ani zobrať. Jedine Boh. Jedine on môže náš život ukončiť. Aj keď dnes stojíme pri rakve vášho zosnulého, vám, ktoré smúтите, zostala v srdci nádej. Nie ľudská, pominuteľná, ale tá, ktorej uveril aj náš brat.

V tejto nádeji nás povzbudzuje i apoštol Pavol v dnešnom prvom čítaní slovami: *„Bratia! Boh nie je nespravodlivý, nezabudne na vaše skutky a lásku, ktorú ste prejavili jeho menu, keď ste poslúhovali svätými“ (Hebr 6, 10).*

Tieto slová o veľkej nádeji píše Pavol, o ktorom vieme, že prenasledoval Krista. No vieme i to, že keď sa stretol s Ježišom na ceste do Damasku, aby tam pochytal kresťanov a v putách ich priviedol do Jeruzalema, toto stretnutie ovplyvnilo a zmenilo jeho ďalší život. Musel zápasiť, bojovať, premáhať sa. Mal nádej, že to čo robí, nie je zbytočné. Veril, že toto všetko bude raz odmenené. Preto píše: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20). Pavol nesmútil, že zanechal pohodlnejší život bez Boha, že ho vymenil za ťažší s Bohom. Ved' pre vieru musel znášať ťažkostí od svojich rodných bratov, siahali mu na život, ale on využil právo, pretože bol rímsky občan a odvolal sa na cisára. Zomrel na jednom z rímskych pahorkov za Krista, ktorému po svojom obrátení celkom uveril. Zomrel plný nádeje, čo je cítiť v slovách: „Dobrý boj som bojoval, vieru som si zachoval, už mi je pripravený veniec, ktorý mi v onen deň dá Pán...“

O takejto nádeji v Boha, ktorú mal apoštol Pavol, môžeme hovoriť i o vašom manželovi, otcovi, svokrovi, príbuznom. Nie je to ani mesiac, čo vzpriamený kráčal tu v tejto kaplnke ku oltáru, aby prijal posilňujúcu sviatosť pomazania nemocných. Vedel som o jeho túžbe po živote, vedel som, že je vážne chorý. Tým viac som sa tešil, že prichádza k posile duchovnej. Vtedy som mal nádej, že Ježiš Kristus odmení tento jeho skutok. A dnes mám znova nádej, že tento skutok vykonaný slobodne a dobrovoľne odmení Boh. Možno viacerí z vás ani nevedia, že niekoľko dní predtým ešte robil okná na zvonici, aby sa zabránilo jej znečisťovaniu. A dnes sa s ním lúčime...

Ludské slová potešia, ale my veríme v Božie slovo, ktoré je spravodlivé, veríme, že Boh slabosť nášho brata prepáči a pohliadne na jeho dobrú vôľu, ale i na vaše modlitby za otca a manžela. Prehlbme sa i my v nádeji, že všetko čo konáme pre spásu našich nesmrteľných duší, nie je zbytočné. Veríme slovám, ktoré Ježiš povedal: „Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď zomrie.“

Pripraviť sa na smrť je veľká milosť. Dať si do poriadku svoj životný účet chápme ako vážnu potrebu. Neodkladajme. Veď i náš brat zomrel po 5-mesačnom trvaní choroby v 58 roku svojho života. Prednedávnom sme sa lúčili so sestrou, ktorá opustila rodičov v 20 roku svojho života. Kto bude ďalší? Budme pripravení.

28. 1. o siedmej hodine sa Anna Grigorovna zobudila a zbadala, že na ňu díva manžel. „Vieš, Anna,“ povedal Fjodor Michajlovič Dostojevskij, „už tri hodiny nespím. Cítim, že dnes umriem...“ Anna sa rozplakala. On ju utešoval: „Pamätaj, že som ťa veľmi ľúbil, nikdy som ťa neoklamal, dokonca ani v myšlienkach.“ O jedenástej pocítil veľkú slabosť. Zavolala deti, chytil ich za ruky a manželku poprosil, aby mu prečítala podobenstvo o márnoträtom synovi. Bol to posledný text, ktorý si Dostojevskij vypočul. Večer umrel.

Je to krásne, keď človek má nádej. Ako márnokratný syn, ktorému otec odpustil. My všetci majme nádej, že nám Boh odpustí, ale zároveň sa usilujme o dobrý život.

Lúčime sa teda v nádeji na nové a bez konca trvajúce stretnutie s otcom, dedkom, bratom a manželom. Odpočinutie večné, daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti.

Amen.

Zbohom

Mt 9, 14-17

Iste vám nie je neznáma atmosféra na konci nejakého vydareného predstavenia, napríklad v divadle, koncerte a podobne. Obecenstvo tleska a na javisko vystupujú tí, ktorí sa o tento úspech zaslúžili. Môžeme vidieť často gesto režiséra či dirigenta, ktorý sa ukloní a rukou ukáže na účinkujúcich, orchester, hercov. Tomuto gestu rozumie každý. Týmto gestom im ďakuje a uznáva, že bez nich by to nebolo. Ba keď dostane kvety, daruje ako prejav vďaky niekomu z tých, ktorý sa najviac pričínil o dobrý priebeh, úspech.

Odprevádzame na dočasný odpočinok vašu mamu, sestru, babku. Odprevádzame ju s radosťou, hoci vo vašich očiach sú slzy. Skončil sa život veriacej ženy, ktorá sa snažila splniť slová z dnešného evanjelia: „**Môžu smútiť svadobní hostia, kým je s nimi ženích**“ (Mt 9, 15)?

Odpoveď je jednoduchá. Nie. Ježiš si za sebou nepovolal len apoštolov. Ježišovo pozvanie Poď za mnou! nie je rezervované len pre skupinku vyvolených. Ježiš sľubuje tým, ktorí toto pozvanie prijmú, bohatstvo už tu na zemi i vo večnosti. Každému dáva, ale od každého bude raz pýtať i späť. Spomeňme si na vyúčtovanie s drachmami. Kto chápe, čo od nás žiada Ježiš,

nemôže ostať stranou. Žiť s Ježišom je úžasná a krásna vec. Sám hovorí: „Nenazval som vás sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Ale nazval som vás priateľmi...“ Ježiš nám prišiel oznámiť, že náš život tu na zemi nemá konečný cieľ: „Vaša vlasť je v nebesiach. Odtiaľ očakávajte príchod...“ Ježiš tým, čo uveria v neho, nesľubuje len radosť a spokojnosť, ale i: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ Aj iné miesta z evanjelia nás inšpirujú, aby sme svoj život prežili plodne s Ježišom.

Dnes sa lúčime s našou sestrou, ktorej posledné slovo bolo: Zbohom. Naš pozdrav na rozlúčku. Koľkokrát vám, najdrahším, toto mama povedala? Pri odchode z domu, ale i vtedy, keď ste odchádzali vy z domu. Choďte s Bohom. Nech ťa Boh ochraňuje, sprevádza, žehná. A toto slovo pre nás znamená aj túžbu prežiť večnosť s Bohom. Príprava na stretnutie s Bohom je zvlášť dôležitá. Pripraviť sa neznamena len pomodliť sa, ale aj ísť ku sviatostiam, dať Bohu celé svoje snaženie. Veď sami dobre vieme, kto nezištne dáva, ten aj štedro býva odmenený. Tým viac to platí o Bohu. Naša sestra veľmi milovala Boha. Dôkazom toho bola aj jej častá účasť na sv. omši a pristupovanie ku sviatostiam. Žila jednoduchým a skromným životom. Vy, najbližší, viete, že jej život bol poznačený nejedným krížom, ktorý však niesla trpezlivo a s láskou. Najviac zaiste ste vďačná jej v dnešný deň vy, Anka, ktorá ste ju oslovovala mama, aj keď vám nedala život.

Dnes sa lúčite s ňou tým istým slovom, ktoré povedala naposledy ona. Zbohom. Prajete jej, aby odmenou za všetko jej bol sám Boh. Veľa je krásnych vecí, chvíľ, udalostí, stretnutí i ľudí, ktorí robia človeka šťastným. Jedno je však isté: toto všetko sa nedá porovnať s tým, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú. Všetko na zemi je dočasné. Boh stvoril človeka na svoju podobu pre vyšší a dokonalejší cieľ. Hriech zničil mnoho, ale láska víťazí. Preto dnes i toto rozlúčkové stretnutie má vyznieť v náš osov ako posila,

povzbudenie: dať svojmu životu znova a znova istejší impulz, vyššiu hodnotu, radostnejšiu náplň v spojení s Bohom.

Svätý Patrik, patrón Írska, si často pripomínal túto myšlienku: Boh je vo mne a ja v Bohu. Boh je po mojej pravej i ľavej ruku. Boh je predomnou i za mnou. Boh je nadomnou a podomnou.

Tieto slová mu dávali impulz znova začínať a radovať sa zo svojho života v spojení s Bohom.

Skončil sa dej života našej sestry. Opona spadla. Zomrela. Hoci netlieskame, sme šťastní. Žila s Bohom, zomrela v spojení s Bohom. A zaiste i ona ako umelec, ktorému sa podarila úloha, ukázala rukou na vás. Áno, chce sa vám poďakovať za všetko a namiesto kytice chce vám povedať: Teším sa na vás u Boha a lúčim sa s vami, zbohom!

Amen.

Zodpovednosť

Lk 12, 39-48

Všetci sme slabí ľudia a nik z nás nevyužije všetko to dobro, s ktorým sa v živote stretne. Z milosti Božej sme tento život dostali ako dar, ktorého vôbec nie sme hodní. Každý deň sme si zvykli brať akoby niečo samozrejmé. Je to presne ako s dýchaním. Od svojho narodenia suverénne nasávame vzduch, naše pľúca si z neho povyberajú všetko, čo potrebujú a takto opotrebovaný ho pokojne vydýchnu, aby sa opäť mohli nasať až dosýta. Toto všetko sa deje tak, že naše mozgy si to vôbec neuvedomujú. Ani o tom nerozmýšľame. Keď ale nastane situácia, že nemáme dostatok čerstvého vzduchu, automaticky otvárame okno, rozopíname si košeľu a podobne. Teda snažíme sa urobiť niečo pre to, aby sme si mohli opäť pokojne naplniť pľúca.

Podobenstvo o hospodárovi, správcovi svojho majetku, nám dnes okrem iného tiež pripomína pripravenosť. Byť pripravený znamená v danej situácii byť v správny čas na správnom mieste. „... **lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte**“ (Lk 12, 40).

Od každého správcu sa vyžaduje jedna čnosť. Je to čnosť zodpovednosti. Pretože spravuje majetok, ktorý patrí istému spoločenstvu a ono sa slobodne rozhodlo zvoliť si spomedzi seba jedného, ktorého ustanoví zodpovedným za hospodárenie s majetkom. Napríklad, každý bankár musí mať všetky záznamy o vklade či výbere peňazí v poriadku. Keby to tak nebolo, riaditeľ banky by takého účtovníka hneď vylúčil z práce a našiel by si iného a zodpovednejšieho. Alebo, povieme si, obyčajný výhybkár na železničnej trati. Tento človek nesie obrovskú zodpovednosť za poriadok na trati a je to vlastne on, kto posiela vlaky na tú správnu trasu. Tiež zodpovedá za životy mnohých ľudí, ktorí cestujú.

Čnosť zodpovednosti, drahí bratia a sestry, sme každý z nás dostali do daru spolu s darom života. Zodpovednosť za "správu" svojho života. Ak nás dnes Kristus vyzýva k bdelosti, robí to kvôli tomu, aby sme si uvedomili svoju smrteľnosť.

Rozhlasoví moderátori často používajú takú repliku. Hovoria: sme „In“, si „In“, nie si „In“ a podobne. Toto „In“ prebrali z anglického jazyka, čo znamená po slovensky predložku „v“. Chcú tým teda povedať, že v danej situácii sú v obraze, sú absolútne disponovaní všetkými svojimi vedomosťami a znalosťami z danej problematiky, že sú alebo nie sú v probléme zaangažovaní úplne naplno. Tak ako im to ich možnosti dovoľujú. To, že sme sa narodili, prijali krst, prijali do svojho srdca slobodne a dobrovoľne Boha, nás dáva do pozície zodpovednosti konať naplno, čo od nás chce Ten, ktorého sme si vybrali. Núti nás to, aby sme boli neustále „In“, aby sme neustále, každom čase robili to, čo sme si sami vybrali za povinné: nadovšetko milovať Boha a svojich blížnych.

Stojíme pri rakve nášho zosnulého brata Františka. Pán mu vo svojej dobrotivosti a láskavosti dal dar dlhého a plodného života. Nebol ľahký. Od svojej mladosti mal problémy so zdravím. V tridsiatich rokoch mu museli skrátiť pravú nohu a celý život chodil s paličkou. Tá sa mu stala vernou priateľkou. O ňom, milovaní bratia a sestry, môžeme s pokojným srdcom povedať, že bol človek „In“. Keď som sa rozprával s pozostalými, všetci mi potvrdili, že to bol človek so srdcom vždy na správnom mieste. Spolu so svojou manželkou vychoval osem detí, ktoré sú živým svedectvom o tom, ako náš brat chápal zodpovednosť za dar života.

Bolo to asi pred dvoma rokmi, keď som Františka stretol pred farou na ceste do kostola. A začal sa náš krátky, no pre mňa nesmieme obohacujúci rozhovor. Stál pred informačnou nástenkou, kde boli vyvesené Katolícke noviny s fotografiami novovysvätených kňazov. Keď som sa ho opýtal, prečo si toľko prezerá tie tváre, ved' už pri nich stál včera i predvčerom a aj minulý týždeň, povedal: „No, to aby som vedel, že za koho sa budem modliť zajtra. Tak si čítam, odkiaľ je. Viete, aj môj vnuk študuje za kňaza.“ A to som ešte nevedel, že on si už niekoľko rokov zbieral a odkladal všetky fotografie z Katolíckych novín s novokňazmi. Snáď mnohí kňazi mu potom vo večnosti budeme vďační za jeho modlitby.

Jednoducho som z toho vydedukoval, že on bol mužom modlitby. Niesol v sebe dobrovoľne zodpovednosť, či už išlo o svoju najbližšiu rodinu, alebo ochotne pomôcť susedom, tak aj o Cirkev, za ktorú sa modlil. Pochopil, že narodiť sa v kresťansko-katolíckom prostredí nestačí na spásu, treba urobiť niečo viac.

Nebeský Otec, ty si nám dal dar života, ktorý si niekedy vôbec nevážime. Nauč nás byť vďačnými za každodenné "maličkosti". A prijmi k sebe zosnulého brata, ktorý ťa tu s nami velebil.

Amen.

Na ceste do večnosti

Jn 11, 17-27

Drahá smútiaca rodina, na prah večnosti sprevádzame človeka, ktorý žil a pracoval medzi nami. Je nám ľúto, že sa s ním musíme rozlúčiť, ale Pán Ježiš nám hovorí:

„Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“ (Jn 11, 25-26). Záleží iba od nás, ktorý smer si vyberieme.

Marta vyčíta Ježišovi, že neprišiel načas. Veľmi trpí, ale je plná viery, o čom ju uistuje aj Ježiš, keď jej hovorí, že jej brat vstane z mŕtvych. Marta vie, že o čo prosí Syn Otca, to aj dostane. Nevie však, či sa splní to, o čo prosíme my. Preto ani nemyslí na to, aby prednášala svoje vlastné prosby. Ona ich len vkladá do Ježišovej modlitby. Ježiš sa pýta aj nás: Veríš tomu? Súhlasíš? Je tvoja viera živá a žiješ z viery? Si naozaj jedným z tých, ktorí vo mňa veria a žijú vo mne? Viem, že si spomeniete na mnohé osobnosti života, ktoré sa radi prezentujú a vyhlasujú za nevercov, za takých, ktorí nič neočakávajú po tomto živote. Svojimi rečami zviadli mnohých, ba až tak, že prehlasujú, že Boh neexistuje. Ide tu o cestu, ktorá je pohodlná, bez ohraničenia, ktorá je veľmi široká, ale kam vedie? Ich príkladom sa často dajú strhnúť aj veriaci, a to preto, lebo náuku Cirkvi si vykladajú po svojom.

Pán Ježiš nám ponúka veľkú lásku. Sme slobodní vybrať si svoj smer, zariadiť si život podľa svojho svedomia a vedomia. Upozorňuje nás však na jednu cestu. Na cestu našej spásy. Je veľa ciest, veľa chodníkov, z ktorých sa možno kedykoľvek vrátiť, ale ak niekto stratí cestu spásy, vtedy je s ním veľmi zle. Len raz sa umiera. Keď sa raz stratí duša, je stratená navždy. Ak veríme v Krista, ak poznáme jeho učenie, ak s ním a cez neho prežívame svoje životné situácie, potom je tu pre nás Kristus - záruka večného života. Naš brat išiel správnou cestou, lebo vedel, že nádej na vzkriesenie má svoj základ v zmŕtvychvstaní Pána Ježiša. Zmŕtvychvstanie nie je ďalšia smrť. Ježiš vstal z hrobu do definitívneho života, ktorý už nepodlieha chemickým a

biologickým zmenám. Vstal do večnosti, ktorou je „láska“. Toľko o zmŕtvychvstaní hovorí kardinál Ratzinger. Aj my chceme vstať z mŕtvych, chceme sa stretnúť s našimi príbuznými, kamarátmi, so všetkými, ktorí nás predišli do večnosti. Ožívujme teda stále svoju vieru a hovorme: Verím v život večný. Všetci veríme, že po tomto pozemskom živote bude nasledovať nebeský život, život, ktorý nikdy neskončí. A toto majme vždy pred očami, rozmyšľajme nad týmito myšlienkami a používajme všetky prostriedky na to, aby sme si tento večný nebeský život zaslúžili. Prijímajme často sviatosti, rozjímajme každý deň a myslime na svoju spásu a na spásu našich blížnych. Milujme Ježiša v tomto živote, ako len vládžeme. Aká veľká bude naša viera v neho, také bude veľké odpustenie našich hriechov v hodine našej smrti.

Bol jeden starostlivý kráľ. Mal bystrého šaša. Jedného dňa dal kráľ šašovi žezlo a povedal mu: „Môžeš ho mať dovtedy, kým nestretnáš väčšieho hlupáka, ako si ty sám.“ Roky ubiehali a šašo ešte vždy mal žezlo vo svojich rukách. Keď prišla hodina kráľovej smrti, zvolal všetkých dvoranov, sluhov aj šaša, aby sa s nimi rozlúčil. Povedal im, že ide na dlhú púť a že sa už nevráti. Šašo sa ho opýtal: „Výsosť, predtým kedykoľvek ste išli na cestu do cudzieho kráľovstva, vždy ste pred sebou poslali niekoľko vojakov a sluhov, aby všetko dali do náležitého poriadku a tak pripravili cestu. Môžem sa opýtať, aké prípravy ste urobili pred touto cestou, ktorú teraz sa chystáte podstúpiť?“ „Beda,“ povedal kráľ, „príliš dlho som robil iné veci a nevykonával som žiadne prípravy.“ „Nuž,“ povedal šašo, „zoberte si toto žezlo, lebo práve v tejto chvíli som stretol väčšieho hlupáka, ako som ja.“

Aj o nás by musel tento šašo povedať, že sme hlupáci, keby sme sa celý život starali o pozemské veci a nepripravovali by sme sa na cestu do večnosti. Je to najdôležitejšia cesta a smer v našom živote a tomu musia zodpovedať aj naše prípravy.

Svätý Karol Boromejský, arcibiskup Milána, dal jednému maliarovi namaľovať obraz, ktorý by zobrazoval smrť. Po čase maliar priniesol hotový

obraz: Bola na ňom tradičná kostra s kosou v ruke. Svätec vyjadril nespokojnosť a poradil majstrovi, aby zobrazil smrť ako anjela držiaceho v ruke zlatý kľúč.

Naozaj šťastní a blažení, ktorí objavili tajomstvo, kód, kľúč svojho života v Bohu, v Kristovi a naučili sa žiť síce naplno ako iní, ale súčasne i zomierať svetu a rodiť sa pre život večný.

Drahí bratia a sestry, žiadna fáza prežitého života sa nedá vrátiť. Čo sa raz stalo, nemôžeme už vrátiť. A preto modlíme sa spoločne: Od náhlejšej a nekajúcej smrti, vyslobod' nás, Pane. Lebo nikto z nás nepozná ani deň, ani hodinu.

Amen.

Neplačte

Lk 7, 11-17

Keď sa nám darí, keď všetko ide podľa plánov, keď nás majú radi, keď sme spokojní, vtedy nemyslíme na smútok, trápenie, bolesť. A predsa v našom ľudskom živote sú chvíle a momenty, kedy smútok preniká celú našu bytosť. A je to práve aj dnes, keď sme sa tu zišli rozlúčiť sa s naším bratom a odprevadiť ho na jeho poslednú cestu do večnosti. Toto je chvíľa, keď smútime, lebo náš drahý brat nás už predišiel tam, kam všetci smerujeme.

Drahá smútiaca rodina, príbuzní, drahí bratia, sestry! Dnes nám ale Kristus v evanjeliu odkazuje, aby sme nežiaľili a nesmútili. On nám tak, ako aj matke mŕtveho mladíka, hovorí: „*Neplač*“ (porov. Lk 7, 13)!

Smútok. Ježiš neprišiel na tento svet kvôli smútku. Ale prišiel, aby nám zvestoval radostnú zvesť o Božom kráľovstve, o tom, že Boh nás pozýva ku priateľstvu. Toto zvestoval po celom Júdsku. Toto možno išiel aj zvestovať do mesta, o ktorom hovorí dnešné evanjelium. Ale keď sa priblížil mestskej

bráne, uvidel, ako práve vynášali mŕtveho mladíka. Bol to jediný syn matky. Matka, ktorá ho sprevádzala, žialila, veď zomrel živiteľ rodiny. A Ježiš to vedel. Možno aj preto mu ho bolo ľúto. Preto sa zastavil pri tomto mladíkovi. Pozrel sa na matku a povedal: „Neplač!“ Už týmto dal najavo svoj súcit s rodinou. Dal najavo, že neprišiel na tento svet, aby sme smútili, ale aby sme mali radosť. Ale Ježiš nezostal iba pri slovách. Tento smútok v priamom zmysle slova zmenil na radosť. On zobudil z večného spánku tohto mládencia a odovzdal ho matke. Bol to neobyčajný zázrak, ktorý sa rýchlo rozšíril po celom Júdsku.

Drahá smútiaca rodina, drahí príbuzní, bratia a sestry, teraz tu nie prítomný Ježiš, ktorý by nám zopakoval zázrak z mesta Naim a vrátil tohto mládencia. Nám už len zostáva nádej, že sa spoločne stretieme tam, kde nám Kristus išiel pripraviť miesto. Veď Kristus práve preto prišiel na túto zem, aby smútok zmenil na radosť. Prišiel, aby oznámil zajatým, že budú prepustení, slepým, že budú vidieť (porov. Lk 4, 18). On chce, aby sme sa všetci stretli v Božom dome. Kvôli tomuto prišiel, kvôli tomuto zomrel a kvôli tomuto vstal z mŕtvych.

Možno si teraz povieme: Áno, je to tak. Ale prečo potom je tu smrť? A prečo práve náš syn? Veď mohol ešte žiť. Veď celý život mal pred sebou. Prečo? Tieto otázky sú a budú vždy rezonovať v nás a vždy budeme na nich hľadať odpoveď. Ale, drahí smútiaci, smrť je len prechod. My to možno tak ešte nevidíme, a zvlášť nie dnes. Možno sa jej bojíme alebo na ňu vôbec nemyslíme. Ona je síce odstrašujúca, ale nie je poslednou zastávkou nášho života. Za ňou je krásny, nový a plný život s Bohom. A práve dnes si toto máme uvedomiť, že smrť je len akoby dvere do nového života. Stojíme teraz nad rakvou tohto mladíka. Možno nás trápia mnohé otázky. Možno si aj teraz prajeme, aby prišiel Ježiš tak ako vtedy do mesta Naim a vzkriesil tohto mládencia, a tak zmenil náš smútok na radosť. Možno je to ťažké, ale skúsme vo svojom vnútri počuť hlas tohto Ježiša, ktorý vzkriesil mládencia z Naim. Je

to hlas, ktorý nám všetkým a každému zvlášť hovorí: Neplač, neplač! Veď ja som tiež zomrel a tým som otvoril nebo. Neplač, veď kvôli radosti a kvôli zničeniu moci smrti som zostúpil z neba a prišiel dole na túto zem. Neplač, veď týmto som vám všetkým dal nádej, že sa stretneme u môjho Otca, kde je veľa príbytkov. Neplač, veď smrť je porazená a ona je iba mostíkom medzi pozemským životom a novým životom v nebeskej sláve.

Drahí smútiaci, je pravda, že smrť je pre nás veľkou neznámou a veľkou stratou. Ale Kristus a kresťanská viera nám ukazuje, že smrťou sa život nekončí a smútok nemá mať priestor v našich srdciach. Preto nám Kristus dnes skrze evanjelium hovorí: „Neplač!“ Je tu nádej, že sa všetci raz stretneme v nebi, kam spoločne smerujeme od nášho narodenia. Je to zároveň potvrdené Kristovou smrťou a slávnym vzkriesením, že život nekončí smrťou, ale pokračuje v nových rozmeroch a v novej sláve. Smrť ťažko prijímame, ale netreba zostať iba pri nej. Nevieme presne, ako sa to odohrá, ale vieme isto, že tam nás čaká niečo radostné, nádherné a krásne.

Tento príbeh rozpráva o pacientovi, ktorý zomieral na nemocničnom lôžku. Keď prišiel k nemu doktor, pacient sa ho spýtal na to, čo ho čaká na "druhom brehu". Doktor mu odpovedal asi toto: „Počujete, ako šteká za dverami môj pes? On nevie, čo je tu vo vnútri a ako je tu. Ale on vie a cíti, že tu ho čaká niečo krásne, milé a nádherné. Niečo podobné je aj za dverami života. Ja presne neviem, čo a ako je tam. Ale viem, že tam nás čaká niečo radostné, nádherné a krásne, kde smútok už neexistuje.“

Drahí smútiaci, bratia a sestry! Smrť pre všetkých nás je veľmi ťažká strata a je spojená so smútkom. Ale smútok tu nemá miesto. Nie je to koniec. Práve tu je začiatok nového života, života s Bohom. Aj teraz nám Ježiš hovorí: Neplač! Skúsme to počuť a pochopiť, že smrťou sa náš život nekončí a že moc smrti je Kristovým zmŕtvychvstaním zničená. Amen.

Ja som vzkriesenie a život

Jn 11, 17-27

Drahá smútiaca rodina, drahí bratia a sestry v Kristovi Ježišovi! Človek si už od začiatku svojej existencie kladie otázku, čo bude po smrti. Ateisti hovoria, že smrťou sa všetko končí, preto si treba užívať teraz, pokiaľ žijeme. Keď sa pozrieme na rôzne svetové náboženstvá, vidíme, že aj oni predpokladajú život po smrti: budhisti veria v prevetľovanie duší a vrcholom prevetľovania je nirvána. Aj konfucionizmus má svoje predstavy neba a pekla. Hinduizmus verí v spásu, ktorú chápe ako oslobodenie od nevedomosti. Taoizmus zase hovorí, že človek sa má snažiť o zjednotenie s tao - cestou a z toho potom pramení večné šťastie.

Čo máme robiť my kresťania, aby sme dosiahli večný život, nám v dnešnom evanjeliu jasne hovorí Pán Ježiš: „***Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky***“ (Jn 11, 25-26).

Vzkriesenie Lazára je zachytené na konci Ježišovho verejného účinkovania. Je to zázrak, ktorý je jeho posledným znamením a ktorý prekonáva všetky zázraky. Stáva sa to krátko pred Ježišovým utrpením a smrťou, ale taktiež pred jeho zmŕtvychvstaním.

Keď Ježiš prišiel do Betánie, Lazár už ležal štyri dni v hrobe. Podľa vtedajších predstáv sa duša ešte 3 dni vracala k telu, ale na štvrtý deň odišla definitívne preč. To znamená, že nadobudla trvalý stav, smrť. Tento údaj zväčšuje veľkosť zázraku. Ježiš vzkriesil už mŕtveho Lazára.

Normálne by sme čakali, že Ježiš ihneď pôjde k hrobu, aby ho vzkriesil. Predtým sa však odohráva rozhovor Ježiša s Martou. Jej prvé slová sú akoby výčitkou: „Pane, keby si tu býval, môj brat by nebol zomrel.“ Ale v druhej vete je už vyslovená dôvera Ježišovi: „Aj teraz viem, že o čokoľvek Boha poprosíš, Boh ti dá.“ Je to tá istá Marta, ktorá si pri prvom stretnutí s

Ježišom nevybrala "lepší podiel", avšak je to už aj iná Marta, Marta viery. Pán Ježiš jej oznámi nádherné slová: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky.“ A vzápätí sa jej pýta: „Veríš tomu?“ A ona tento dialóg končí nádherným vyznaním, podobne ako svätý Peter: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boží, ktorý má prísť na svet.“ V tomto rozhovore je jeden z vrcholov perikopy. Z Ježišových výrokov vyplýva zásadne nové chápanie "smrti" a "života". Život odteraz znamená: vierou a láskou žiť v spoločenstve s Ježišom a s Bohom. A smrť znamená: byť vylúčený z tohto spoločenstva. Nový život v tom, kto má vieru, začína už krstom. Máme tiež pokrm, aby sa v nás Boží život rozvíjal ďalej.

Udalosť vrcholí dramatickým vzkriesením Lazára, ktorým Ježiš chce ukázať, že ak toto dokáže urobiť s človekom, určite sa splnia aj jeho slová: „Mám moc dať svoj život a mám moc zasa si ho vziať“ (Jn 10, 18). Lazárovo vzkriesenie je odpoveďou na skutočnosť, že smrťou sa nič nekončí, ale práve naopak. Je to predobraz Ježišovho vzkriesenia, ktorý bol, podobne ako Lazár, tri dni a tri noci v útrobach zeme, aby nakoniec slávne vstal z mŕtvych ako "prvotina zosnulých" i nášho osobného vzkriesenia na konci vekov.

Pán Ježiš tak podobne, ako sa pýta Marty, dnes sa pýta aj nás všetkých tu prítomných: Veríte, že som vzkriesenie a život? Veríte, že kto verí vo mňa, bude žiť naveky?

Viera. Čo znamená toto slovo pre nás? Katechizmus Katolíckej cirkvi hovorí: „Viera je odpoveďou človeka Bohu, ktorý sa mu zjavuje a dáva a súčasne mu prináša prehojné svetlo pri hľadaní posledného zmyslu života.“ Cieľ a smer nášho života je večný život. Tento môžeme dosiahnuť jedine v spojení s Bohom. Viera je účasťou na Božom živote. Táto účasť siaha až za hranice života, nemá konca. Krstom sme získali Boží život a tento život je silnejší ako smrť. Musíme si však uvedomiť, že hriech v našom živote rozširuje priestor smrti, vzdďaľuje nás od Boha. Na druhej strane k Bohu a k životu nás vracia odpustenie. Odpustenie hriechov nám otvára život bez

obmedzenia, večný život v Bohu. Večný život nemôžeme porovnávať s ničím na tejto zemi. Kto žije podľa viery, nemá sa čo báť smrti. Smrť je prechodom do krajšieho a hodnotnejšieho života. Tam uvidíme Boha z tváre do tváre. Svätý apoštol Pavol hovorí: „Naša vlasť je v nebesiach“ (Ef 3, 20). A v knihe Múdrosti čítame: „Duše spravodlivých sú v Božích rukách, muka smrti sa ich nedotkne“ (Múd 3, 1).

Aj náš zosnulý brat veril, že Ježiš je vzkriesenie a život. Krstom bol včlenený do Krista a prijímaním eucharistického Krista mal účasť na jeho živote. Jeho život bol aj odpoveďou na Božie volanie. Boh ho povolal do manželstva a k otcovstvu. Bol vzorným manželom a otcom, ktorý vychovával k viere svoje deti. Preto môžeme predpokladať, že keď žil život viery, dosiahne aj večný život.

O tom, že sa oplatí veriť, nám hovorí aj príklad zdravotnej sestry, ktorá sa rozprávala s neveriacim lekárom.

Lekár sa jej pýta: „Sestrička, prečo všetko, čo robíte, robíte poctivo, s láskou, milo sa na každého usmejete a vykonávate aj takú prácu, ktorú má robiť niekto druhý?“ Ona mu odpovedá: „Ja to robím z lásky ku Kristovi, som veriaca.“ „Ja v Boha neverím, Boh neexistuje.“ Sestrička mu na to hovorí: „Ak Boh nie je, čo nepredpokladám, všetko, čo v živote robím, je dobré a viem, že tým slúžim druhým a moje skutky majú zmysel a ja budem spokojná so svojím životom a nič tým nestratím. Ak Boh existuje, viem, že za všetko, čo robím dobre, budem odmenená večným životom, a preto sa oplatí veriť. Budem žiť večne. A čo s vami, pán doktor? Ak Boh nie je, tak ste šťastný tu na zemi a smrťou sa všetko skončí. Ale ak Boh je, čo bude potom s vami, keď v neho neveríte? Stratíte večný život a to bude pre vás katastrofa. A čo je pozemský život v porovnaní s večným? Pozemský život je iba zrnkom večnosti.“

Tento príklad je aj pre nás veľkou výzvou. Táto skromná sestra dala lekciu svojmu nadriadenému a jednoducho mu dokázala, že sa oplatí veriť v Boha, a že sa život smrťou nekončí.

Drahí bratia a sestry, príbuzní a priatelia zosnulého, čo nás čaká po smrti vieme a vieme aj to, čo máme robiť, aby sme dosiahli spásu. Preto žime tak, aby sme boli ľudia viery a raz boli vzkriesení k večnému životu.

Amen.

Smrť - dôvod na radosť?

Lk 7, 11-17

Dnes sa tu stretávame pri smutnej príležitosti. Zomrel človek. Človek, ktorý bol manželom, otcom, priateľom. Človek, ktorý pre vás mnoho znamenal. Človek, ktorého mnohí milovali a ešte stále milujú. Dôkazom toho je smútok, slzy. Premýšľam však, či smútok je jediným pocitom, ktorý môžeme prežívať pri smrti niekoho, koho sme veľmi milovali.

V evanjeliu, ktoré sme práve počuli, Ježiš utešuje matku a povzbudzuje ju: „*Neplač*“ (Lk 7, 13)!

Židia verili vo vzkriesenie mŕtvych. Verili, že raz, keď príde Mesiáš a prinesie vykúpenie, mŕtvi budú zachránení a povolani do večného života s Bohom. Dovtedy budú duše prebývať v podsvetí. Bolo to miesto, v ktorom sa zhromažďovali duše zosnulých, ktorí žili na tejto zemi spravodlivo a dobre. Tam budú očakávať vyslobodenie, ktoré im prinesie prisľúbený Mesiáš.

Áno, matka zomrelého plakala. Evanjelista zdôrazňuje, že bola vdova a mŕtvy bol jej jediný syn. A isto-iste nevedela o smrti a živote toľko, koľko vieme dnes my.

My veríme v život po smrti. V okamihu smrti duša opúšťa telo a podrobuje sa osobnému súdu, ktorý rozhoduje, ako strávime večnosť. Možnosti sú len dve. Aj my smútime a plačeme nad našimi zosnulými.

Drahí bratia a sestry, veríme, že život tu na zemi je len akousi púťou a ako hovorí sv. Pavol: „Naša vlasť je v nebesiach“ (Flp 3, 20). Toto má byť

posledný a najvyšší cieľ každého kresťana. Všetci sa máme snažiť, aby sme raz dosiahli tento cieľ a tomu by mal byť podrobený celý náš život.

Teda smrť v skutočnosti nie je koniec, ale naopak. Je to začiatok, začiatok večnosti. Záleží však na nás, ako sa v tomto pozemskom živote pripravíme na budúci večný život. Či to bude skutočne večný život, alebo večná smrť. Či to bude blažená radosť a šťastie, alebo to bude večné umieranie, ktoré nikam nepovedie. Až toto je skutočná smrť duše. Boh nám však dáva mnoho návodov a prostriedkov, ako sa snažiť o to, aby sme dosiahli večný život. Základom je Desiat' Božích prikázaní, ďalej sú to blahoslavenstvá, ktoré predniesol Ježiš na hore a vrcholom všetkého sú sviatosti, ktoré nám zanechal. Či to nie je dost? Ak sa úprimne budeme snažiť, nemáme sa čoho báť, ale môžeme sa radovať. Radovať sa aj vtedy, keď nadíde naša hodina. Odchod z tohto sveta by nemal byť sprevádzaný plačom a nárekom. Ak veríme v to, čo nám Kristus povedal o živote a o smrti, ak sa snažíme žiť podľa evanjelia, naša smrť by mala byť radostným návratom domov.

Drahí bratia a sestry, plačeme nad našimi zosnulými. Plačeme, pretože je nám smutno. Ale plač a smútok, bez akéhokoľvek iného pocitu zo smrti, je pre toho, kto verí len v pozemský život, pre toho, kto v telesnej smrti vidí totálne zničenie celého človeka. Ale ten, kto verí Kristovi?

Mnoho ľudí v západnom svete vyhľadáva možnosť prežiť nejaké týždne alebo mesiace na relaxácii v kláštorných zariadeniach. Sú to miesta ticha, ponorenia do vnútra, meditácie a modlitby.

Aj známy spisovateľ Scoot hľadal miesto u kartuziánov. V kláštore kartuziánov je veľmi prísny poriadok. Žije sa tam bez mäsitej stravy, musí sa zachovávať ticho, každý sa zúčastňuje na ručných prácach a spoločnej modlitbe. Nejaký čas tu trávil aj on a snažil sa s mníchmi prežívať spoločne ten čas a pozorovať všetko, čo sa dialo okolo neho. Spomína, že v jednu tmavú noc ho zobudila vrava a piesne. Vyšiel na chodbu a videl to, čo ho veľmi

prekvapilo, ako sa mnísi vedia tešiť: podávajú si ruky a od radosti tleskajú. Opýtal sa najbližšieho: „Čo sa to stalo?“ Ten mu povedal: „Náš spolubrat odišiel k Nebeskému Otcovi, odišiel do neba, preto sa všetci veľmi tešíme.“ Porozumel som, že jeden z mníchov zomrel. „Pri takejto udalosti našich blízkych,“ spomína spisovateľ, "my, obyčajní ľudia, plačeme a mnísi sa tešia a radujú, lebo niekto z nich prišiel do večného cieľa.“

Nie, drahí bratia a sestry, nikomu nechcem brať slzy, nikomu nechcem brať jeho žiaľ. Je to predsa ľudské a ani Kristovi nič ľudské nebolo cudzie. Chcem len, aby sme sa zamysleli a skúsili popri všetkom tom smútku nájsť v sebe aj, aspoň maličký, ostrovček radosti z toho, že niekto, koho sme milovali, dosiahol to, po čom celý život túžil.

Náš zosnulý brat navštevoval Boží chrám, pristupoval ku sviatostiam a snažil sa žiť príkladným životom pre svoje deti a svoje okolie. Myslím si, že jeho smrť je pre neho samého vykúpením a dosiahnutím toho, čo sa snažil dosiahnuť počas svojho života tu na zemi. Skúste, drahí smútiaci, nájsť v sebe tú radosť, že človek, ktorého ste milovali, je teraz šťastný a toto šťastie mu už nikto nezoberie.

Amen.

Smrť – prijatie Božej vôle

Mk 1, 35-39

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Zišli sme sa tu, aby sme odprevadili nášho zosnulého brata na jeho poslednej ceste. Ale skôr, ako mu dáme posledné zbohom, zamyslime sa nad dvoma skutočnosťami, ktoré nás sprevádzajú každý deň, a predsa im nevenujeme veľkú pozornosť. Život a smrť. Život berieme ako samozrejmosť, ako niečo, čo si ani neuvedomujeme. Smrť sa nás dotkne až vtedy, keď nám niekto blízky zomrie. I nás opustil

človek. Človek, ktorého ste dobre poznali a v srdciach mnohých ešte znejú jeho slová, skutky alebo plány. Veľa plánujeme, stále sa niekam ponáhľame, stále niečo nestíhame a možno až takáto udalosť nás donúti zamyslieť sa a prehodnotiť svoj doterajší život. Kam kráčam a skutočne je potrebné všetko stihnúť, tak veľa pracovať a pre koho?

Keď sme si dobre vypočuli evanjelium, mohli sme si všimnúť, že v Ježišovom živote bola prvoradá modlitba. „*Včasná, hneď na úsvite, vstal a vyšiel von. Utiahol sa na pusté miesto a tam sa modlil*“ (Mk 1, 35).

Modlitba bola prvoradá v Ježišovom živote. On, ktorý bol Bohom i človekom, potreboval sa rozprávať s Nebeským Otcom. Vieme, že niekedy sa modlil osamote, inokedy spolu s inými. Učil svojich apoštolov, ako sa majú modliť, učil ich, že Boh je milosrdný Otec, ktorý čaká na svoje deti a chce si ich privinúť. Modlitba bola základom jeho života. V nej hľadal Otcovu vôľu a bol jej poslušný. Modlitba výrazným spôsobom zasahovala i do dejín celého izraelského národa. Pripomeňme si takú postavu, ako bol Mojžiš, ktorý je predobrazom Ježišovej modlitby. Na jeho prosby zachráni Boh svoj ľud. Dovoľáva sa Božej lásky, vernosti, pripomína Božiu slávu. Potom je to kráľ Dávid, ktorý prosí o pomoc a milosrdenstvo. Šalamún, ktorý sa modlí za všetky budúce pokolenia. Z Ježišovej modlitby vyplýva sila, ktorá uzdravuje a priťahuje mnoho ľudí. Ježiš sa modlí pred svojim verejným vystúpením, čím zdôrazňuje puto medzi modlitbou a činnosťou. Podstatné je to, že Ježiš sa dáva do Otcovej vôle, keď hovorí: „Nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane.“

A to je výzva aj pre nás, aby sme sa zamysleli, ako je to s našou modlitbou. Keď ide všetko tak, ako ja chcem, vtedy si málokto spomenie na tieto slová. Ale viem ich prijať dnes? Dnes, keď ma niekto drahý opustil? Dnes, keď mi niečo odopreli alebo rozhodli ináč, ako som chcel ja? Viem vytrvať v modlitbe, aj keď príde pokušenie, neúspech, výsmech zo strany blízkych? A práve v dnešnom evanjeliu nás Ježiš povzbudzuje, aby sme sa

modlili. Modlili hneď, ako otvoríme oči, pred každou činnosťou, pred každým rozhodnutím. Žiť kresťanstvo bez modlitby je nemožné. Pretože človek potrebuje Božiu pomoc v každodennej činnosti. Človek sa každý deň pre niečo alebo proti niečomu rozhoduje. A modlitba je tá, ktorá nám pomôže vniest svetlo do nášho života. Aj náš zosnulý brat sa určite často modlieval. I v jeho živote boli radostné, ale i smutné a ťažké chvíle.

V stratenom kúte sveta bol jeden rebrík. Bol to jednoduchý rebrík, ktorý veľmi zle vyzeral. Okolo neho stáli jedle, smreky, samé nádherné stromy. Drevorubači, ktorí pracovali v lese, prišli raz až sem. S ľútosťou pozreli na rebrík. „Čo je to tu, aká haraburda,“ povedal jeden. „Nie je súci ani na oheň,“ povedal druhý. Jeden z nich zobral sekeru a zrazil ho dvoma údermi. Na tento rebrík sa však každý večer šplhal človečik, ktorý zažíhal hviezdy. A od tej noci na oblohe nebolo hviezd.

Aj dnes, keď sa lúčime s naším zosnulým, môžeme byť smutní, ale modlitba je tým rebríkom, ktorý nám vnáša svetlo aj do ťažkých chvíľ v živote. Veď Ježišova modlitba bola vyslyšaná nad očakávanie. Boh odpovedal Ježišovi na jeho modlitbu zmŕtvychvstaním. A k tomuto sme povolaní všetci. Aby sme raz zažívali večnú blaženosť v nebeskom kráľovstve. Modlime sa preto, aby mu milosrdný Boh odpustil previnenia a hriechy, a aby sa tak mohol pripojiť k blaženým v nebi.

Amen.

Konajme dobré skutky

Lk 12, 35-40

Drahá smútiaca rodina, zišli sme sa tu na poslednej pozemskej ceste nášho zosnulého otca, brata, starého otca, priateľa a známeho, ktorého si náš Nebeský Otec náhle povolal k sebe. V našich srdciach je bolesť a smútok z jeho náhleho odchodu z tohoto sveta. Tento odchod nás všetkých prekvapil. Nikto ho nečakal.

Tento odchod prišiel náhle, tak ako hovorí Pán Ježiš: „*Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa ani nenazdáte*“ (Lk 12, 35).

Príde a prekvapí. A každý musí odísť. Je to pozvanie na prechod na poslednú fázu nášho života, ktoré neodmietnem ani ja, ani ty. Pán Ježiš ako náš dobrý priateľ chce, aby sme boli ako sluhovia z evanjelia pripravení. Hovorí nám: buďte pripravení, žite tak, ako sa patrí na moje deti aj v tejto tvrdej dobe. Keď vidíme zlo a pýtame sa, prečo ho Boh dopustil. Keď jeden druhému škodí. Keď sa zlému dobre vodí. Keď sme si často stanovili za cieľ blahobyť, mať určitú životnú úroveň, niečo mať, vlastniť. Zháňame to či ono, tak ako teraz v adventom období. A zabúdame na to, čo je dôležitejšie v našom živote a stále sa točíme. Čosi zháňame, a nevieme si oddýchnuť ani v nedeľu. Zastaviť sa a potešiť so svojimi blízkymi. Nemáme na nich čas. Porozprávať sa o ich radoostiach, starostiach. Takto sa odpútať od seba samých a našich problémov. Aký je výsledok nášho snaženia? Sme nervózni, uťahaní, a ako dôsledok v mnohých prípadoch prichádza smrť náhle, nečakane cez infarkt, mŕtvicu.

Pre nášho zosnulého prišiel tiež posledný deň nečakane, ale on sa na rozdiel od mnohých z nás snažil o bedlivosť, aby bol pripravený tak ako sluhovia. Pristupoval v prvé piatky k sviatosti zmierenia, vykonal si už aj vianočnú sviatosť zmierenia, ale pamiatku príchodu Božieho Syna už nebude sláviť tu s nami na zemi. Nám, čo sme tu ostali, táto bolestná udalosť

zanecháva výzvu. Áno, aj pre mňa, aj pre vás všetkých je to výzva: byť pripravený. Či máme svoje veci v poriadku? Ako sme na tom vo vzťahu k nášmu Stvoriteľovi? Vo vzťahu k vašim manželkám? Deťom? Znáмым? Susedom a priateľom? Vieme si odpustiť? Vieme zabudnúť na to, čo bolo zlé? Koľko dobrých skutkov sme urobili počas tohoto Jubilejného roka? Len tak z lásky? Koľko bolo našich úsmevov pre druhých? Bolo ich viac ako nášho mrnčania? Na druhý breh nášho života, na ktorý sa všetci raz preplávame, pred Božiu súdnu stolicu si nevezmeme so sebou nič okrem našich dobrých a zlých skutkov. Tam nám postavia na váhu naše dobré a zlé skutky. Ktoré prevážia? Tu na zemi zanecháme obraz kresťana. Obraz našej viery. Aký bude? Bude ako obraz dievčatka z nasledujúceho príbehu?

Obyvatelia malej dediny na juhu Číny vyhnali palicami a kameňmi vyhladované malomocné dievča zo svojho domova. Jeden misionár videl dav ľudí, podišiel k dieťaťu, vzal ho na ruky a odniesol ho. Ľudia kričali: „Lepra! Lepra!“ Uplakané dievčatko sa pýta svojho záchrancu: „Prečo si sa ma ujal?“ Pretože Boh nás stvoril oboch. Ty si teda moja sestra a ja som tvoj brat. Nebudeš viac hladná a bez domova.“ „A ako sa ti odplatím?“ „Obdar ľudí rovnakou láskou!“ Celé tri roky až do svojej smrti toto dievča obväzovalo rany iným malomocným, krmilo ich, no predovšetkým ich milovalo. Po smrti tohto jedenástročného dieťaťa chorí povedali: „Naše malé nebo sa vrátilo do neba.“

Koľko lásky sme rozdali v živote? Toľko ako dievčatko z tohoto príbehu, toľko ako náš zosnulý počas svojho života? Ak nie, máme ešte vždy čas. Kým žijeme. Aj ja, aj ty. Keď umrieme, už nič nespravíme, hoci by sme veľmi chceli.

Bratia a sestry, keď budeme žiť a snažiť sa robiť dobré skutky, budeme, aj napriek našim slabostiam, pripravení na príchod dňa Pána, hoci aj nečakaný, ktorý pre nás isto príde skôr alebo neskôr v hodinu našej smrti.

Amen.

Vzkriesený nám dáva nádej

Lk 24, 13-16

Drahá smútiaca rodina, sestry a bratia! Smrť blízkeho človeka spôsobuje v ľudskom živote smútok. Človek vtedy v sebe pociťuje určitú bolesť z jeho straty. Pozastavuje svoj často rýchly životný štýl a zamýšľa sa. V myslí sa mu za pár sekúnd premieta všetko, čo prežil so svojím blízkym. Cíti, že to všetko je už preč. Do jeho vnútra sa tlačí skleslosť, apatia, ba niekedy až beznádej.

Ale hoci je smútok z jednej strany bolesťou duše, mal by na druhej strane pôsobiť mobilizačne. Nemal by mať posledné slovo. Čo však má byť tým posledným slovom? Ako sa možno zachovať v tejto ťažkej situácii?

V práve prednesenom evanjeliu sa nachádzajú i tieto slová: „*Ježiš Nazaretský bol prorok, mocný v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; veľkňazi a naši poprední muži ho dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael*“ (Lk 24, 19-20).

Emauzskí učenici takto objasňujú cudzincovi, ktorý sa k nim cestou pridal, čo sa stalo pred pár dňami v Jeruzaleme. Netušia však, komu adresujú tieto slová. Ich oči sú zastreté žiaľom. Ešte pred nejakým časom zažili, ako sa Ježišom z Nazareta začali napĺňať prisľúbenia, o ktorých snívali izraelskí proroci. Ľudia, ktorých Ježiš oslobodil a ktorí sa okolo neho zhromažďovali, sa učili odpúšťať a skrze toto objavili nový vzájomný vzťah. Ježiš vysvetľoval tento zázrak o šťastí, ktorý sa šíril okolo neho ako príchod Božieho kráľovstva. Ale predsa sa proti nemu spojila stará spoločnosť a s autoritami Izraela s ním uskutočnila proces a zavraždila ho. Nebola to len akási nezmyselná smrť, ale smrť, ktorá podľa Božieho zákona vyjadrovala prekliatie. Podľa úsudku Piatej Mojžišovej knihy, ukrižovanie usvedčilo Ježiša ako toho, ktorý je prekliaty Bohom. Jeho smrť na dreve hanby ho poprela ako prisľúbeného Mesiáša.

Uskutočnilo sa to teda celkom ináč, ako očakávali. Kto bol pribitý na kríž a pochovaný, nemôže byť Vykupiteľom Izraela. Taktiež prázdny hrob či zjavenia anjelov mohli len ťažko nechať vzplanúť vyhasnutú nádej. Ale zatiaľ čo učeníci pokladajú Ježiša za mŕtveho a záležitosť s ním za ukončenú, kráča s nimi už on sám.

Plní prostej vd'ačnosti si emauzskí učeníci robia starosť o nocľah pre neznámeho spoluidúceho. Zatiaľ čo pozývajú cudzinca ako brata, prosia Pána, aby sa stal ich hosťom. Poskytnú pútnikovi prístrešie a sami tak prichádzajú domov. Hosť im ako otec domu láme chlieb. Pritom ho spoznávajú ako toho, ktorý vstal z hrobu sveta a ich vlastných srdc, hoci v tom okamihu spoznávajú Vzkrieseného. Komu osvietil rozum, rozohrial srdce, ten o tom musí rozprávať. Preto sa obaja vracajú späť do Jeruzalema, k zhromaždenému spoločenstvu v miestnosti Poslednej večere, k spoločenstvu, ktoré opustili.

Drahé sestry a bratia, aj my sa teraz nachádzame v situácii, ktorá je v mnohom podobná tej, ktorú prežili emauzskí učeníci. Preniká vás smútok zo straty milovanej osoby, ktorá vám tak veľa dala. Máte pocit prázdnoty. Azda ostal i nedokončený rozhovor. A toto všetko na človeka silno dolieha. Skľučuje ho. Núti ho pozeráť sa späť. Len spomínať. Nechať všetko stáť.

Avšak skúsenosť emauzských učeníkov sa nepozastavuje len pri takýchto pocitoch. Do ich ťažkej situácie vstupuje Ten, ktorý razom mení ich smutný pohľad na svet okolo seba. Zrazu sa začína vyjasnievať a začína im horieť srdce.

Ako sa táto druhá strana mince môže dotýkať aj nás? Väčšina z nás, ktorí sme tu, sme veriaci ľudia. Veríme v Boha. Veríme i v jeho Syna. Stal sa tak blízkym človeku, že spôsob, akým ho vykúpil, bolo práve jeho utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie. A to je dôležité. Ježiš takisto, ako vtedy emauzským učeníkom, aj nám môže teraz zapáliť srdce, a tak pomôcť prekonať smútok. Práve svojím zmŕtvychvstaním dáva dnes i nám nádej na to, že smrť, smútok, strata milovanej osoby nie je večná. To večné a zároveň večne živé je nádej

na to, že sa raz s našimi blízkymi stretieme. Hoci i teraz cítíme smútok a bolesť, vieme, že to nie je konečné. Ježišova zvesť je tak v konečnom dôsledku zvesťou nádeje a nie smútku. Máme skutočnú istotu o tom, že náš život či životy našich blízkych sa definitívne a beznádejne nekončia v okamihu smrti. Náš život sa smrťou neodníma, iba mení, a keď skončíme život v pozemskom tele, máme pripravený príbytok v nebesiach.

To môžeme ešte skutočnejšie zažiť práve teraz, keď sa nachádzame v situácii smutných emauzských učeníkov, ktorí boli bez nádeje. V týchto citlivých okamihoch sme pozornejší. Sme však i pripravenejší na to, aby sme sa otvorili kresťanskému chápaniu života a smrti. Pretože smrť našich blízkych je pre nás vždy výzvou na prehodnotenie našich predstáv o smrti a večnosti. Skutočnú odpoveď na otázku nádeje alebo beznádeje pri pohľade zoči-voči skutočnosti smrti nám však už dali emauzskí učeníci, ktorí kráčali so zdanlivo neznámym cudzincom, ktorý im zapálil srdcia nádejou. A to nebol nik iný, ako sám Vzkriesený. Kresťanský postoj k smrti, ktorý je plný nádeje, sa však získava po celý život. Preto by som vám chcel rozpovedať jednu moju osobnú skúsenosť. Veľmi sa dotýka toho, o čom tu teraz rozprávam.

Osobne som poznal jednu rehoľnú sestru. Kedykoľvek som prišiel do domu, v ktorom bývala s ostatnými spolusestrami, vždy mala čas. Sadla si, počúvala. Vážil som si jej slová, pretože boli podložené ťažkou minulosťou. Nikdy som však od nej nepočul, že by bola reptala na svoju minulosť i počas nemilosrdnej totality. Jej život, slová, každodenné konanie boli naplnené radosťou, modlitbou, ale čo chcem teraz zvlášť zdôrazniť, hlavne nádejou. Raz po Vianociach, keď som cestoval späť do kňazského seminára, navštívil som ju v nemocnici. Ležala medzi ostatnými pacientkami. Skoro som ju nespoznal, pretože svojím oblečením bola podobná ostatným a neoddeľoval ju od iných ani jej závoj. Bola im však podobná aj v inom. Trpela na rakovinu pľúc. Nikdy však nezabudnem na jej slová, jej správanie a hlavne na jej

vyrovnanosť so svojou chorobou, hoci jej ju lekári nechceli povedať. Znova sedela predomnou na posteli a pozorne počúvala a ja som si ju začal ešte viac vážiť. To, čo som si odniesol z návštevy s ňou, bola nádej. Táto žena totiž ani v jednom okamihu svojho života nerezignovala a nestrácala nádej. Nevracala sa späť a nezastavovala sa na ceste. Vždy kráčala spolu s Ježišom, hoci to bolo často i bolestivé. On jej však vždy rozpaľoval srdce ohňom nádeje a lásky.

Preto, milé sestry a bratia, hoci sa i teraz nachádzate v ťažkej a smutnej situácii, nestrácajte nádej. Aj keď budete ešte dlho cítiť prázdno, smútok zo straty vášho blízkeho, spomeňte si na udalosť emauzských učeníkov, či rehoľnej sestry. V ich, a tak isto aj v našom živote, smútku, utrpení, smrti, kráčal Ježiš, a on to chce uskutočňovať i ďalej. On, Vzkriesený, je totiž lekárom a aj liekom na rany, ktorým sa nevyhne nijaký človek. S Ježišom a ním darovanou nádejou, ktorá je tým posledným slovom na všetko, sa však všetko znáša ľahšie.

Amen.

Ja som vzkriesenie a život

Jn 11, 17-27

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Mnohí ľudia aj po smrti túžia ďalej žiť vo svojich dielach alebo vo svojich deťoch. Egypťskí faraóni stavali pyramídy, aby sa tak navždy zvečnili. Iní zasa tvoria veľké diela alebo "vytvárajú dejiny", aby nevymizli z pamäti ľudstva.

Stále však ide iba o bezmocný pokus potešiť človeka. O realizáciu slov útechy: Po smrti už nebude život, ale aspoň ozvena tvojho života bude zaznievať v dejinách. Bude naozaj znieť v celých dejinách? Čo hovorí o budúcnosti človeka kresťanská viera? Čo nám Ježiš povedal počas svojho života na tejto zemi o tom?

Ježiš v dnešnom evanjeliu nám sľubuje: „***Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky***“ (Jn 11, 25-26).

Keď sa Ježiš konečne blížil k Betánii, Lazár už ležal v hrobe štyri dni. Normálne by sa očakávalo, že hneď Ježiš pôjde k hrobu svojho priateľa, aby ho vzkriesil. Predsa však ešte predtým dochádza k rozhovoru Ježiša s Martou.

Prvé slová Marty sú: „Pane, keby si bol býval tu, nebol by mi brat zomrel. Ale aj teraz viem, že čokoľvek budeš prosiť od Boha, dá ti.“

Ježišove uistenie, že jej brat vstane z mŕtvych, môžeme chápať len ako odkaz na všeobecné vzkriesenie z mŕtvych "v posledný deň". Lenže Ježiš Marte hovorí: „Ja som vzkriesenie a život.“

Ak chceme pochopiť slová Ježiša "ja som", musíme dať pozor na to, že pojmy "žiť a zomrieť" sú použité v paralelných výrazoch v rozhodnutí vo dvojitom význame: „Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik nezomrie naveky, kto žije a verí vo mňa“ (Jn 11, 25b-26).

V prvej vete znamená "umrieť" pozemskú smrť a "žiť" večný život. V druhej vete je to práve naopak: Každý, kto "žije" tu v tomto pozemskom svete a verí v Ježiša, síce zomrie telesne, predsa však "nezomrie" naveky. Tento význam je podobný prvému žiť vo večnom živote.

Marta je takto postavená pred veľmi ťažkú otázku. Ježiš jej hovorí: Veríš tomu? Počula si moje slová. Veríš tomu? Súhlasíš? Je tvoja viera živá a žiješ z viery?

Je teda postavená pred tajomstvo, ktoré prevyšuje jej chápanie. Pán ju osobne pozýva, vyzýva ju, aby sa vyjadrila. Pýta sa, či súhlasí, aby jej od tej chvíle dennodenne daroval takú vieru a takýto život z viery. V tomto poznaní je čosi nesmierne dôverné, dôvernejšie než akákoľvek dôvernosť ľudí, presahuje to život a smrť a siaha do večnosti.

Marta nakoniec dáva odpoveď: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boží...“

Bratia a sestry, mnohí si dávame otázku: Prečo človek musí zomrieť? Prečo nemôže žiť stále? Ako to Boh zariadil vo svojej nesmiernej múdrosti? Zvyčajne sa nám na tieto otázky ponúka odpoveď: Lebo telo sa opotrebovalo, jeho sila sa vyčerpala. Vznikáme, rozkvitáme, dosahujeme vrchol - a potom s pribúdaním rokov strácame životné sily. Smrť je teda niečo celkom prirodzené.

Smrť človeka nie je iba chemicko-fyzikálny proces. Človek dokonca tuší svoju smrť a pozná otázky, ktoré s ňou súvisia. Človek zomiera inak ako rastlina alebo zviera.

Vo Sv. písme sa smrť kladie do súvisu s hriechom, neposlušnosťou prvých rodičov, hriechom, ktorý od začiatku zasahuje celý život človeka: „... skrze jedného človeka vstúpil do tohto sveta hriech a skrze hriech smrť“ (Rim 5, 12).

To neznamená, že človek bez hriechu nemusí zomrieť. Lenže vtedy smrť nepociťuje ako katastrofu, ako nezmyselné zrútenie. Smrť v tomto prípade neznamená len koniec, naplnenie zákona pozemského života, ale jeho premenu, dovŕšenie a vrchol. Človek teda môže uniknúť smrti iba v spojení s Bohom, pôvodcom každého života.

V Božom pláne je smrť skutočne votrelcom, nepriateľom človeka, veď aj apoštol Pavol píše: „Ako posledný nepriateľ bude zničená smrť“ (I Kor 15, 26).

Smrť nemala a nemá nad človekom navždy zvíťaziť. Náš odpor voči nej je preto úplne oprávnený.

Ako kresťania čerpajme nádej na nový život po smrti, nie z nejakých slov ľudí, ale zo slov Božieho zjavenia. Veď kresťanská nádej vo vzkriesenie mŕtvych má svoj najhlbší základ v zmŕtvychvstaní Pána. Ježiš sa po zmŕtvychvstaní nevracia späť do pozemského života, ale "Ježiš vstal z hrobu do definitívneho života, ktorý už nepodlieha chemickým a biologickým

zákonom, a preto existuje mimo možnosti smrti, vstal do večnosti, ktorou je láska", toľko o zmŕtvychvstaní kardinál Ratzinger.

Majme teda Ježiša ako vzor lásky v tomto živote, lebo miera našej lásky vo chvíli smrti bude mierou lásky, akou budeme milovať Boha v blaženej večnosti.

Oživujme stále svoju vieru a hovorme: Verím v život večný. Túto myšlienku majme stále na pamäti, aby sme si zaistili večný život. Prijímajme často sväté sviatosti a rozjímajme a myslime na svoju večnú spásu.

Ťažko chorý človek chytil ruku svojho lekára: „Bojím sa smrti, pán doktor. Povedzte, čo na mňa čaká po smrti? Ako to bude tam na druhej strane?“

„Neviem“, odpovie lekár.

„Vy to neviete?“, šepká umierajúci.

Lekár1 namiesto odpovede otvoril dvere na chodbu.

Tu pribehol k nemu pes, vyskakoval naň a všemožne dával najavo radosť, že vidí svojho pána.

Lekár sa obrátil k chorému a povedal mu: „Všimli ste si spávanie psa? Ešte nikdy nebol v tejto miestnosti a nepozná ani ľudí, čo sú v nej. Vedel však, že jeho pán je na druhej strane dverí, preto natešene vbehol dnu, len čo sa otvorili dvere. Pozrite, ani ja neviem nič bližšieho o tom, čo nás čaká po smrti, ale stačí mi, že viem, že náš Pán a Majster je na druhej strane. Preto, keď sa jedného dňa otvoria dvere, s veľkou radosťou prejdeme na druhú stranu.“

Bratia a sestry, tento príbeh nám poukazuje na človeka, ktorý sa bojí smrti. Vie, že o chvíľu zomrie, a preto sa pýta lekára, čo ho čaká po smrti.

Aj my si dávame často takéto otázky. Odpoveď lekára je takáto: „On vie, že na druhej strane je Pán a Majster. A preto, keď sa jedného dňa otvoria dvere, s veľkou radosťou prejde na druhú stranu.“

Aj my máme vedieť, že na druhej strane, po smrti, nás čaká Pán. Čaká na nás, ako na svojich synov. Lenže na stretnutie s ním nemôžeme ísť s prázdnyimi rukami. Musíme počas celého života zhromažďovať svoje poklady v nebi, kde ich moľ a hrdza neničí a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú, lebo kde je tvoj poklad, tam je aj tvoje srdce.

Naše srdce nech je upriamené na Pána. Pána majme pred očami. Konajme tak, aby naše srdce sa nevzdialilo z Pánovej blízkosti. Tou najväčšou pomocou nám bude čisté srdce, nezaťažené hriechom.

Hriech je príčinou vzdialenia sa od Pána. Lebo ako sa neposlušnosťou jedného človeka mnohí stali hriešnymi, tak zasa poslušnosťou jedného sa mnohí stanú spravodlivými (porov. Rim 5, 19).

Tu vidieť silu Kristovho zmŕtvychvstania, silu jeho vykupiteľského diela. „Kristus vzkriesený z mŕtvych už neumiera, smrť nad ním už nepanuje“ (Rim 6, 9).

Preto majme srdce upriamené na Pána. A keď si nás raz povolá k sebe, nech nie sú naše "ruky prázdne", ale v nebi majme poklady. Aby potom zaznelo z jeho úst: Podťte, požehnaní do môjho kráľovstva...

On nás volá k sebe a je na každom z nás, či počúvneme jeho hlas a či odpovieme na jeho volanie. Veď on sám hovorí: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Jn 11, 25-26).

Táto viera v Ježiša, v jeho vykupiteľský čin nás volá k večnému životu. Životu, ktorý nikdy nekončí, k životu blaženosti. Veď kto počas pozemského života žil s Kristom, ani po smrti sa s ním nerozlúči. Ale tak ako doteraz v Krista veril, teraz ho vidí z tváre do tváre.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Hoci všetci vieme, ako smrť nemilosrdne zasahuje do života, ako brutálne pretrháva nádej, plány a spoločenstvá, predsa pre sv. Pavla neznamená len bolestnú rozlúčku, ale návrat domov. On hovorí: „Túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo omnoho lepšie“ (Flp 1, 23).

Pre veriaceho človeka smrť nie je koncom, ale novým životom. Tak ako Kristus sa zo smrti vrátil, tak budeme aj my s ním žiť ďalej.

V tejto viere a nádeji odprevádzame nášho nebohého brata, aby mu Pán dal večnú odmenu vo svojom Kráľovstve.

Amen.

Po smrti nová hodnota života **Lk 23, 44-53. 24, 1-6a**

Drahá smútiaca rodina, milí bratia a sestry! Je nám ťažko. Slzy sa nám hrnú do očí, hrdlo sa nám stiahlo. Zišli sme sa tu dnes, aby sme vyprevadili nášho zosnulého brata na poslednú cestu.

Bol jedným z nás. Žil spolu s nami a poznali sme ho ako človeka pracovitého, úprimného, obetavého a zbožného. Dokázal sa s každým porozprávať a každého povzbudil. Aj keď je to smutná udalosť, predsa sa musíme tešiť. On hľadal Boha už tu na zemi a našiel ho.

V evanjeliu sme počuli o ženách, ktoré prišli za Ježišom do hrobu a nenašli ho. Boli však prekvapené, keď im bolo povedané: **„Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu, vstal z mŕtvych“ (Lk 24, 5-6).**

Život a smrť. Sú to slová, ktoré v nás vyvolávajú celkom opačné pocity a myšlienkové pochody. Život by sme mohli definovať ako začiatok fyzického života, organickú existenciu tu na zemi, ktorá je ohraničená na určitú časovú dĺžku. Život je charakteristická črta pohybu. Naproti tomu, ak by sme definovali smrť, je to opak života. Používa sa na vyjadrenie konca pozemského života. Biologický organizmus prestáva pracovať, všetko sa zastavilo a nastáva ticho.

Je jednoznačné, že tieto dve slová, tieto pojmy s tým čo vyjadrujú, nemôžeme spojiť a zlúčiť do jedného. A predsa sa to stalo. Urobil to za nás Ježiš Kristus. On svojou smrťou na kríži a zmŕtvychvstaním nám dáva možnosť ďalšieho života. Ježiš dokázal smrťou otvoriť bránu novému životu. Tým, že Ježiš vstal z mŕtvych, aj my s ním vstaneme, a tak nám dáva novú hodnotu. Tak ako sme v Adamovi všetci zomreli, tak v Kristovi budeme všetci oživení.

„Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi“ (Lk 24, 5)? Toto si vypočuli ženy, keď prišli a hľadali Ježiša.

Tieto slová však ostávajú zniet' ďalej a znejú dnes aj nám. „Niet ho tu, vstal z mŕtvych“ (Lk 24, 6). Aj tento náš zosnulý brat, tu už nie je, "vstal z mŕtvych". Je nám ľúto a smútime, že už s ním nikdy nebudeme, neporozprávame sa, už nám nikdy neporadí. On by však určite nechcel, aby sme ostali iba pri slzách. Bol človekom, ktorého si môžeme zobrať za vzor. Určite obdivujeme mnoho vecí, ktoré vykonal za svojho pozemského života. Ale všetko konal v spolupráci s Bohom. Mali sme možnosť vidieť ho mnohokrát prechádzať bránou tohoto chrámu vo vrúcnom rozhovore s Ježišom. Dokázal ďakovať za dary i prosiť o odpustenie. V Eucharistii čerpal novú energiu do ďalšieho života. Jeho čas sa naplnil a skončila sa jeho pozemská púť. A keďže sa tu na zemi snažil žiť čo najlepšie, podľa toho čo nám hovorí Boh, určite mu môžeme len závidieť to, čo prežíva teraz.

Jedno príslovie hovorí: "Každý človek je zrodený pre druhého". A platí to aj v tomto prípade. Naš zosnulý brat nám zanechal krásny odkaz: Ježiš nám smrťou ponúka nový život. Je už na nás, či túto ponuku prijmem, alebo nie.

Na cintoríne v Buffale stojí nádherný mramorový kríž. Na podstavci je zlatými písmenami vytesaný nápis: "Lodníkovi Jánovi Meinardovi, ktorý umrel za nás. Vďační cestujúci lodi Schwalbe." Ako sa to stalo? Z Detroidu do Buffala plávala loď. Už takmer na konci cesty vznikol požiar. Ohnisko požiaru bolo akurát v kabíne, kde bol kormidelník. Loď mala ešte ďaleko k brehu. Oheň prepukol až tak, že lodníka nikto nevidel. Počuli len jeho hlas. Kapitán uistil ľudí, že loď dopraví k brehu a ľudia sa budú môcť zachrániť.

Ked' sa mu jedna ruka zoškvarila, druhú, ktorú si chránil, položil na kormidlo, aby loď dopravil k brehu. Podarilo sa mu to. Loď pristála, všetci mohli vyjsť a zachrániť sa. Až na jedného: lodník zomrel. Zahynul, aby oni žili.

Obdivujeme ho. Odkiaľ nabral tú silu? Musel mať rád ľudí. A teraz si predstavme túto situáciu. On má rád ľudí a vlastný život vsadzuje na to, aby mohli byť zachránení, ale ľudia by na lodi vyhlásili: „Nám je tu dobre, my radi zhoríme, nestojíme o to vystúpiť na breh!“ Cítíme, akoby títo ľudia znehodnotili obeť tohto lodníka? Hoci majú možnosť vystúpiť z horiacej lode, nevystúpia. Zhorenie kormidelníka by bolo bezvýznamné a nezmyselné. Necítíme aj my, akoby sme niekedy znehodnotili zmŕtvychvstanie Ježiša Krista, práve svojím konaním?

Drahá smútiaca rodina, milí bratia a sestry! Každému z nás už horí svieca života. Nevieme, ako dlho ešte bude horieť, ale je isté, že čas našej pozemskej púte sa skracuje. Sv. Terezka povedala: „Zdá sa mi, že láska môže nahradiť dlhý život. Ježiš nepozera na čas, lebo v nebi čas nejestvuje. Pozerá iba na lásku.“ Láska je to, čo musíme prijímať, ale tiež šíriť okolo seba, aby sme sa raz, až nám zhasne svieca života, mohli stretnúť s novým životom - Ježišom Kristom. Amen.

Vierou k večnému životu

Jn 11, 25

V rodnom dome na dvore sme mali krásny košatý marhuľový strom. Každý rok, už skoro na jar, sa prebúdzal k novému životu a začal pučať. Mohutné konáre sa zaskveli, keď zakvitol. V lete vždy priniesol hojnú úrodu. V jeseni zhodil zo seba lístie, a tak sa uložil na zimný spánok. Každým rokom sa opakovala táto udalosť, až jedného roku na jar sa strom neprebudil k novému životu, už jeho zakvitnuté konáre neskrášlili dvor...

A tak je to aj so životom každého človeka. Je čas narodiť sa a je čas umrieť (porov. Kaz 3, 2).

Ježišove slová, keď sa lúčime s našou sestrou Máriou, manželkou, matkou, starou matkou, nás chcú povzbudiť a dávajú nádej, že naša sestra i keď zomrela, žije. Ved' uverila v Ježiša a on hovorí: „... **Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie**“ (Jn 11, 25).

Áno, Ježišove slová, ktoré sme teraz počuli, nám poskytujú útechu, ba čo viac, uisťujú nás, že po smrti nie je akási prázdnota či ničota, ale naopak! I keď to znie veľmi paradoxne, musíme povedať, že práve po smrti sa začína život, život plný milosti, život večný. Velikáni kresťanstva vždy prízvukovali, že pozemský život, ktorý sa končí smrťou, je len prechodným obdobím a potom nasleduje život v plnosti. Aj moslimovia, ba aj mnohé iné náboženstvá vyznávajú, že smrťou nie je všetkému koniec, ale smrť je okamih znovuzrodenia. A Sväté písmo hovorí: „... A Boh im zotrie z očí každú slzu“ (Zjv 7, 17). A čo je na druhej strane? Ťažko povedať. Nech nám stačia slová sv. Pavla, ktorý v liste Korinťanom píše: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“ (1 Kor 2, 9).

A preto odteraz, keď budeme počuť kvíliaci hlas "umieračika", ktorý oznamuje širokému okoliu odchod milovanej osoby, nezúfajme! Skôr sa v tej chvíli pomodlíme za zomrelého, ktorý azda odišiel na druhý svet nezmierený s Otcom. Zároveň si spomeňme na skutočnosť, že raz aj nám bude zvonieť "umieračik", v nádeji, že bude zvonieť k večnému životu a nie k zatrateniu. Tou nádejou je Ježiš, ktorý každému z nás adresoval tieto slová: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie“ (Jn 11, 25). A ako strom poznáme podľa ovocia, tak aj viera každého z nás sa pozná podľa skutkov. A vieme, že viera sama v sebe je mŕtva (porov. Jak 2, 17). A keď budeme cítiť, že už nevládzeme ďalej ísť po tŕnistej ceste života, vystrime k nemu ruky a otvoríme mu dvere svojho srdca! On nám pomôže, a ako by žalmista povedal, povedie nás na zelené pasienky, k tichým vodám, kde sa

osvieži naša duša (porov. Ž 23). Takto budeme môcť kráčať ďalej, takto sa naša viera bude posilňovať, takto na konci životnej púte uvidíme Krista. A v ňom sa splnia naše túžby, v ňom nájdeme dokonalý pokoj a v ňom budeme šťastní.

A povzbudením nám môže byť príhoda, ktorú opísal novinár. *Počas letnej, priam neznesiteľnej horúčavy, som cestoval vlakom. Cesta bola veľmi dlhá. Na cestujúcich doliehala únava. Svoj zrak upierali na okno, akoby chceli ujsť z vagóna von na čerstvý vzduch. Hrmot a drnčanie kolies každému nanovo zasadzovalo tupý úder. Len chlapec bol čulý, ba svieži, akoby uháňal spolu s vlakom. Spolucestujúci, čo sedel oproti, sa ho opýtal: „Nie je ti teplo?“ A ani nepočkal na odpoveď a vzápätí položil novú otázku: „Nie si nervózny z toho dlhého cestovania a drnčania kolies?“*

Chlapec s nezvyčajným pokojom v očiach odpovedal: „Ale áno! Je mi teplo, potím sa, aj hlava ma bolí. Ale jedno ma utešuje a na to myslím.“ Oproti sediaci zatajil dych a napäto čakal, čo chlapec povie. „Viem, že na konci cesty ma čaká ocko. Každou stanicou, každým ubúdajúcim kilometrom viem, že som bližšie k otcovi a viem, že keď sa stretneme, on ma objíme a chytí ma za ruku...“

Sme si vedomí, že vlak života našej sestry došiel do cieľovej stanice. Kto ju poznal, vie, že jej život bol životom trpezlivého čakania na Nebeského Otca, popretkávaný modlitbou, dobrými skutkami a láskavým úsmevom.

Pane, aj ten marhuľový strom rozprával o tvojej добрote a dokonalosti. Nielen keď zakvitol a priniesol úrodu, ale aj keď mu opadlo lístie. Ten marhuľový strom - tvoje stvorenie, niesol v sebe záblesk z tvojej nádhery tak, ako aj my, tvoje stvorenie nosíme v sebe odlesk Božieho života. Preto ťa prosíme, v deň pohrebu našej drahej, daruj nielen sestre, ale aj nám večný život, aby sme boli s tebou vo večnosti.

Amen.

Strach pred smrťou

Jn 11, 25-26

Z Prahy cestoval istý pán profesor vlakom do menšieho mesta. Mal tam mať zdravotnú prednášku. Aby táto prednáška bola názornejšia, zabral so sebou aj kosť. Na stanici ho čakali jeho priatelia. Pýtali sa ho, ako sa mu cestovalo, nakoľko vlak bol preplnený. Určite to nebolo pohodlné. On im však odpovedal: „Cestovalo sa mi naozaj veľmi dobre. V kupé som sedel sám. Keď niekto prišiel a spýtal sa, či je voľné, prikývol som na znak súhlasu. No keď dotyčný zbadal kosť, hneď sa pobral ďalej.“ Aj z tejto životnej skúsenosti môžeme usúdiť, že ľudia majú strach pri pohľade na kosť, ktorá je pre nich symbolom smrti. Ľudia sa boja zomierania.

A práve tu, do ľudského strachu pred stratou pozemského života, do pocitu neistoty, prichádza Ježiš so svojimi slovami, ktoré sme mohli počuť aj v dnešnom evanjeliu: **„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“ (Jn 11, 25-26).**

Ježiš ich hovorí v rozhovore s Martou. Marta potvrdzuje, že verí vo vzkriesenie v posledný deň. Bola to viera, ktorú vyznávali aj Židia v Ježišových časoch. Nový rozmer však rozhovor naberá až vtedy, keď Ježiš odpovedá Marte, a to práve už spomínanými slovami. V prvej vete slovo "umrieť" síce znamená pozemskú smrť, ale slovo "žiť" znamená život večný. V druhej vete je to podobné. Kto žije na tomto svete a verí v Ježiša Krista, síce zomrie prirodzenou smrťou, ale aj tak neumrie naveky. Preto sa Ježiš pýta Marty: „Veríš tomu?“ Odpovedala mu: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn...“ (porov. Jn 11, 27). Ježiš sa touto otázkou sústreďuje na prítomnosť. Právě rozhodnutie nepadne až v "posledný deň", ale dochádza k nemu v akte viery každého jednotlivca, keď sa stretne s Ježišom. On sľubuje každému, kto uverí v neho a kto túto vieru preniesie do každodenného života,

život. A to život nie hocijaký, ale život večný. Aj Marte Ježiš potvrdil svoj sľub vzkriesením jej brata Lazára.

Drahí pozostalí, manžel, deti s rodinami a aj vy všetci ostatní prítomní! Stojíme tu pred rakvou našej zosnulej sestry Anny. Vidíme tu realitu nášho života. Nerobme si zbytočné a klamlivé ilúzie. Každý z nás, ako tu stojíme, tu raz bude ležať, ak nie tu, tak niekde inde. Každého z nás čaká tento okamžik. Jedného skôr, iného neskôr. Smrť patrí k životu ako následok dedičného hriechu a to nikto z nás nezmení. Ako som už v úvode spomínal, ľudia majú často strach zo smrti. Dovolím si povedať, že to závisí od postoja, ktorý k nej majú. Sú ľudia, ktorí za nijakú cenu nechcú zomrieť. Domnievajú sa, že ich cesta sa ešte neskončila. Za každú cenu niečo podnikajú, aby sa jej vyhli. Alebo na ňu vôbec nemyslia a aj keď náhodou takáto myšlienka príde, hneď ju potláčajú. No aj tak si myslím, že úplne sa to nedá. Ale sú aj takí, ktorí sa na smrť pripravujú už dlhšie a aj na ňu častejšie v živote myslia. Sú s ňou zmierení a prežívajú svoj život s vierou a nádejou. A teraz asi nebude problém určiť, do ktorej skupiny ľudí patrili tí, ktorí nechali profesora samého v kupé. No Ježiš aj týmto adresuje svoje slová: „A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky.“ Nevylučuje prirodzenú smrť, ale sľubuje život večný, život, ktorý nasleduje po tomto živote. Veď pozrime sa na tento pozemský život. Ľudia klamú, kradnú, podvádžajú, vykorisťujú sa navzájom... A to nielen tí, ktorí nemajú nejaké vyššie postavenia, ale skôr naopak. Môže toto byť náš konečný cieľ? Ak toto by malo byť naším konečným cieľom, tak by takýto život nemal cenu. Ale my všetci vieme, že tento život je iba dočasný, že skutočná spravodlivosť nastane až po smrti. Preto kto žije a pritom skutočne verí v Ježiša Krista, nebojí sa smrti, aj keď má pred ňou určitú bázeň.

Raz si sv. Karol Boromejský dal zavolať k sebe maliara. Kázal mu namaľovať obraz smrti. Maliar ho namaľoval tak, že na ňom bola kostra s kosou. Sv. Karol sa maliara spýtal, čo za príšeru mu to namaľoval. Maliar sa však bránil, že je to obvyklý spôsob maľovania smrti. Kostra s kosou je

symbolom smrti, ktorá skosi náš život. Sv. Karol mu odpovedal: „Ukončí, ale zároveň aj otvára bránu k lepšiemu životu, k večnému šťastiu, ku ktorému sú všetci ľudia povolaní.“ Nie je zlatý kľúč výstižnejší ako nejaká kosa? Nie je to krajší pohľad na smrť? Neplatí sa žiť na tejto zemi čnostný a dobrom naplnený život? Byť spravodlivým, nekradnúť, neohovárať, neklamať...? Iba od nášho života závisí, či smrť bude pre nás kosou, alebo zlatým kľúčom.

Drahí pozostalí, lúčime sa dnes naposledy na tejto zemi s manželkou, matkou, príbuznou a známou. Prežila 51 rokov. Počas celého tohto úseku sa iste snažila dať vám všetko, čo bolo v jej silách a schopnostiach. Ťažko povedať, či je to veľa, alebo málo. Nie je dôležité, koľko rokov človek na zemi žije, ale ako svoj život prežije. Veríme, že naša sestra Anna ho prežila tak, že smrť pre ňu bola zlatým kľúčom.

Amen.

Sláva Pánova a nebo

Jn 17, 21-25

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry, v živote ste už iste zažili mnoho chvíľ. Boli to chvíle radostné, plné optimizmu, vnútorného pokoja. Máme radi tieto chvíle, lebo vytvárajú pohodlie. Nemusíme sa trápiť, nie sme stiesnení. Horí v nás neustály plameň radosti, preto sme spokojní. Na druhej strane však máme tiež skúsenosti z chvíľ poznačených smútkom, pesimizmom, vnútornou rozorvanosťou. Sme nespokojní, lebo nenachádzame impulz. V živote sú však aj udalosti či chvíle poznačené smútkom, bolesťou, no svojou podstatou naznačujú opak: sú cestou k radosti a pokoji. Napríklad bolesť matky pri zrode dieťaťa prináša nakoniec radosť z nového života...

Takouto chvíľou, ktorá nám spôsobuje bolesť, a predsa naznačuje budúcu radosť, je i smrť nášho zosnulého brata Rastislava. Nemôžeme ostať chladní,

bez slz. Naopak, sme smutní, dojatí, prežívame bolesť. Je to správne, pretože je to ľudské. Kristus však nechce, aby sme ostali len pritom.

Dnes sa k nám takto prihovára, keď sa modlí k svojmu Otcovi: „**Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal...**“ (Jn 17, 24-26).

Uzrieť Kristovu slávu znamená mať večný život. Večný život je stav duše, ktorý nazývame nebo. Tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom a sú dokonale očistení, žijú naveky s Kristom. Sú navždy podobní Bohu, lebo ho vidia takého, aký je, z tváre do tváre (porov. 1 Kor 13, 12). Nebo je teda dokonalý život s Najsvätejšou Trojicou, spoločenstvo života a lásky s ňou, s Pannou Máriou, s anjelmi a so všetkými blaženými. Nebo je posledným cieľom človeka a splnením jeho najhlbších túžob. Je stavom vrcholnej blaženosti. Ježiš Kristus nám svojou smrťou a svojím zmŕtvychvstaním "otvoril" nebo. On pridružuje k svojmu nebeskému osláveniu tých, čo v nebo uverili a ostali verní jeho vôli. Nebo je blažené spoločenstvo všetkých, ktorí sú dokonale včlenení do Krista. Toto tajomstvo blaženého spoločenstva s Bohom a so všetkými, ktorí sú v Kristovi, presahuje každé chápanie a každú predstavu. V nebeskej sláve blažení naďalej radostne plnia Božiu vôľu týkajúcu sa ostatných ľudí a celého stvorenia.

Drahí smútiaci príbuzní, bratia a sestry, cítite vo svojom vnútri, odkiaľ je táto nádej? Odkiaľ pre nás kresťanov pramení istota večného života? Odkiaľ pramení radosť aj napriek smútku? Odpoveď je jednoduchá, ale význačná a vrcholne pravdivá: Istotu máme z viery. Budme šťastní, že sme dostali tento dar viery. Vážme si tento vzácny dar a uchovávajme ho. Neveriaci človek nikdy nepochopí ten pokoj, tú vnútornú radosť, ktorú prežíva zomierajúci kresťan zaopatrený sviatosťami. Hľa, istota z daru viery. Viera v nebo iste viedla i nášho zosnulého brata k tomu, aby prijal sviatosti a

bol posilnený Eucharistiou na cestu do večnosti. To nech vás, drahí príbuzní, upokojí a poteší: zomrel vo viere.

My, čo sme tu prítomní, ostávame však žiť. Máme žiť v radosť, žiť vo viere. Viera vo večný život spôsobuje radosť z neba a dáva nášmu pohľadu na smrť kresťanský zmysel. Vynikajúcim spôsobom to vystihuje prefácia dnešnej liturgie: „Veď tým, čo veria v teba, Bože, život sa neodníma, iba mení. A keď skončíme život v smrteľnom tele, máme pripravený večný príbytok v nebesiach.“

Chápme i smrť nášho zosnulého brata ako dialóg neba s nami tu na zemi. Boh sa nám cez smrť blízkych prihovára a vyzýva nás k zmene života, ak nežijeme podľa svedomia a povzbudzuje nás, aby sme pokračovali v dobrom, ak dobre žijeme.

Svätý František Assiský pred svojou smrťou hovoril: „Bud' pochválený, môj Pane, za našu telesnú smrť, ktorej ani jeden živý človek nemôže uniknúť. Beda tým, čo zomrú v smrteľných hriechoch! Blažení tí, ktorých smrť nájde v tvojej najsvätejšej vôli, lebo druhá smrť im neuškodí.“

Pápež Ján XXIII. na smrteľnom lôžku povedal: „Nech sa stane vôľa Božia! Teším sa, lebo mi povedali, že pôjdeme do domu Pánovho. Som pripravený ísť, kamkoľvek ma Pán zavolá.“ Zomrel s veľkým pokojom srdca. Nech nám svedectvo života i smrti Františka Assiského, Jána XXIII. i nášho zosnulého brata pripomína, že ak žijeme tak, že sa pozeráme dopredu - na večnosť, vieme zvažovať, usudzovať kresťansky, tešíme sa na nebo. Tým, že prežívame radosť z nebeskej slávy, nosíme nebo v srdci. Takto aj smrť budeme chápať ako naplnenie tej radosť, ktorú sme v živote žili.

Pevne dúfame a máme právo dúfať, že i náš brat Rastislav je spasený. Ak ho ešte trápia tresty za hriechy a trpí v očistcovom ohni, prosme Pána, - milosrdného Sudcu, aby ho čím skôr prijal k sebe do neba. Pane, posilni nás nádejou vo svoj príchod v sláve.

Amen.

Bedlite

Lk 12, 35-40

Drahá smútiaca rodina, príbuzní a priatelia zosnulého, bratia a sestry! Prežívame vianočné obdobie. Slávime narodenie Pána. Celý advent bol znamením našej prípravy a bdenia. A napokon sme sa dočkali Pánovho príchodu.

Ľudský život je tiež "adventom." Očakávaním Pána. Náš zosnulý brat Jozef sa bedlivo celý život pripravoval na túto chvíľu stretnutia. Aj nás Ježiš vyzýva: „... ***bud'te pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte***“ (Lk 12, 35).

V Ježišových časoch bolo povinnosťou služobníctva čakať na pána domu a na jeho prvé zaklopanie mu otvoriť dvere, prísť mu v ústrety so svetlom. Svetlo je symbolom bdelosti, pohotovosti a pripravenosti na činnosť.

Ježiš hovorí o odmene za bdelosť, ktorá spočíva v priateľskom vzťahu pána k svojim sluhom. Dokonca mohli sme počuť, že ich vlastný pán obsluhuje. Počuli sme však aj prísľub blaženosti: tou budú obdarovaní tí, ktorí vydržia bdieť až do rána.

Starokresťanskí otcovia rozumejú pod príchodom Pána aj chvíľu našej služby, na ktorej bude záležať celá naša večnosť. Pánom prichádzajúcim v neurčitú dobu je sám Kristus, služobníkmi sú Ježišovi učenici. Ak prenesieme tento obraz pána a služobníctva na náš vzťah k Bohu, na náš život, vyjde nám, že aj Ježiš bude s nami takto konať, no nie ako so sluhami, ale ako s priateľmi: sám nás obslúži večnou blaženosťou. Doba príchodu Pána, stretnutia s ním, je neistá, je preto povinnosťou veriaceho človeka, aby bol na túto chvíľu neustále pripravený.

Na základe príkladu verných služobníkov a z odmeny, ktorej sa im dostalo, vyplýva záver pre každého kresťana: Plň verne Božiu vôľu, konaj

starostlivo a svedomito svoje povinnosti, buď pripravený na príchod svojho Pána, aby si dosiahol radostnú a večnú blaženosť v nebeskej vlasti.

Ježišova výzva k bdelosti je adresovaná nám všetkým. Táto výzva poukazuje na to, že aj náš ľudský život tu na zemi je ohraničený. Skôr či neskôr príde chvíľa ukončenia života. Tam, kde niečo končí, začína vždy niečo nové. Tak je to aj v prípade človeka: smrťou sa len začína nová etapa, etapa večnosti.

V tieto dni slávime narodenie Pána Ježiša. Ako sa Kristus narodil pre tento svet, aby nás spasil, tak sa aj náš zosnulý svojou smrťou narodil pre večný život. Smrťou sa rodíme pre život večný, pre večnú blaženosť v Ježišovej prítomnosti. Čo máme teda robiť, aby keď príde Pán, našiel nás pripravených na stretnutie s ním? Jedinou odpoveďou sú slová samotného Krista: Bdejte! Žime teda život naplno, spolu s Kristom, konajme tak, akoby to čo robíme, bolo posledné v našom živote. Nasledujme Krista podľa Evanjelia a potom sa nám nemôže stať, aby sme na konci svojho života konštatovali: Život mi prešiel pomedzi prsty ako zrnká piesku, zrnká padajúce do neznáma.

Nemožno nespomenúť nášho zosnulého brata Jozefa. On žil svoj život s Kristom, teda naplno. Jeho život bol naozaj dôkladne pripraveným adventom, vrcholiacim narodením sa pre večnosť.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry, dramatik a prozaik Samuel Beckett napísal divadelnú hru pod názvom Čakanie na Godota. Hlavní hrdinovia - dvaja tuláci sedia na javisku, nič nerobia, len vyčkávajú. Divákov to znervózňuje, pretože sú zvyknutí, že na javisku sa musí stále niečo diať. Obidvaja muži neustále vyčkávajú, vraj má prísť nejaký Godot. Kto je to, to ani oni sami nevedia. A divák pozoruje, že Godot nepríde.

Nie je to aj naša situácia? Nie je náš život iba nečinným vyčkávaním? V Beckettovej hre čakanie predstavuje prázdnotu, beznádej, niečo, čo je bez zmyslu. V Lukášovom podobenstve pre čakajúcich je pripravené veľké

naplnenie. Čakanie prinesie bohaté ovocie - spoločenstvo s Pánom. Naše čakanie túži po večnosti. Naše stretnutie s Kristom v betlehenských jaslach nie je jediné, je tu ešte jedno stretnutie, a to vo večnosti.

Celý ľudský život je čakaním, no nie vysedávaním ako vo vyššie spomenutej divadelnej hre. Je čakaním, ktoré má svoj zmysel a svoj cieľ.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry. Celá Cirkev sa v toto vianočné obdobie raduje z Pánovho narodenia, z jeho príchodu na túto Zem. Zaiste, i my raz budeme sa tešiť s našim zosnulým vo večnosti nielen z príchodu, ale z neustálej prítomnosti nášho Pána. Toto stretnutie naplnené radosťou bude odmenou za naše trpezlivé bdenie.

Amen.

Smrť – prechod z časnosti do večnosti Ef 1, 3-6. 15-18

Drahí bratia a sestry, v živote je to tak: jedni prichádzajú, druhí odchádzajú. Jedni sa rodia, druhí umierajú. A je to tak aj v dnešný deň. Máme vianočné obdobie, obdobie radosti z narodenia Ježiša Krista. Ale je nám smutno a ťažko odprevádzať zosnulého na poslednej ceste. Áno, lebo v tento čas preniká svetlo svätej noci, počúvame pieseň Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle. Ale nemajme žiaľ alebo strach, aj keď prežívame ťažkú chvíľu svojho života.

Boh nás ubezpečuje, ako sme počuli dnešnom druhom čítaní z Listu svätého apoštola Pavla Efezanom: „On nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi“ (Ef 1, 5-6).

Boh nás predurčil do večnosti, aby sme sa stali jeho adoptovanými synmi. Ale ako ináč môžeme sa dostať do večnosti, ak nie cez smrť? Smrť je iba prechod z časnosti do večnosti.

Svätý apoštol Pavol chce v nás podporiť istotu nádeje, keď odhaľuje „skrytú Božiu múdrosť, spojenú s tajomstvom, ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu“ (1 Kor 2, 7). Tým, ktorí milujú Boha, všetko slúži k dobrému.

Boh nás už vopred určil za synov Ježiša Krista a seba samého, podľa rozhodnutia svojej vôle (porov. Ef 1, 5). Kontext, do ktorého sa situuje pavlovská teológia, je tento: dobroprajnosť, milosť, milosrdenstvo a napokon láska. Ak teda byť predurčený znamená byť Bohom milovaný, tak v tomto tajomstve nie je nič odstrašujúceho, naopak, človek má radosť z toho, že to má nielen počiatok, ale aj cieľ Božieho zámeru. Náboženské dejiny nadobúdajú zmysel: vyvolení „boli vopred pripravení na slávu...“ (porov. Rim 9, 23). (Porov. *Slovník biblickej teológie*, vydavateľstvo Kršéanska sadašnjost, Zagreb 1990, s. 991-992.)

Je dôležité, aby sme všetko vedeli v živote prijať s vierou. Aj keď máme strach zo smrti a dávame si otázky. Prečo je to tak alebo onak? Prečo je tu smrť? Áno, máme právo sa pýtať na tieto otázky. Aj múdry Seneca hovorí: „Len blázon sa nebojí smrti. Ale náš život nemôže byť prežitý s rezignáciou.“ Ježiš hovorí: „Pšeničné zrno musí umrieť, aby prinieslo úrodu.“ V tom je paradox. Zrno odumrie, ak si chce ponechať život.

Smrť je pre nás kríž, ktorý sa stáva bránou, ktorou prechádzame do večného života. To je tajomstvo viery, ktorú nemôžeme teraz pochopiť. Ak človek skutočne miluje Boha, nemôže veriť v nezmyselnosť svojho konca. To dokazuje nesmrteľnosť prirodzenej nádeje, ak niekoho skutočne milujeme. Ak sa niekto z lásky obetuje za iných, v smrti nájde opravdivý život.

Od nášho krstu musíme žiť pre iných. To sa uskutočnilo i v živote nášho brata v Kristovi. Ako otec obetoval svoj život za iných. Tak snád' i on môže povedať to, čo pred smrťou povedal pápež Ján XXIII.: „Mám bolesti,

ale trpím s láskou. Kufre sú zbalené, som pripravený bezodkladne odcestovať.“

Drahí bratia a sestry, sme pripravení zbaliť kufre ako pápež Ján XXIII. a odcestovať do života večného?

Niektorí ľudia hovoria, že keď majú peniaze, tak majú všetko. Môžu si chodiť na dovolenky, môžu si kúpiť auto. Áno, môžu si to dovoliť, ale večný život si kúpiť za peniaze nemôžu.

Za peniaze si môžeš kúpiť lieky, ale zdravie nie. Môžeš si kúpiť mäkký vankúš, ale nie kľudný spánok. Môžeš si kúpiť pekný palác, ale nie kľudné svedomie. Môžeš si kúpiť známych, ale nie dobrých priateľov. Môžeš si kúpiť sluhov, ale nie ich vernosť.

A hlavne, za peniaze si môžeš kúpiť peknú hrobku alebo náhrobný kameň, ale miesto pre svoju dušu na večnosti nie, tisíckrát nie!

Istý autor hovorí a povzbudzuje nás takto: Keď si prišiel na svet, horko si plakal, ale okolo teba každý sa radoval. Ži tak, aby pri tvojej smrti okolo teba plakali, ale ty aby si sa mohol radovať - a mohol sa radovať po celú večnosť. (Porov. P. Alois Pekárek, *Hořící srdce*, s. 38.)

Drahí bratia a sestry, má to takto byť, že jedni prichádzajú a druhí odchádzajú, jedni sa rodia a druhí umierajú. Ale my sa toho nebojme, lebo smrť je to už len prechod z časnosti do večnosti.

Amen.

Žiť pripravený a plný nádeje

Lk 12, 35-40

Drahí bratia a sestry! O sv. Karolovi Boromejskom sa hovorí, že si dal namaľovať obraz smrti. Maliar mu namaľoval obraz smrti, ako sa bežne maľuje: kosť s kosou. Karol Boromejský nesúhlasil s takýmto vyobrazením. Maliarovi hovorí: „Mali ste namaľovať obraz smrti so zlatým kľúčom v ruke, lebo smrť otvára spravodlivému človekovi bránu do večného života. Kto miluje Krista, smrť pre neho nie je strašiakom.“

Pred pár dňami sme spolu s naším zosnulým bratom oslavovali Narodenie Pána Ježiša. Boh povedal človeku svoje áno, bral človeka vážne, prijal ho. Sklonil sa ku každému človeku. Narodilo sa nám dieťa: pre nás ľudia sa stal človekom, lebo nás chce zachrániť a uzdraviť. On je Prvorodený, hľadá svojich bratov, miluje nás.

Náš pobyt na zemi je len dočasný. Skôr či neskôr sa odoberieme na večnosť. Môžeme povedať, že celé evanjelium je nasmerované na večnosť. Učí človeka spôsobu života, ktorý ho smeruje na večný cieľ.

Dosvedčuje nám to aj dnešné evanjelium. Ježiš nás všetkých pobáda k pripravenosti a k vytrvalosti: „***Bud'te pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte***“ (Lk 12, 40).

Ježiš nám vo svojej apokalyptickej reči zjavuje dosiaľ skryté udalosti, týkajúce sa konca sveta, ako aj opisuje znamenia, ktoré budú predchádzať tieto udalosti. V Ježišovej dobe však spisy tohto typu neboli nijakou zvláštnosťou. Bolo ich veľké množstvo, pretože mnohí ľudia tej doby očakávali koniec sveta. Tieto spisy boli plné zvláštnych, tajuplných obrazov a symbolov.

Ježiš však nechce vystrašiť svojich nasledovníkov. Nechce, aby žili v neustálom vnútornom napätí a strachu. A preto už od počiatku ich pobáda, aby svoj život prežívali v zameraní na svoj cieľ, ktorým je Boh. Každý deň, každú chvíľu života majú veriaci prežívať v zmysle slov, podľa ktorých Ježiš Kristus, Syn Boží, nám ukázal cestu k Nebeskému Otcovi a príde si pre nás v ktorúkoľvek chvíľu, aby nás voviedol do večnej blaženosti. Pritom nás neustále pobáda, aby sme túto pravdu nikdy nestratili z očí.

Máme sa podobať ľuďom, ktorí majú bedrá opásané a v rukách držia horiace sviece. V Ježišovej dobe všetci nosili dlhé rúcha až po zem, a keď sa pripravovali na cestu, museli sa opaskom podviazať, aby si pri chôdzi nešliapali na rúcho. Horiace sviece mali v rukách, aby si svietili v tme na

cestu. Tak Ježišov obraz z dnešného evanjelia nie je náhodný, pretože opásané rúcho a horiaca svieca v ruke bola znamením pripravenosti na cestu.

Drahí bratia a sestry, zišli sme sa na tejto svätej omši, aby sme ju obetovali za spásu duše zosnulého brata. Kde je Ježiš Kristus, tam sme my, či to vieme, alebo nie. Spôsobuje to sila vtelenia: Čo sa stáva Ježišovi, to sa stáva aj nám. Prijíma ľudskú prirodzenosť, aby sme večne boli s ním. Vianočné svedectvo pre všetkých znie: Ste prijatí, Boh vami neopovrhol, ale telesne nesie telo a krv vás všetkých. Pozrime sa na jasličky! V tele dieťaťa, vo vtelenom Božom Synovi je vaše telo, je všetka vaša bieda, úzkosť, pokušenie, ba všetky vaše hriechy sú znášané a odpúšťané. Viem, drahí smútiaci, ako je vám ťažko, veď každý sa nerád lúči so svojim blízkym, rodičom, priateľom, manželom... Žiaľ, ktorý zvierá vaše srdcia, je istotne veľký a len máločo vás dokáže v tejto chvíli potešiť. Nesmieme však zabudnúť na to, čo sa nám pripomína od nášho krstu. Práve teraz je najvhodnejšia chvíľa si pripomenúť, že krstom sme sa stali Božími deťmi a celý náš život smeruje k jedinému cieľu: večnému životu.

A tak nesmúťme sa nad smrťou zosnulého brata, veď cesta na cintorín je nevyhnutnou cestou každého človeka. Pochopme, že je to údol každého človeka a neminie to ani nás. Aj keď sa snažíme vylúčiť smrť zo svojich myšlienok, nedokážeme ju vymazať zo skutočnosti. A tak jediným prostriedkom, ako odstrániť žiaľ a strach zo smrti, nám ostáva pevná nádej a viera, že smrť je brána do večnosti.

Nikto z nás nedokáže podať taký reálny dôkaz o smrti, ako sú náhrobné kamene. Náhrobné kamene hovoria: „Kde si ty, bol som aj ja. Kde som ja, budeš aj ty.“ Tu sa končí všetka povýšenosť, klamstvo a kariéra. Smrť ukončí všetku krivdu, urobí koniec šarapateniu zlých ľudí. Všimnime si na týchto kameňoch jeden symbol. Je to kríž. Ten nám ukazuje cestu k spáse, ktorá

spočíva v zachovávaní Božích príkazov, vo vernosti Bohu a v ľudskosti počas svojho života.

Na cintorín nechodíme preto, aby sme vzdali úctu ľudskému telu, ktoré sa v zemi premieňa na prach, ale kvôli nesmrteľnej ľudskej duši. Boli by sme zlí kresťania, keby sme nedúfali, že duše našich zosnulých sa spolu s našimi stretnú vo večnosti.

Náš život by nemal zmysel, keby sme nedúfali, že raz dosiahneme večnú blaženosť. A tak všetky ťažkosti, bóle a utrpenia sa nám stávajú prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa.

Dôverujme Ježišovým slovám a buďme pripravení! Kto slová dnešného evanjelia berie vážne, toho smrť nemôže prekvapiť. Nezabúdajme, že náš život je cesta, cesta k večnosti. A niečo také, ako je smrť, pre nás neznamená jamu či hrob, ale je to vstupná brána do večnosti. Smrť síce dokáže rozložiť naše telo, ale nie našu dušu. Práve tá je určená na spásu, ona je základom večného života. Kto dokáže toto pochopiť a prijať, ten sa už viac nebude obávať smrti.

S každým z nás nepríjemne otrasie smrť niekoho blízkeho, príbuzného, priateľa... Pýtame sa: prečo?! Prečo práve on?! Prečo práve na vianočné sviatky? Teraz, keď ho potrebujem, keď som sa mu chcel za všetko odvdáčiť! Nikto z nás na tieto otázky nedokáže dať odpoveď. A hoci nás neodvratný údel smrti zarmucuje, ostaňme verní príslubu večnej blaženosti.

Príbeh hovorí o nádhernom ružovom kríku. Bolo na ňom veľa ruží. Jedna bola v plnej kráse nádherne rozvitá. O krík sa staral usilovný a pozorný záhradník. Jedného dňa prišiel s nožnicami a z kríka odstrihol mladý, ešte nerozvinutý púčik. S láskou ho zobral, odniesol do svojej izby a položil do krištáľovej vázy. Krík bol nemilo prekvapený, veľmi ho to bolelo a pýtal sa: „Prečo? Prečo ho tu nenechal? Prečo odstrihol a zobral tento krásny púčik?“ No ozvala sa jedna z ruží: „Záhradník sa o nás stará, chráni pred mrazom,

polieva a okopáva. Má teda právo zobrat jednu z nás, aby si okrášlil izbu. “ A všetky ruže stíchli a boli pyšné na púčik, ktorý krášlil izbu záhradníka...

Drahí bratia a sestry, žime vždy plní nádeje a dôvery v Ježišove prisľúbenia. Nenechajme sa oklamať realitou, ktorá nám nedovolí vidieť ďalej do budúcnosti. Nenechajme sa oklamať dnešným svetom, ktorý sa nám snaží nahovoriť, že žiadna večnosť nejestvuje. Buďme plní dôvery a žiaden strach z toho, čo príde, nám viac nebude strpčovať život. Ostaňme verní odkazu, ktorý nás učili už ako malé deti: Cieľ nášho života je, aby sme Boha poznali, milovali, jemu slúžili, a tak dosiahli večnú blaženosť. Potom môžeme spoločne s prorokom povedať: Aj keď budem v tieni smrti, nebudem sa báť, Bože, lebo ty si so mnou!

Amen.

Ja som vzkriesenie a život

Jn 11, 1-45

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Život človeka sa nachádza medzi dvoma hraničnými bodmi. Sú to: narodenie, kedy prežívame radosť z narodenia nového človeka a plánujeme mu čo najlepšiu budúcnosť. Tým druhým je smrť, s ktorou je život neoddeliteľne spojený - *media vita in morte sumus* - a ktorá je neodvratným údelom človeka. Keď stojíme pri rakve vášho blízkeho Michala, hlavou nám víria rôzne myšlienky, spomienky na spoločne prežitý život s ním. Pýtame sa sami seba: Má teda život vôbec zmysel? Ak áno, aký? Prečo smrť, prečo utrpenie? Na všetkom zrazu spočíva tieň smrti. Skončí sa vari smrťou všetko navždy?

Ježiš v dnešnom úryvku evanjelia sám dáva odpoveď na takéto a podobné otázky, keď hovorí pred vzkriesením Lazára jeho sestry Marte: „**Ja**

som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?“ (Jn 11, 25-26).

Celú opísanú udalosť z Jánovho evanjelia treba pochopiť v širšom kontexte blížiacich sa židovských veľkonočných sviatkov v Jeruzaleme, počas ktorých mal byť Ježiš vzatý z tohto sveta. Teraz sa priblížila jeho hodina utrpenia, o ktorej toľko hovoril. V texte môžeme vidieť tri časti: v prvej je reč o priateľstve, v druhej je slovo o smrti a v závere je náuka o živote - o tom večnom.

K Ježišovi posielajú posla s odkazom, že jeho priateľ Lazár je chorý. Vieme, že Ježiš mal rád Lazára a jeho dve sestry, Máriu a Martu. V Betánii prežil v ich dome veľa pekných chvíľ on, i jeho učeníci. Napriek tomu ostáva ešte dva dni za Jordánom, na mieste, kde Ján predtým krstil (porov. Jn 10, 40). Mohli by sme sa pýtať: Vari nemal rád Lazára a jeho rodinu, keď sa mu hneď neponáhlal na pomoc? Nebolo to tak. Práve, že ich veľmi miloval a na Lazárovi chcel zjaviť Božiu slávu. Miloval ho určite, veď pri jeho hrobe zaplakal, čo je vzácnosť a v Písme sú iba dva takéto miesta, kde Ježiš plače. Svojím vzťahom k nemu prišiel teda posvätiť nielen priateľstvo, ale aj chorobu a smrť, ktoré síce v jeho prítomnosti ostávajú tým, čím sú, ale Ježiš im dáva nový rozmer a zmysel.

Ježiš na tretí deň odchádza do Betánie. Učeníci po predpovediach jeho vlastnej smrti cítia určitý strach, ale Pán sa vydáva na cestu vykúpenia rozhodne a pevne. Preto aj učeníci na čele s Tomášom rezignujú a hovoria: „Podme aj my a umrime s ním.“ V Betánii zisťujú, že ich priateľ Lazár je už mŕtvy a že je už štyri dni v hrobe. Podľa vtedajších predstáv sa duša ešte 3 dni vracala k telu, ale na štvrtý deň odišla definitívne preč. V zdanlivo beznádejnej situácii Marta vyjadruje vieru v nepoznanú skutočnosť. Riešenie celej situácie prenecháva Ježišovi: „Ale aj teraz viem, že o čokoľvek požiadaš Boha, Boh ti to dá.“ Je zaujímavé, že to hovorí práve Marta, ktorá je tá, ktorá akoby si pri prvom stretnutí s Ježišom nevybrala "lepší podiel", a preto to

chce teraz napraviť. Ježiš využíva príležitosť a posilňuje jednak vieru Marty i zástupu, a zároveň učí o živote večnom. V tomto rozhovore je jeden z vrcholov perikopy. Z Ježišových výrokov potom vyplýva zásadne nové chápanie "smrti" a "života". Život odteraz znamená: vierou a láskou žiť v spoločenstve s Ježišom a s Bohom. A smrť má význam: byť vylúčený z tohto spoločenstva. A nový život v tom, kto má vieru, začína už krstom. Máme tiež pokrm, aby sa v nás Boží život rozvíjal ďalej.

Udalosť vrcholí dramatickým vzkriesením Lazára, ktorým Ježiš chce ukázať, že ak toto dokáže urobiť s človekom, určite sa splnia aj jeho slová: „Mám moc dať svoj život a mám moc zasa si ho vziať“ (Jn 10, 18). Lazárovo vzkriesenie je odpoveďou na skutočnosť, že smrťou sa nič nekončí, ale práve naopak. Je to predobraz Ježišovho vzkriesenia, ktorý bol podobne ako Lazár tri dni a tri noci v útrobach zeme, aby nakoniec slávne vstal z mŕtvych ako "prvotina zosnulých", i nášho osobného vzkriesenia na konci vekov.

Bratia a sestry, nikto z nás nevie, kedy príde naša hodina smrti. Ale jedno už teraz vieme iste, že podľa obrazu dokonalého človeka, Ježiša Krista, sme povolaní spájať "zraniteľnosť" a "bezmocnosť" až po deň, kedy Boh bude všetko vo všetkom, a žiť tak kresťanskú nádej v naplnenie, ako to píše vo svojom rovnomennom diele prof. Mikluščák.

Na smrť sa ale možno pripraviť. "Sestra smrť", ako ju nazýva svätý František Assiský, môže byť aj teroristom, ktorý nám v jednej chvíli, často v tej najneočakávanejšej, môže vziať všetko. Preto nás Pán vyzýva na bdelosť, lebo nevieme ani dňa, ani hodiny. Raniero Cantalamessa píše o učiteľke "sestre smrti" vo svojom diele s rovnakým názvom, že ona v nás pôsobí, že sú nám už nanič ilúzie a opojenie. Uvádza nás do najabsolútnejšej pravdy. A niet lepšej pozorovateľne, z ktorej môžeme uvidieť svet, seba samých a všetky udalosti v ich pravdivosti, ako je práve smrť. Smrť ako pedagóg nám potom bráni naviazať sa na veci, urobiť si pevný príbytok pre svoje srdce a zabúdať, že „... tu nemáme trvalé miesto, ale hľadáme budúce“ (Hebr 13, 14). Pri

dnešnej neistote vecí a trvácnosti sveta sa potom najschodnejšou cestou ukazuje čestný, úprimný život s dobrými skutkami, ktoré sú trvalej hodnoty. Tieto potom ani moľ, ani hrdza neničia, ani zlodej neukradne. Tak potom budúca spása môže byť predstavená ako prítomné spoločenstvo s Bohom a ako účasť na jeho nesmrteľnom živote. Pre túto spásu je najdôležitejšia viera; lebo ten kto verí, má už teraz večný život. Potom smrť už nemá nad človekom nijakú moc.

Albert Schweitzer napísal poučnú legendu o tom, ako sa pripraviť na príchod anjela smrti.

Akýsi človek viedol na zemi pokojný a bohabojný život. Raz, keď umýval riad, zastal pred ním anjel a povedal mu: „Posiela ma k tebe Boh s odkazom, že je už načase, aby si odišiel do raja.“ Ale muž ukázal na hrbu riadu a povedal: „Nemohlo by to trochu počkať?“ Po rokoch sa stalo niečo podobné. Muž práve plel burinu v záhradke, keď prišiel anjel, aby ho vzal zo sveta. Ale on mu opäť ukázal na naliehavú a nedokončenú prácu. Neskôr tento človek ošetroval ťažko chorého. A práve, keď mu chcel podať dúšok vody, objavil sa anjel smrti. Teraz však nepovedal nič, prehliadol lôžko umierajúceho a zmizol. V tú noc sa muž cítil nesmieme unavený a vysilený. Zvolal: „Keby už radšej prišiel anjel a vzal ma do raja!“ Vtom sa objavil anjel a povedal: „A čo si vlastne myslíš, kde si bol po celé tie roky? Ved' si bol v raji!“

Autor chcel touto legendou povedať, že smrť nie je strašidelná bytosť, ktorá by zomrelému zastala cestu do večnosti, ale práve naopak. Tak to spievame aj v pohrebnej liturgii: „Anjeli Pánovi nech ti vyjdú v ústrety a nech ťa privedú ku Kristovi, ktorý ťa povolal...“ A Kristovo učenie smeruje k večnosti: človek má totiž nesmrteľnú dušu, zomrie len dočasné ľudské telo, duša zastane pred súdom Božím a dosiahne večnú radosť v spásu, alebo večné zatratenie, teda odlúčenie od Boha. Preto má človek žiť z viery, konať dobro, aby obstál na tomto súde.

Drahí smútiaci, bratia a sestry! Kniha Kazateľ nám pripomína: „Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť... Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa...“ (Kaz 3, 2a. 4a). Stojíme pri rakve nášho zosnulého Michala a ona tvorí akoby most medzi nami, ktorí sme ešte tu na tomto svete a druhým brehom, kde stojí jeho duša. Tam sa už, podľa Pavla, „neverí, ale vidí z tváre do tváre“. Uvidel teda Boha, ktorý posúdil jeho život a vyniesol neodvolateľný rozsudok. Pevne verím spolu s vami, že tento súd dopadol v jeho prospech. Vedť poznal, čo je to poctivá práca, láska, starosť o deti, modlitba i cena svätej omše a sviatosti. A preto už môže teraz skusovať dobrá nebeskej vlasti.

Prajem aj nám všetkým, aby sme nestrácali nádej na večný život. Ako hovorí Ernst Junger: „Deň smrti môže byť aj dňom narodenia. Vtedy je potrebné zmeniť znaky: na začiatok dať krížik a na koniec hviezdičku.“ Blahoslavený, kto v tento deň s Božou milosťou a z hĺbky srdca bude môcť odpovedať na Pánovo: „Ja som vzkriesenie a život. Veríš tomu?“ Svoje: „Áno, Pane, verím!“

Amen.

Stretnutie s Pánom

Jn 11, 17-27

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Odišiel človek. Keď nám odíde priateľ alebo niekto blízky na dlhú cestu, vtedy nás to trochu zabolí. Keď odíde len na pár dní, tak máme nádej, že sa skoro vráti. Keď odíde na mesiac a je to človek, ktorý je pre nás oporou, s radosťou čakáme deň, kedy sa znova vráti.

Odišiel človek. Nielen na pár dní, ani na mesiac či rok. Odišiel a v živote ho už nestretneme, nebudeme ho môcť vypočuť, ani mu pomôcť. Pri odchode každého človeka si uvedomujem, že každý človek je iný, že každý

človek je jedinečný originál. Ešte veľa ľudí sa narodí, ale nikto už nebude taký, ako tento človek.

Boh dal jedinečnosť každému človeku a nedovolí stratu ani jedného originálu. Nikto nás nepresvedčí o tom, že tento človek odišiel a už sa s ním nestretieme. Tento človek odchádza, a my dúfame, že sa s ním stretieme, keď Pán povedal: „*Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď zomrie*“ (Jn 17, 11).

Slová evanjelia, ktoré sme si vypočuli, sú z rozprávania evanjelistu Jána, ktorý opisuje udalosť vzkriesenia Lazára. Je to posledný veľký čin Ježiša pred Veľkou nocou. Ježišov život sa blíži k vrcholu, útoky na jeho osobu stúpajú a stále pribúdajú. Pred svojou smrťou nám zanecháva nádej, že smrť nemá nad ním moc, ale on nad ňou. Pobáda nás k viere, že smrť, dedičstvo po prvotnom hriechu, neznamená stratu, koniec všetkého, ale že je to práve začiatok skutočného života. Filozof 18. storočia Baruch Spinoza kdesi poznamenal, že by dal celý svoj filozofický systém za to, aby mohol uveriť v posolstvo tejto kapitoly. V tejto perikope nie je až tak dôležitý Lazár, ktorý sa na určitý čas mohol zasa vrátiť k svojmu predošlému spôsobu života, ale Kristus, ktorý hovorí: „Kto verí vo mňa, bude žiť“ (Jn 11,16). Posolstvo života po smrti je vrcholom našej viery. Je spojená s vierou v Ježiša. On je víťaz nad smrťou. Zomrel tak, ako každý iný človek. Svojou smrťou premohol našu smrť. Nehovorí: Ja dám vzkriesenie a život, ale: Ja som vzkriesenie a život. On nám ako Bohočlovek daroval spásu. Zomrel na kríži, vstal z mŕtvych, a tak nám získal nesmrteľnosť. Pre každého z nás je tu možnosť vyhrať zápas so smrťou, ktorá sa predstavuje ako zánik, pominutie všetkého. Ako? Skrze vieru v Ježiša, ktorý je život. Smrť s Kristom je úžasná sila, ktorá pretvára nás samých a tým aj celý svet. Preto je túžbou kresťanov byť čo najužšie spojený s Kristom v okamihu prechodu zo života pozemského do života večného.

Drahí bratia a sestry, sú to úžasné slová. Ježiš nám sľubuje večný život ako odmenu za našu dôveru v neho. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie..

Tieto slová nás majú naplňať opravdivou radosťou a nádejou. Ale tiež z vlastnej skúsenosti vieme, že k večnému životu vedie úzka, trnitá cesta.

Úzkosť a trnitosť cesty sa prejavuje rôznymi spôsobmi. Pociťujeme to vo chvíľach, keď nás opustí niekto, koho potrebujeme, koho veľmi milujeme, keď nás opustí náhle, bez jedného slova rozlúčky tak, ako v tomto prípade.

Drahá smútiaca rodina! Snád' si hovoríte s Martou a Máriou: keby. Hádam by sa to nebolo stalo. A predsa, Kristova útecha je odpoveďou na naše bolestné myšlienky. Potešuje nás, aby sme verili a dôverovali. Pekným príkladom je nám zosnulý. On veril. On Ježišovi dôveroval. A jeho náhla smrť bola poslednou obetou, ktorú od neho Pán požadoval. My veríme, že mu bude mostom do večného života, večnou radosťou tam, kde sa nezomiera. Tam, kde smrť nemá moc. My sa zrejme až v nebi dozvieme, prečo taká náhla obeta, v ktorej Pán života a smrti našiel zaľúbenie. Preto, drahí bratia a sestry, dôverujme Božej prozreteľnosti. Dôverujme Božej múdrosti. Ona riadi všetko tak, aby pre našu dušu dopadlo všetko čo najlepšie, aj keď sa na nám momentálne zdá, že to tak nie je. No keď opustíme tento pohľad, získame nový pohľad na všetky bolesti a trápenia, vrátane smrti.

Londýnska rozhlasová stanica BBC venovala jednu veľkú sériu vysielania problému posmrtného života. Do vysielania bol pozvaný aj kardinál Suenensa. Hovorí: „V minulosti ma novinári zasypávali hrbou otázok o dnešnej Cirkvi, o antikoncepcii, o emancipácii ženy a pod. No až doteraz mi nikto nepoložil naozaj podstatnú otázku, čo sa stane s človekom po smrti? Kam pôjdeme po smrti? Aby sme mohli vysvetliť posmrtnosť, treba nám odpovedať na otázku, kto je Boh. On je cieľom nášho pozemského života, putovania, hľadania. On je naša nová Zem. Teda zomrieť znamená vidieť novými očami Božiu slávu. Zomrieť znamená vojsť do radosti Pána, vojsť do Božieho kráľovstva. Takýto je cieľ bez konca, pre ktorý sme stvorení. Preto na otázku, ktorú mi položili, kam ideme po tomto živote na zemi, odpovedám: Smrť je začiatok a nie koniec. Prechádzanie z časnosti do večnosti, zo smrti

do života. Opúšťame prechodné utrpenia, aby sme došli do radosti bez konca. Nech je zvelebený Boh za tento život budúceho veku.“

Uvedomujme si skutočnosť, že Boh robí len dobre. Raz sa všetci s naším zosnulým bratom stretne pri poslednom súde. Zmŕtvychvstalý Pán nech nám je nádejou a zosnulému večnou spásou.

Amen.

Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba Mt 16, 21-27

Drahí bratia a sestry! Smrť blízkeho človeka, dobrého priateľa či známeho sa nás vždy dotýka, nerobí nás nemých, neprejde len tak okolo nás. Vtedy si kladieme otázku: Prečo sa to muselo stať práve jemu? Nebolo azda inej cesty?

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí svojim apoštolom o svojej smrti, ktorá ho čaká. Apoštoli sa tejto predpovede Pánovho utrpenia naľakajú. Pán Ježiš im však dáva aj odpoveď: ***Kto by si chcel život zachrániť len pre tento svet, stratí ho, kto však stratí svoj život pre Ježiša, nájde ho (porov. Mt 16, 25).***

Reč Pána Ježiša o jeho utrpení a smrti vyrazila apoštolom dych. Ich reakciou bolo prudké zdesenie. Takúto budúcnosť nečakali. Nečakali, že ich Majster bude trpieť a že ho zabijú. Toto má byť koniec? Koniec ich najlepšieho Priateľa, ich Pána a Učiteľa, ktorý neprestajne robil dobre, bez odpočinku chodil z miesta na miesto, pomáhal a obetoval sa pre druhých? Ten, ktorý bol ustarostený o trpiacich, súcítne milujúci a utešujúci, ten má byť zabitý?

Pán Ježiš však chce, aby apoštoli vedeli, na čom sú. Chce im povedať pravdu o človeku a jeho vykúpení. Chce im dodať odvahu, aby boli pripravení na ťažkosti. Chce im povedať, že kto vykročí na cestu za ním, bude musieť niečo znieť. Niečo ho to bude stáť. Veď osud Krista a osud kresťana sú si neraz tak veľmi podobné práve v utrpení a smrti. Ježišova smrť bola problémom aj pre prvých kresťanov. Pýtali sa: Ak bol Ježiš záchrancom, ak je dokonca vlastným Božím Synom, prečo musel umrieť? Aj Peter vo svojej otvorenosti neskrýva svoj úžas nad predpoveďou smrti svojho Pána. Peter si nedokázal predstaviť, žeby pre Mesiáša neexistovala iná cesta ako utrpenie a smrť. Zľakol sa takejto budúcnosti, zľakol sa smrti svojho najbližšieho Priateľa.

Ten, kto navrhuje Ježišovi inú cestu ako cestu utrpenia a smrti, myslí síce veľmi ľudsky a sústrastne, ale práve takto sa stáva tým, kto nemá zmysel pre veci Božie, ale len pre ľudské. Ježišova smrť nám predsa priniesla život. Bol to zámer Božej lásky, že skrze smrť jeho Syna my môžeme žiť večne. On dal svoj život za nás, aby sme mohli žiť. A Pán Ježiš umrel aj za nášho brata, aby mohol žiť s ním.

Aj my by sme mohli pri hrobe nášho zosnulého brata ostať zdesení a bezradní ako apoštoli. Mohli by sme s Petrom nášmu bratovi povedať: To sa ti nemalo stať. Ale práve vtedy by sme konali iba ľudsky.

Zármutok z odchodu nášho brata je iste oprávnený, no dôvod na zúfalstvo a beznádej nemáme. Máme nádej, že ak sa náš brat pripodobnil Kristovi v smrti, bude mu podobný aj vo zmŕtvychvstaní a večnom živote v radosť. Náš brat sa vo svojej chorobe a utrpení stal podobný trpiacemu Kristovi. Ale ako apoštolov, tak aj nášho jeho Pán Ježiš posilňoval. Veď ho v dňoch svojej choroby prijímal vo sviatosti Eucharistie a z tohoto sveta odišiel zmierený s Bohom a posilnený sviatosťami. Pochopil, že na stretnutie s Pánom vo večnosti sa musí pripraviť. Vedel, že bude musieť znieť bolesť. Vedel, že ho to bude niečo stáť, že toto stretnutie s Pánom Ježišom ho bude

stáť pozemský život. Náš brat je nám takto príkladom. Pochopil, že tu na zemi nemožno žiť stále. Hoci stratí telesný život, v Bohu nájde život bez akéhokoľvek nedostatku a bolesti, život bez konca.

Smrť nášho milovaného brata je výzvou aj pre nás. Výzvou uvedomiť si, že z hrobu nášho "žitia len pre tento svet", že z hrobu našej túžby len po prítomnom, svetskom šťastí povstáva pre nás život a z vôle zostať nažive len pre tento svet, vzniká smrť. Veľmi pekne túto pravdu o človeku vyjadril C. S. Lewis v knihe Veľký rozvod: „Ak vo svojom živote dáme prednosť zemi pred nebom, zistíme, že je len jedným z okresov pekla. Ak však zem postavíme až na druhé miesto, za nebo, zistíme, že už od počiatku bola súčasťou samého neba.“

Keď v kláštore na hore Athos zomrel niekto z mníchov, bratia sa s ním lúčia podľa starej tradície veľmi dojemným spôsobom. Zídu sa okolo rakvy a opát volá mená všetkých prítomných. Každý odpovie: Prítomný! Potom zavolá meno zomrelého. Neozve sa žiadna odpoveď a chvíľka hlbokého ticha, v ktorej dlho zaznieva jeho meno, obsahuje smútok nad stratou jedného z nich. Nakoniec zvolá opát ešte jedno meno: Ježiš Kristus! A všetci jednohlasne odpovedia: Prítomný! Iba dvoma slovami vyrieknu bratia spoločne a jednomyselne to najpravdivejšie kázanie nad zomrelým. Toto meno je nad každé iné meno. V ňom je vaša všetka nádej. A v tomto mene má nádej aj náš zosnulý brat, ale aj my všetci. Máme nádej, že ak postavíme zem až za nebo a takto "stratíme svoj pozemský život pre Krista", nájdeme v ňom život bez nedostatku, bolesti a smrti.

Ak by sme sa teda chceli ešte raz pýtať: Nebolo azda inej cesty pre nášho brata? Naozaj niet inej cesty pre človeka, ako prijať svoju pozemskú konečnosť nie ako odchod zo sveta, ale ako návrat k Bohu, ktorý je Bohom živých a nie mŕtvych.

Amen.

Najťažší kríž je ten, ktorý si človek pripraví sám Mt 16, 21-27

Všetci dobre vieme, že keď chceme v živote niečo dosiahnuť, tak nás to stojí veľa námahy a úsilia. Žiaci a študenti, keď chcú mať dobré vysvedčenie a dobré znalosti, aby sa v živote uplatnili, musia veľa hodín presedieť nad knihami a zrieknuť sa rôznych záľub. Aj športovci keď chcú dosiahnuť prvé miesta v rôznych športových súťažiach, musia veľa trénovať, namáhať sa, stojí ich to veľa potu a zriekania sa.

Celý náš život pozostáva z určitých foriem obiet a znášania najrozličnejších ťažkostí. Kto v živote nevie znášať a prekonávať ťažkostí, tak nedosiahne nič, alebo len veľmi málo. Aj Kristus nám v dnešnom evanjeliu hovorí: **„Kto chce ísť za mnou, nech zapne sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo, kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho“ (Mt 16, 24-26).**

Predstava trpiaceho a ukrižovaného Mesiáša bola pre Židov nepredstaviteľná, lebo Mesiáš podľa ich predstáv mal byť morálnym i fyzickým víťazom. Kríž bol v tej dobe pre Židov symbolom potupy a hanby, na ktorom Rimania usmrcovali otrokov a najväčších zločincov. Práve tento kríž si Boh vyvolil ako nástroj spásy, ktorý pre pohanov znamenal bláznovstvo a pre Židov pohoršenie. Napriek týmto postojom Židov a pohanov kríž pomaly získaval v srdciach veriacich veľkú úctu a lásku bez nejakého tieňa poníženia. Tak sa postupne táto láska a úcta k ukrižovanému Kristovi rozširovala všade. Symbol kríža už nebol znamením potupy a hanby, ale znamením veľkej vďačnosti, lásky a úcty k ukrižovanému Kristovi. Znamenie Kristovho kríža víťazilo a víťazí aj naďalej v súkromnom i verejnom živote. Napriek tomu ešte aj dnes si veľa ľudí myslí, že cesta ku skutočnému zisku vedie cez hromadenie bohatstva a pozemských úspechov. Ježiš Kristus však vyhlasuje opačný postoj. Cesta k zisku vedie cez straty a kríže. Len ten, kto je ochotný stratiť všetko a nieť svoj kríž, môže získať všetko. Ukrižovaný a vzkriesený Ježiš je vrcholným vyjadrením tohto postoja.

Drahí smútiaci, bratia a sestry! Kríž nás sprevádza po celý náš život. Pri narodení sme poznačení na čele znakom kríža, pri uzatváraní manželstva prisaháme na kríž a po smrti naše telo bude odpočívať pod znakom kríža. Kresťanstvo je pekná vec, ale kríž? A predsa Ježiš Kristus hovorí o kríži, utrpení a stratách. Znamená to snáď, že Boh dáva prednosť utrpeniu pred šťastím, smrti pred životom? Bohužiaľ, veľa ľudí si to myslí. Ale Bohu vďaka, evanjelium to netvrdí. Evanjelium ukazuje Ježiša, Mesiáša, Božieho Syna, toho, kto utrpenie odníma, oslobodzuje, uzdravuje a robí ľudí šťastnými. Ako je to teda s krížom a šťastím? Ježiš ukazuje kríž ako cestu ku šťastiu a touto cestou ide aj on sám. Ukazuje kríž ako cestu nielen ku vlastnému konečnému šťastiu, ale aj ku šťastiu druhých. Teraz snáď pochopíme, že ten, kto Ježišovi uverí, je vyzvaný, aby šiel za ním a s ním. Nie preto, aby definitívne skončil smrťou na kríži, ale aby prišiel do cieľa. A cieľom je Boh, plnosť života, plnosť lásky, plnosť šťastia. Z tohto pohľadu životná cesta kresťanov nie je najľahšia, ale je cestou, ktorá vedie k cieľu, k vyústeniu života v Bohu.

Dnes je pre nás základnou otázkou, akú cestu si zvolíme. Náš zosnulý brat si zvolil tu správnu cestu. Cestu kríža s Ježišom Kristom, ktorý trpezlivo a s láskou niesol po celý svoj život. Život plný obiet pre rodinu, pre svojich blízkych, pre známych, pre Cirkev a Ježiša Krista, ktorý mu bol vždy posilou a potechou. Zaiste mal aj svoje slabosti a nedokonalosti tak ako každý jeden z nás. Avšak svoje ťažkosti neriešil sám, ale ich riešil spolu s Ježišom, ktorému ich s dôverou predkladal. Aj keď mu niekedy bolo ťažko pochopiť a prijať Božiu vôľu, predsa sa jej podriadil, prijal ju, lebo uveril Ježišovým slovám: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky" (Jn 11,25-26). Pre túto vieru a trpezlivé znášanie životných krížov zaiste náš zosnulý brat počuje Ježišove slová: „Správne, dobrý a verný sluha, bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdi do radosti svojho pána“ (Mt 25, 21). Tieto slová Pána Ježiša čakajú aj na nás, ak svoj životný kríž spojíme s krížom Ježiša Krista a

statočne ho ponesieme na našej životnej ceste. Kríž, ktorý nám dal niest' Ježiš Kristus, nie je až taký ťažký, ako si často myslíme. Ved' hovorí: „Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké“ (Mt 11, 30).

K Božiemu trónu prichádzal unaveným krokom zhrbený muž pod ťažkým krížom. Z čela mu stekal pot, z poranených nôh tiekla krv, zo zamračenej tváre vychádzal vzdor. Z posledných síl nadvihol svoj kríž, hodil ho k trónu a zlostne zvolal: „Pane, prečo som ja dostal taký ťažký kríž, že som pod ním padal?!“ Na tvári Ježiša Krista bolo vidieť ľútosť. Zostúpil z trónu a pozdvihol odhodенý kríž. V jeho rukách sa kríž premenil. Už to nebolo jednoliate brvno. Ako je kniha zložená z listov, tak bol kríž urobený z niekoľkých vrstiev. Ježiš odtrhol vrchnú vrstvu a hovoril: „Pamätáš, ako si sa naučil fajčiť? Bol si varovaný, ale ty si na to nedbal, dávky si zvyšoval, až prišla zákerná choroba. Vytrpel si veľa, ale to nie je môj kríž.“ Ježiš odtrhol ďalšiu vrstvu: „Mal si chorú pečeň. Lekári ťa zachránili, ale ťa upozornili, aby si už nepil. Počúvol si, rok si to vydržal. Ale tvoji priatelia ťa prehovorili, že si už mimo nebezpečenstva, aby si si už s nimi vypil. Podľahol si a prišiel koniec. Tento kríž som ti ja nedal, ale oni.“ Ďalšie a ďalšie vrstvy zmenšovali ťarchu kríža. Ostal tenký kríž, ktorý bol ľahký. „Tento kríž som ti ja pripravil. Porovnaj ho s tým, ktorý som ja niesol.“ Vzdorovitému pútnikovi vyhrkli slzy z očí. Zašepkal: „Pane, odpusť, zmiluj sa!“ Ježiš mu odpovedal: „Zmilujem sa, synu. Veľkú časť očistca si odpykal už na zemi. Keď sa za teba priatelia pomodlia, prídeš do večnej radosti.“

Drahí smútiaci, bratia a sestry! Žiaci, študenti a športovci sa namáhajú, zriekajú pre svetskú slávu, ktorá pominie, ktorá je chvíľková. My sa však namáhame a znášame ťažkosti pre neporušiteľnú večnú slávu, ktorá je pre nás pripravená v nebeskom Kráľovstve. Prosme Pána Ježiša, aby sme s láskou znášali tieto útrapy a spolu s našim zosnulým bratom raz sa stretli s ním vo večnej sláve.

Amen.

Neboj sa, len ver

Mk 5, 21-43

Drahí smútiaci, bratia a sestry! V Knihe Kazateľ môžeme čítať tieto slová: „Všetko má svoj čas. Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť. Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa“ (Kaz 3, 1-2; 3, 4). A naozaj každodenná skúsenosť nás o tom pouča. Na tomto svete nie je nič večného. Všetko je len dočasu. Aj náš pozemský život je len dočasu. Možno si práve teraz kladiete otázku: Oplatí sa potom žiť? Načo je potom taký život? A máte pravdu. Ale každý kresťan dobre vie, že po pozemskej púti ho čaká nový život. Vie, že smrť je len akousi bránou do nového večného života. Kresťan vie, že je tu ktosi, kto má moc nad smrťou, kto smrť premohol a raz aj naše telá vzkriesi k novému večnému životu. Áno, je to Ježiš Kristus, ktorý svoju moc viackrát ukázal, aby sme mu uverili.

Aj v dnešnom evanjeliu sme počuli, ako Ježiš slovami: „Talitha kum! – Dievča, hovorím ti, vstaň!“ vzkriesil dcéru predstaveného synagógy, Jaira. Toto vzkriesenie sa udialo na základe viery jej otca. (Porov. Mk 5, 21-43).

Priblížme si, bratia a sestry, čo sa vlastne stalo. Predstavený synagógy Jairus mal chorú dcéru. Dupočul sa o Ježišovej moci. Preto keď prichádza do Kafarnauma, obracia sa naň s prosbou, aby mu prišiel uzdraviť dcéru. Naliehal, lebo stav jeho dcéry bol vážny. Počas cesty ich zdržala istá žena, ktorá sa dotkla Ježišovho odevu, aby sa uzdravila od krvotoku. V tomto dialógu medzi ženou a Ježišom, poukazuje na jej silnú vieru. No zrazu prišli sluhovia z Jairovho domu, aby otcovi oznámili, že jeho dcéra je mŕtva, aby už neobťažoval Ježiša. Ježiš však vedel, čo sa v tomto človeku odohráva. Preto ho povzbudzuje: „Neboj sa, len ver!“ Evanjelista Marek tu zvlášť ukazuje na vieru. Keby záležalo na ľuďoch z domu Jairovho, nemohol by Jairus vo svojom najväčšom trápení od Ježiša nič čakať. Ale Ježiš nedbal na slová sluhov a povzbudzuje Jaira a jeho vieru. Povzbudzuje ho, aby nekapituloval

pred mocou smrti, aj keď práve dokázala svoju moc. Nemožno dovoliť, aby strach a nevera prenechali voľné pole smrti.

Pri vstupe do domu chce mať Ježiš pri sebe len tých, ktorí sú vnútorne pripravení byť s ním pri tom, čo sa malo stať. V najbližšom Ježišovom okolí nesmela byť narušená atmosféra viery. Viera však nie je nikdy ľahká. Viera je tajomstvom sily, ktorá premáha život i smrť. Je najdôležitejšou skúškou v ľudskom živote.

Ježiš označuje smrť ako krátko trvajúci stav, ktorý bude hneď zrušený. Jeho "Talitha kum!" je rozkazom, po ktorom sa dievča prebralo k životu. Teraz je isté, že Ježiš je víťazom aj nad smrťou. Touto udalosťou ešte nebola zlomená kliatba smrti. Musíme naďalej umierať. Ale znamenie v Jairovom dome je upozornením na budúce konečné víťazstvo nad smrťou.

Drahí smútiaci, bratia a sestry! Uvedomujeme si, čoho znamením je toto vzkriesenie dievčaťa? Áno, je to predobrazom nášho vzkriesenia na konci vekov. Aj my budeme vzkriesení. V Ježišových očiach je aj naša smrť ako krátko trvajúci stav, ktorý bude čo nevidieť zrušený. Aj naše mŕtve telá budú vzkriesené jeho božskou mocou, ktorou porazil smrť. Aj my budeme počuť: „Hovorím ti, vstaň!“ K tomu je však potrebná silná a pevná viera. Aj nám Ježiš hovorí: „Neboj sa, len ver!“ Preto nebojme sa smrti, lebo jej moc je zlomená. Takto náš pozemský život naberá nový zmysel, pretože vieme, že po smrti nás čaká nový život. Život, ktorý už nikdy neskončí. Život, nad ktorým už smrť nemá žiadnu moc. Viera v Ježiša je tá sila, ktorá aj z takej, v našich očiach smutnej udalosti, akou je rozlúčka s našimi najbližšími, dokáže premeniť smútok na radosť. Na radosť z opätovného stretnutia vo večnom nesmrteľnom živote, ktorý skrze vieru v Ježiša môžeme dosiahnuť všetci.

V knihe Mozaika radosti je prerozprávavaný príbeh istej ženy, ktorá pred pár dňami pochovala svoju matku. Táto žena spomína na zážitok, ktorý sa jej

vryl natrvalo do pamäti. Hovorí: „Vôbec som nechcela vytočiť toto číslo. Chcela som zavolať sestru, aby sme sa dohodli na večer. Musím ešte mnohé zariadiť, kým odcestujem zase domov. Pred týždňom sme pochovali matku, pred pár dňami zlikvidovali jej domácnosť. Bolesť bola ešte veľmi hlboká.

Moja ruka inštinktívne vytočila matkino číslo, ako to robievala po celé roky a za posledné týždne každý deň. Preľakla som sa a chcela zavesiť slúchadlo, keď som si plná strachu uvedomila, že si budem musieť vypočuť tie hrozné slová: „Číslo bolo zrušené.“ Ale moja ruka neposlúchla. V tesnej telefónnej búdke ma zaliala horúčava. Nebola som schopná urobiť pohyb. A potom sa stalo niečo zvláštne. V slúchadle som počula prívetivý hlas slečny z pošty, ako z bezduchej pásky hovorí slová, ktoré nikdy predtým a nikdy potom som už nepočula: „Spojenie je dočasne prerušené.“

Celá prekvapená som pomaly zavesila slúchadlo a rozmyšľala o tom, čo som práve počula. Moja myseľ sa upriamila na slovo "dočasne", a pevne sa ho zachytila. Toto spojenie je dočasne prerušené, pomyslela som si, iba dočasne. Úradný oznam sa mi stal dogmatickou výpoveďou: Raz sa toto spojenie bude môcť znovu nadviazať vo chvíli, ktorú určí Boh.

Spojenie je dočasne prerušené. Drahí smútiaci, aj s týmto našim zosnulým bratom je spojenie dočasne prerušené. Nie naveky, ale dočasne. Aj my sa raz s ním spolu stretieme vo chvíli, ktorú určí Boh.

Preto prosíme spoločne o dar viery v Ježiša Krista, ktorý svojou smrťou a zmŕtvychvstaním porazil smrť, aby sme sa raz spolu všetci radostne stretli vo večnom živote v nebeskej ríši, kde už nikto nezomiera a smrť tam už nepanuje.

Amen.

Stretnutie s Ježišom

Lk 7, 11-17

Zarmútení príbuzní, bratia a sestry! Stojíme tu v tichu kostola. Vonku je ešte počuť hlas zvonov, ktoré oznamujú, že niekto už nie je medzi nami. Smrť nám zobrala slová, ale oči dokážu rozprávať. Iba smrť veľmi milej osoby: matky, otca, dieťaťa má moc aspoň do malej miery "sprítomniť", dať okúsiť niečo z jej horkosti. Kto oplakáva smrť svojho drahého, oplakáva tak trochu aj svoju vlastnú smrť. Sv. Augustín sa vyznáva, keď spomína na smrť svojej vlastnej matky: „Plakal som nad ňou i nad sebou.“

Zarmútení rodičia, obraciam sa hlavne na vás. Viem, že tak isto ako Augustín plačete nad svojím synom Marekom i sami nad sebou. Túto životnú situáciu prežívate spolu. Liekom a balzomom na vašu dušu sú slová z dnešného evanjelia, ktoré adresuje Ježiš vdove:

„Neplač!“ a jej synovi, vystretému na márach: **„Mládenec, hovorím, ti vstaň“ (Lk 7, 13-14)!**

Aby sme pochopili vtedajšiu situáciu, treba povedať, že v Izraeli bol život pokladaný za Boží dar, dobrú vec a prejav Božej priazne. A na druhej strane smrť (ovdovenie, strata syna) za prejav Božej nepriazne, prípadne trestu. Preto ten, komu sa zle vodilo, mohol sa pokladať za človeka opusteného Bohom a jeho viera mohla kolísať. Dobré si vieme predstaviť tie pohľady príbuzných a priateľov, ktorí sa od vás odvrátili. A tie výčitky: Čo povedia druhí, prečo nás Boh tak trestá!?

Spasiteľ tu pomáha zdanlivo v beznádejnej situácii. Mŕtvy človek je nielen strom bez lístia, ale i strom bez koreňov. Ježiš nie je tešiteľom v bolesti, ale je víťazom a pánom: autoritatívne zastavuje pohrebný sprievod a rozkazuje smrti: „Hovorím ti, vstaň!“ (Lk 7, 14). Kristus neprosí v nebi Otca o zázrak, neodvoláva sa na niekoho iného, ale koná v svojom mene, vlastnou vôľou a mocou: „Hovorím ti!“

Božie slovo daruje znova nadprirodzený život odpustením hriechov, ono dokáže vzkriesiť i mŕtve telo. Bratia a sestry, máme dôveru v toto Božie slovo? Ako som už spomínal, plačeme nad mŕtvymi a aj nad sebou, nad našou úbohosťou. Spasiteľ má s nami súcitiť ako s vdovou, ktorá stratila jediného syna. Možno vtedy myslel i na svoju matku, ktorú tiež prenikol meč bolesti. Táto scéna naznačuje, aký milostivý a milosrdný je náš Pán, a potom, akú nádej môžeme mať vo večnosť, keď Pán ukáže svoju moc nad diablom, hriechom, smrťou. On „zotrie každú slzu z ich očí a už nebude smrti ani náreku, ani zármutku, ani bolesti, lebo čo bolo prv, už prestalo“ (Zjv 21, 4). Kresťanstvo nás učí, aby sme neľutovali zosnulých, i keď nám boli oporou, lebo veríme vo večný život. Lútosť sa preto prenáša na pozostalých (zarmútených, príbuzných). V dnešný deň ste sa zišli celá rodina, príbuzní, známi a pohreb sa stal dňom veľkého stretnutia s tými, ktorí sú nám blízki. Ale pre nás veriacich to má byť najmä deň stretnutia sa s Ježišom.

V podobnej situácii, v akej sa nachádza vdova z evanjelia, bola aj žena v jednej starej čínskej povesti, ktorej zomrel jediný syn. V hlbokom zármutku šla ku svätému mužovi a spýtala sa ho: „Aké modlitby, aké magické zaklínadlá poznáš, aby si môjho syna opäť prebudil k životu?“ Namiesto toho, aby ju poslal preč alebo sa jej to snažil vyhovoriť, odpovedal: „Prines mi horčičné zrnko z domu, ktorý nikdy nepoznal zármutok. Použijeme ho, aby sme vyhnali zármutok z tvojho života.“ Žena sa hneď vydala hľadať to kúzelné horčičné zrnko. Najprv prišla k krásnemu sídlu, zaklopala na dvere a povedala: „Hľadám dom, ktorý nikdy nepoznal zármutok. Je to váš dom? Pre mňa je to strašne dôležité.“ Odpovedali jej: „To si na zlej adrese.“ A začali vypočítavať všetky tragédie, ktoré ich postihli. Žena si povedala: „Kto by mal týmto úbohým ľuďom pomôcť, ak nie ja, ktorá som zažila nešťastie na vlastnej koži?“ Zostala teda, aby ich utešila, a potom sa znova vydala hľadať dom, ktorý nikdy nepoznal zármutok. Ale kamkoľvek šla, do chatrčí alebo palácov, všade nachádzala nové a nové príbehy ľudského trápenia a nešťastia. A toľko

sa starala, aby pomohla druhým v ich zármutku, že zabudla na hľadanie kúzelného horčičného zrnka a ani si neuvedomovala, že to vyhnalo zármutok z jej vlastného života.

Táto žena na svoj zármutok zabudla. Žena v evanjeliu dostala svojho syna späť a vy, rodičia, tiež čakáte. Neviete to vysloviť. Tu nám možno pomôžu slová apoštola Pavla: „Smrť sa zmenila vo víťazstvo.“ Smrť už nie je stena, múr, o ktorý sa všetko rozbije, ale sa stala bránou, prechodom, doslova "paschou", vstupom do zaslúbenej zeme.

Bratia a sestry, dnešné evanjelium nám naznačilo stretnutie ľudí s Ježišom, "deň stretnutia s Kristom", ktoré bude pri vzkriesení mŕtvych večné a nerozlučiteľné. V tento deň, ktorý bude posledným triumfom Syna človeka, deň jeho stretnutia so všetkými ľuďmi a s celým svetom, sa obnovia aj všetky popretrhané ľudské vzťahy: matky sa vrátia deťom, deti matkám, muži ženám, všetci všetkým. Na konci vekov to bude definitívne. Ale už v tomto živote cítime predzvesť tejto veľkej udalosti, preto sa teraz s Marekom lúčime v nádeji, že sa znova všetci stretneme u nášho Otca. Amen.

Čo je v živote dôležité?

Lk 10, 38-42

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Markus Aurelius raz povedal, že zomrieť je jednou z našich najdôležitejších úloh v živote. Každá úloha, ktorú sme prekonali v našom živote, vyžadovala od nás určitú pripravenosť. Ak je pred nami ťažká úloha, tak si vyžaduje dôkladnejšiu prípravu. Kritérium obtiažnosti má každý z nás v sebe, a teda každý si sám zvolí rozsah prípravy a je len prirodzené, že ho zaujíma výsledok svojho úsilia.

Dnešná perikopa evanjelia nám predstavuje Ježišovu návštevu u Márie a Marty. Snáď táto návšteva bola tiež pre nich skúškou, pretože Ježiš na slová Marty: „*Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, nech mi pomôže!*“ (Lk 10, 40), odpovedá: „*Marta, Marta, staráš sa a*

znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme" (Lk 10, 41-42).

Tento príbeh z Lukášovho evanjelia pochádza z jeho vlastného zdroja. Chce ním poukázať na nasledovanie Ježiša prostredníctvom načúvania jeho slovu. Ježiš je v Lazárovom dome, pretože Mária i Marta sú jeho sestry (Jn 11, 1). Marta sa prejavila ako aktívna hostiteľka a je úplne zaujatá hostiteľskými povinnosťami. Na rozdiel od nej Mária meditatívne počúva Ježišove slová. To Martu vyvedie z miery a so zlosťou žiada Máriu cez Ježiša o pomoc. Aké je jej prekvapenie, keď Ježiš vyzdvihuje Máriu. Kritizuje množstvo práce, ktorú vykonáva Marta a poukazuje na to, že potrebné je len jedno. Môžeme tu vybadať protiklad: mnohé a jedno. To jedno, to čo je potrebné, spočíva v intenzívnom načúvaní Ježišovmu slovu. Nechcú sa tu spochybníť všetky životné povinnosti, ale ide o prioritu. Tu musí mať jeho slovo jednoznačnú prednosť pred akoukoľvek prácou. Ono má mať nielen prioritu, ale má byť motívom pre všetky naše činnosti. Tak naším denným námahám a trápeniam môžeme dať zmysel, aby neboli len nejakou "naprázdno bežiacou aktivitou". V tomto zmysle môžeme povedať, že si Mária vybrala ten lepší podiel, ktorý jej nikto nemôže zobrať, teda Božie slovo v Ježišovi.

Pred sebou máme rakvu nášho zosnulého brata. On nás už predišiel do večnosti. Avšak popri smútku, ktorý vás naplňa, je tu miesto aj na reflexiu vlastného života. Môžeme ju viesť v zmysle dnešného evanjelia. Urobili sme si krátky výklad konania Marty a Márie. Marta reprezentuje naše celodenné úsilie, námahy či starosti. Aj my sa zháňame denne po všelijakých veciach, ktoré nám kradnú čas. Kradnú nám čas, ktorý máme pre Boha, seba, či pre svoju rodinu. Ovocie takéhoto úsilia nemá ani chuť a vôbec nás neuspokojí. Aj napriek námahe, ktorú do toho vkladáme, nemáme z toho až takú radosť, ako by sme chceli. Čo s tým robiť? Kde treba dať dôraz pri svojich

celodenných námahách? Odpoveď na tieto otázky sa nám ponúka v osobe Márie. Aj Ježiš povedal, že si vybrala lepší podiel. Ak si zoberieme za svoje slová Ježiša, tak náš život nemôžeme žiť naprázdno. Môžeme si dať otázku: Čo je v mojom živote najdôležitejšie? Odpoveď si musí dať každý sám, pretože každý sa sám najlepšie pozná. Človek je obdarený rozumom a slobodnou vôľou. Rozumom rozmýšľa o rôznych činnostiach a vôľou sa prikloní k tej, ktorá mu najlepšie vyhovuje. Jednu z možností, nad ktorou sa môžeme zamyslieť, nám ponúkol dnešný úryvok evanjeliovej perikopy.

Pri hľadaní toho, čomu dať najväčší dôraz, nám môže pomôcť aj tento príbeh.

Keď raz anglický novinár nevedel nájsť zmysel a uspokojenie v živote, zašiel za jedným mudrcom. Pýtal sa, ako má žiť, aby sa prestal báť smrti. On mu povedal, že všetky jeho radosti a okruhy záujmov sa dajú zhrnúť do troch kategórií. V tej prvej sa nachádzajú všetky materiálne veci, ktoré denne používa a venuje im určitý čas svojho života. Tie však po jeho smrti sa ani z miesta nepohnú, preto im nie je potrebné venovať veľkú pozornosť. V druhej kategórii sa nachádzajú všetci jeho najbližší a priatelia. Tí sú mu síce často blízko a ochotní pomôcť, ale keď zomrie, tak ho vypravdia maximálne po hrob. Ďalej už nevedia a ani nemôžu ísť. Taktiež aj im nemusí venovať až takú pozornosť. A v tej tretej kategórii sú všetky jeho zlé a dobré skutky. Tie ho sprevádzajú celým životom a pôjdu s ním aj po smrti pred posledný súd. Práve týmto skutkom je potrebné venovať najviac pozornosti. Novinár dostal odpoveď, ktorá ho uspokojila a dala mu novú orientáciu v jeho živote.

A čo my? Ktorej z týchto kategórií venujeme najviac svojho času a úsilia?

Pane Ježišu, daj, aby sme dokázali svoju úlohu na tomto svete splniť. Nech si zvolíme správnu hierarchiu hodnôt, aby sme žili plnohodnotný život, ktorý je naplnený nielen myšlienkou na teba, ale aj preniknutý tvojím slovom.

Amen.

Lebo kde je váš poklad, tam je vaše srdce... Lk 12, 33-34

V Krakove na námestí je malé kvetinárstvo. Kvetinárstvo plné netrpezlivých ľudí. Unavená predavačka sa usiluje zo všetkých síl, ale nestíha. Zrazu zastane a nakloní hlavu k malému tranzistorovému rádiu. Potom zdvihne ruku. Ticho, hrajú Chopina! Hučiaci dav stíchne, všetci počívajú. Tóny etudy g-mol v tej chvíli zmenia uponáhľaných obyvateľov veľkomesta na najpozornejšie publikum a tesný obchodík sa stáva zrazu koncertnou miestnosťou. Absolútne ticho, v ktorom sa človeku na okamih zdá, že pochopil temer všetko. Prekračuje hrajúce a stúpa k poznaniu, po ktorom podvedome túži. Aj tóny stúpajú a otvárajú dovtedy nedobytné brány. Človek nazrie, chce vstúpiť... Zrazu je ticho. Ktosi vzdychne, iný rozpačito zakašle, ďalší nervózne pošúcha nohami. Staršia pani sa zahanbí, že musela použiť vreckovku. Chvíľa, v ktorej mŕtvy zastavil čas. Kto zo živých to dokáže? V ten deň to bola útlá krakovská predavačka kvetov. Ticho, hrajú Chopina, povedala. (Marec A.,: Kroky proti vetru, str. 18).

Poliaci majú radi F. Chopina. Tento veľký poľský hudobník je pochovaný v Paríži, ale jeho srdce po smrti vyňali a pochovali vo Varšave.

Pán Ježiš v evanjeliu, ktoré sme počuli, hovorí trochu revolučné slová: **„Predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu! Robte si mešce, ktoré sa nezoderú, nevyčerpatel'ný poklad v nebi, kde sa zlodej nedostane a kde mol' neničí. Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce“ (Lk 12, 33-34).**

Mnohí z nás, ktorí sme sa tu zišli, máme s ľuďmi, a žiaľ, i s kresťanmi, rôzne skúsenosti. Skôr sú iné ako podobné tomu, čo nám prikázal Ježiš. Neraz veci, ktoré sú nám i zbytočné, nám natoľko prirástli k srdcu, že ich strata či zničenie nás oberú o dobrú náladu. Sme zlí Ježišovi učeníci? Ak máme čohosi naozaj priveľa a nijako to nevyužijeme, je namieste zamyslenie sa nad tým, akými sme kresťanmi. A nemusí ísť iba o peniaze, či iné hmotné

prebytky. Neraz sme egoistami v hospodárení s časom, láskou, úsmevom - ved' často sa s týmito nehmotnými darmi nevieme podeliť ani s najbližšími. Asi nikde nepremýšľa človek v takýchto dimenziách viac, ako pri rozlúčke s človekom, ktorý dokončil svoju pozemskú púť a prešiel smrťou do života, kde hmotné veci strácajú úplne na hodnote. Na to nás chcel Ježiš usmerniť. Nie aby sme žili v jaskyniach, ani nechce, aby sme z toho mála, čo si ťažko v pote tváre dorobíme, podporovali tých, ktorí majú azda rovnakú príležitosť žiť dôstojne, ale pre lenivosť či vypočítavosť sa chcú priživovať. Ježiš chce, aby sme si zachovali slobodu od všetkého, čo nás môže zotročiť: hmotného i duchovného. Lebo čokoľvek človek robí, či je to dobré alebo zlé, vždy do toho vkladá i svoju dušu, dáva do toho i svoje srdce. Takže, čokoľvek človek robí, ono si ho to vždy tak trochu zotročí. No existuje len jedno "šťastné" otroctvo. Je ním otroctvo dobra. Kto koná dobro, vkladá do toho i svoje srdce a stáva sa otrokom dobra. Taký človek žije šťastne, lebo sa nebojí, že mu ktosi ukradne srdce spolu s hmotou, do ktorej ho vkladal. Tou hmotou môžu byť peniaze, auto, dom, práca, šport... Ak človek viac dáva, ako očakáva, tým spokojnejšie a bez strachu človek rešpektuje smrť ako prechod a nie ako definitívny koniec.

Seneca ani netušil, že v čase, keď zomiera1, v Nazarete žil niekoľkoročný chlapec, Ježiš, ktorý dá definitívnu odpoveď na otázku, ktorou sa dlhšie Seneca zaoberal bez nájdania odpovede: *Mors quid est? Aut fuus aut transitus?* Čo je smrť? Koniec alebo prechod?

My vieme a pevne veríme, že je prechodom. Preto sme kresťania. Preto veríme v Boha. Preto si s námahou zhromažďujeme poklad tam, kde nie sú zlodeji ani mole. A je ťažké chápať a rozmýšľať v dimenziách ekonómie lásky a darovania. Ale o to ľahší je potom prechod cez čiaru smrti, onen Senecov "transitus", po ktorom tak túžil. Že to bolo vždy také - aj v dobách prvej cirkvi - dávať zo svojho prebytku, o tom hovorí jasné vysvetlenie sv. Jána Zlatoústeho: „Nedeliť sa s chudobnými o svoj majetok, to je okrádať ich

a brat' im život. Majetok, ktorý vlastníme, nie je náš, patrí im“ (KKC, str. 594). Ako ďaleko sme od tejto radikality? Ale kto to skúsi, platí, že nielen kdesi ďaleko v nebi si získava odmenu za svoje dobré skutky, ale je odmenený už tu na zemi. Priateľstvom ľudí, ale i Božím požehnaním.

Aj náš brat, s ktorým sme sa prišli rozlúčiť, nás mnohým obdaril. Zabudneme, čo hmotné nám daroval, ale ostane v našich srdciach vo chvíľach stretnutí, keď nás obdaril radou, úsmevom, sebaobetou. Vždy budeme spomínať na chvíle, keď si na nás našiel čas, keď pomohol. To je nezničiteľný poklad.

O poklade, o nešťastnom poklade, o poklade na striebornom jazere písal spisovateľ, ktorého meno iste všetci poznáte. Kto by nepoznal autora Winetua či Old Shaterhanda? Karl May, syn chudobných tkáčov, málokto však vie, že bol do šiestich rokov úplne slepý, s nesmiernou námahou vyštudoval na učiteľa, bol krivo obvinený, dostal celoživotný zákaz byť učiteľom. A tak sa z pomsty rozhodol naozaj byť zločincom. Podvádzal, kradol a bol viackrát odsúdený a dostal spolu 7 rokov väzenia. A predsa jeho srdce túžilo po добрote. Po prepustení začal písať a postupne sa jeho túžba po láske, spravodlivosti a víťazstve dobra nad zlom zmenila v túžbu mnohých srdc chlapcov a dievčat, ktoré čítali jeho knihy. Poklad jeho srdca sa stal pokladom mnohých srdc. A hmotné bohatstvo, ktoré mu jeho knihy priniesli, ho nepokazilo. Už ako váženého spisovateľa ho raz zatkla polícia, lebo v jednej dedine spontánne pomohol veľkou sumou peňazí úplne cudzej rodine v núdzi, a tým sa stal podozrivým jednému prihorlivému policajtovi. Nasledovali ospravedlnenia a Karl May sa isto len pousmial. Jeho poklad, z ktorého čerpal, mu nik nemohol ohroziť. Lebo dobré srdce ani väzenie, ba ani smrť nemôže premôcť.

F. Chopin veľmi miloval svoju vlasť. Bola mu prevzácnym pokladom. Preto chce, aby jeho srdce pochovali vo Varšave. Nevenoval svojej otčine umné ruky klavírneho virtuóza, ani geniálny mozog skladateľa, ale svoje srdce. Kde je náš poklad, tam tiahne naše srdce. Aj náš zosnulý brat si čestným životom zhromaždil veľký poklad v nebi a jeho srdce bezpochyby Pán pritúлил spolu s jeho pokladom Dobra do svojich láskavých dlaní. Kiež by sme i my túžili zhromažďovať si poklad v nebi, a tak patriť ku pravým a skutočným učeníkom nášho Pána.

Amen.

Smrť je stretnutie s milosrdným Otcom Lk 15, 1-32

KREŠŤAN SA NEMUSÍ BÁŤ SMRTI, PRETOŽE JEŽIŠ ZOBRAL NAŠE HRIECHY NA SEBA A ZOMREL ZA NÁS. VO SVIATOSTI POKÁNIA NEUSTÁLE ZOTIERA NÁŠ DLŽOBNÝ ÚPIS A HRIECHY PREMIEŇA NA DÔKAZY BOŽIEHO MILOSRDENSTVA.

Drahí príbuzní zosnulého, bratia a sestry! Už sa vám niekedy stalo, že niekto odhalil z vášho života to, čo ste sa starostlivo snažili ukryť pred verejnosťou?

Niečo podobné sa stalo hosťom, ktorých pozval jeden zámožný človek na veľkolepú hostinu. Pripravil slávnostný obed, hudbu a zaujímavý program, ktorého vrcholom malo byť veľké prekvapenie. Všetci s nedočkavosťou a napätím čakali na tento okamih. Konečne prišiel hosťiteľ a pustil magnetofón. Ozvali sa rôzne hlasy, v ktorých hostia spoznali seba samých. Tento zámožný pán ich totiž počas večierku dal nahráť pomocou ukrytých mikrofónov. Každý so zahanbením počúval svoje trápne reči, klebety, ohovárania. Keď nahrávka skončila, hosťiteľ vyzval všetkých, aby pokračovali v zábave. V sále však nastalo hrobové ticho. Nikto už nemal chuť rozprávať, všetci sa obávali, že by ich opäť mohol nahráť.

Keď som sa zamýšľal nad týmto príbehom, prišla mi na um jeho súvislosť s ľudskou smrťou. Uvažoval som: Prečo máme taký veľký strach pred smrťou? Prečo sa jej bojíme? Je to asi preto, že sa nedokážeme pozrieť pravde do očí. Desí nás predstava, že sa postavíme pred Boha, ktorý je bez hriechu, so všetkými svojimi skutkami, aj s tými najskrytejšími, ktoré sme sa snažili utajiť pred verejnosťou. Ved' máme všeličo na rováši. Vedomie našich hriechov vzbudzuje v nás predstavu Boha - policajta, ktorý nám to pri osobnom súde všetko zráta. A preto sa snažíme radšej na smrť nemyslieť.

Podobenstvo o milosrdnom otcovi a márnokratnom synovi nám však predstavuje stretnutie s Bohom v úplne odlišných farbách. Vykresľuje ho ako radostný návrat domov. Je to stretnutie s milosrdným Otcom, ktorý pozná naše slzy kajúcnosti v ďalekej krajine a nevyhadzuje nám na oči hriechu minulosť, aj keď ho zaiste veľmi zranila. Hovorí: Radujme sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy a ožil.

Čakali by sme, že otec spustí na svojho zblúdeného syna paľbu výčitiek a hromžení. Ved' vlastne premárnil dedičný majetok, na ktorom nemal takmer žiadnu zásluhu, pokazil otcovo dobré meno a navyše ho nechal toľké roky so zlomeným srdcom nad jeho nemravným a hýrivým životom. Ale otec akoby úplne zabudol na jeho minulosť, pretože mu videl na očiach úprimnú ľútosť. Nemohol predsa nemilovať vlastného syna, ktorému dal z lásky život. A tak ešte skôr, než by prichádzajúci syn stihol vyrieť prvé slová, beží mu v ústrety a s láskou ho objíma. Vie, aká bieda ho postihla, aké útrapy musel znášať, koľko vnútorných bojov a zápasov prekonal, kým prišiel späť domov. Vedel pochopiť, akú námahu vynaložil na to, aby sa rozhodol pre nový život.

Drahí bratia a sestry, čo si myslíte, bol by sa tento syn rozhodol zanechať svoj doterajší život a vrátiť sa domov, keby vedel, že ho tam čaká trestajúci otec? Rozhodne nie! Niečo podobné je to aj v našom živote. Máme

strach pred stretnutím sa s Bohom, pretože sa bojíme jeho výčitiek a trestov. To nám niekedy aj bráni v modlitbe, pretože sa nedá úprimne zhovárať sa s tým, ktorý v nás vzbudzuje hrôzu. Je to prirodzené. A tak sa mu radšej vyhýbame. Lenže raz príde ten okamih, keď sa budeme musieť s ním stretnúť, lebo všetci od svojho narodenia smerujeme k smrti. Nemôžeme ju obísť.

Ale my kresťania máme jedinečnú nádej: Boží syn zomrel za nás, za naše hriechy. On zomrel našu smrť. Lenže v ňom bol život, a preto vstal z mŕtvych. Boh ho vzkriesil. Prišiel mu v ústrety so svojou náručou...

My všetci sme boli v krste ponorení do Ježiša Krista. Preto máme nádej, že v ňom prijme Boh aj nás ako svojich milovaných synov a dcéry. Predsa nemôže nemať rád údy svojho syna, jeho telo, ktorým je Cirkev. Ježiš vzal na seba naše previnenia a odčinil naše neprávosti. Zostúpil k tým, čo zomreli a povedal im: „Podťe, zaujmite miesto, ktoré je vám pripravené!“ V evanjeliu sa píše, že pri Ježišovej smrti zosnutí vystúpili z hrobov a ich "hroby" sa otvorili. Tento môj syn bol mŕtvy a ožil.

Ježiš už nikdy nezomrie. Smrť už nemá nad ním moc, ani nad nikým, kto v neho verí, kto verí, že neprišiel na svet, aby ho odsúdil, ale aby ho spasil. Veríme mu? Čo nám dá väčšiu nádej?

Ak by bol náš život neviem aký zlý a premárnený, Nebeský Otec je v každej chvíli pripravený so svojou odpúšťajúcou náručou. Vedel o našom strachu pred smrťou i o našej ľudskej slabosti, že neustále padáme. Nechcel nemilosrdne uvrhnúť hriešnikov do záhuby. Ved' pre hriech sme boli všetci odsúdení na smrť. Ale on nám išiel v ústrety až tak, že poslal svojho vlastného Syna, aby nás presvedčil o tom, že nás nechce trestať, ale vrúcne túži naplniť svojím milosrdenstvom a odpustením všetkých ľudí. No neurobil to len raz. Denne nás o tom ubezpečuje vo Sviatosti Oltárnej, keď sprítomňuje svoju Lásku pre nás na oltári.

Aby sme mohli neustále vstávať so svojich pádov a pripraviť sa na radostné stretnutie s ním, ustanovil sviatosť zmierenia. Spomínate si, čo povedal Ježiš učeníkom pri vzkriesení Lazára? Povedal im: „Odmotajte ho.“

Ježiš dal učeníkom moc snímať obväzy hriechu, ktoré nás zväzujú, dal im moc liečiť naše duše, aby sme mohli raz bez strachu stáť pred jeho tvárou.

Nepýtajme sa, akú minulosť mal náš zosnulý brat, aké hriechy spáchal. Vieme, že v posledných rokoch uveril Božiemu slovu a s kajúcnosťou prichádzal na stretnutie s Otcom vo sviatosti zmierenia aj v Eucharistii. Veril, že Boh nie je dozorca, ktorý čaká na príhodný čas, aby nás potrestal. Nebál sa smrti, lebo vedel, že to bude iba jeho návrat domov z tohoto slzavého údolia. Očisťoval svoju dušu z hriechov, aby sa mohol vzpriamený postaviť pred Božiu tvár. A Božia láska v ňom zahladila strach z odhalenia skrytých zlých skutkov, pretože vo sviatosti zmierenia už boli definitívne zmazané.

Rozpoviem vám príbeh istej ženy. Bola presvedčená, že sa jej zjavuje Boh. Išla k biskupovi a prosila si radu. On jej vysvetľoval: „Môžete veriť svojim videniam, no ako biskup tejto diecézy rozhodujem, či sú pravé alebo falošné. Chápete?“

„Úplne, excelencia!“, odpovedala. A biskup pokračoval: „Dobre ma počúvajte: Keďže chceme vedieť, kto sa vám to vlastne zjavuje, urobíme skúšku. Pri najbližšej príležitosti ho požiadajte: Prosím, vyjav mi všetky hriechy pána biskupa! Ak ten, čo sa vám zjavuje, je naozaj Boh, povie moje hriechy. Potom znova prídete a všetko mi porozprávate. Nikomu inému! V poriadku?“

„Urobím, ako ste povedali, excelencia.“ O mesiac neskôr si žena zasa žiadala audienciu u biskupa. Opýtal sa jej: „Opäť sa vám zjavil Boh?“ „Myslím, že áno.“ „A položili ste mu otázku, ako som vám poradil?“ „Samozrejme.“ „Čo vám odvetil?“ „Boh mi riekol: Chod' k biskupovi a oznám mu, že som všetky jeho hriechy zabudol!“ (Anthony de Mello, Rozlámať oko, s. 5).

Naozaj, ak ponoríme svoje hriechy do Božieho milosrdenstva, oni prestanú existovať. Sväté písmo hovorí, že hoci by boli naše hriechy červené ako šarlát, zbeľujú ako sneh. Už nebudú čiernymi škvrnami na plátne nášho života, ale zažiaria ako milostivé udalosti našej záchrany a uzdravenia sa.

Nebudú nám naháňať strach, ale naplnia nás chválou za Božiu lásku. Každú Veľkú noc si pripomínáme Adamov hriech, keď spievame: „Ó, šťastná vina, pre ktorú k nám prišiel taký vznešený Vykupiteľ.“ Niečo úžasné!

Drahí príbuzní zosnulého, bratia a sestry! My kresťania sa nemusíme báť, že nám Boh pustí na konci života otrasný záznam z nášho života, v ktorom bude zachytené aj každé zlo, ktoré sme urobili. Vo sviatosti zmierenia a Eucharistie nám zahladzuje všetky nepravosti a premieňa ich na príležitosti pre skúsenosť s Božou láskou. Nemusíme sa báť smrti, lebo nás očakáva milujúci Otec, ktorý má pre nás v nebi pripravenú hostinu. Otvorme sa v dnešný deň pre Božiu lásku, ktorá nechce smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil. Ved' Ježiš prišiel preto medzi nás, aby hľadal, čo sa stratilo a aby nám priniesol život, ktorý už nikdy neskončí smrťou. Amen.

Bedlite

Mt 25, 1-13

V živote nás zastihnú rôzne prekvapivé situácie. Môže to byť návšteva, ktorú sme nečakali, alebo nečakaná prehra nášho obľúbeného športového družstva, alebo choroba, utrpenie, s ktorým sme vôbec nepočítali, alebo... a mohli by sme pokračovať. Čím nám je toto prekvapenie bližšie a osobnejšie, naberá na vážnosti a dôležitosti. Aby tieto prekvapivé situácie neskončili trápne alebo dokonca zle, je potrebné, aby sme s nimi istým spôsobom ráтали a boli na ne pripravení.

Bratia a sestry! Podobnú prekvapivú situáciu zažili panny z príbehu dnešného evanjelia. Pre nemúdre panny to neskončilo dobre. Preto nás Pán Ježiš vyzýva: „***Bedlite, lebo neviete ani dňa, ani hodiny***“ (Mt 25, 1-13).

V Oriente sa svadba slávi až večer, pretože cez deň sú veľké horúčavy. Podľa zvyku ženích príde po nevestu do jej rodičovského domu a odvedie si ju k sebe. Spolu s nevestou čakajú aj družičky, ktoré idú naproti

prichádzajúcemu ženíchovi. Keďže je večer, nesú v rukách lampáše. V dnešnom evanjeliu vidíme dve skupiny družičiek - panien. Jedny múdre a druhé nerozumné. Múdre si vzali okrem lampy aj olej do zásoby, nemúdre však nič. Aj múdre, aj nerozumné zaspali. Je to jednoduché pochopiť ako dôsledok únavy, keďže ženích dlho neprichádzal. Pán ani nevyčíta pannám, že zaspali. Dôležité je však, že kým múdre panny po prebudení boli pripravené urobiť, čo bolo potrebné (privítať ženícha so zažatými lampami), nerozumné to urobiť nemohli, lebo nemali olej. Je potrebné si všimnúť, že nikto nemohol doplniť chýbajúci olej za ne. Nevyhnutná tu bola osobná iniciatíva panien, ktorá nemohla byť ničím nahradená. Pán Ježiš preto vyzýva: „Bedlite, lebo neviete ani dňa, ani hodiny.“ Múdre panny sú nám vzorom. Ako vlastne bedlili? Hoci spali, predsa bdeli. Únava a spánok neznamenali úplné vypnutie a zabudnutie, ale predpokladali nové zobudenie, ktoré na nás kladie nové požiadavky a očakávania. Bedliť teda znamená očakávať a byť pripravený reagovať na naplnené očakávanie. Neznamená to teda nepodľahnúť únave a spánku, ale po prebudení a novom načerpaní síl znova pokračovať v začatom. Bedliť jednoducho znamená byť múdrou ako panny, ktoré vošli so ženíchom na svadbu. Sväté písmo hovorí, že počiatkom múdrosti je bázeň pred Pánom. V konkrétnom živote potom bedliť, byť múdrou znamená žiť Božiu prítomnosť, žiť tak, aby sme sa páčili Bohu.

Bratia a sestry! Cítíme, ako sa nás výzva "bedliť" bytostne dotýka. Najmä teraz, keď stojíme pri rakve našej zosnulej sestry. Ľudský život je čakaním na "ženícha", čakaním na stretnutie s našim Pánom, ktoré nastane v okamihu smrti. Naozaj nevieme ani dňa ani hodiny, kedy dôjde k tomuto stretnutiu. Uvedomiac si to, výzva bedlite zaznieva obzvlášť presvedčujúco. Predstavujú sa nám dve cesty ako odpoveď na túto výzvu: byť múdrou, alebo nerozumným. Vieme, ktorá je správna. Kráčame po nej? Dnes plní nádeje veríme, že naša sestra bola múdrou pannou, ktorú príchod ženícha nezaskočil a Pán ju s horiacou lampou v ruke voviedol na večnú hostinu. Ak jej ešte niečo chýba k čistote a kráse nebeskej družičky, budeme sa za ňu modliť.

Avšak nemôžeme zostať iba pri tom. Naša sestra M. už prežila príchod a stretnutie so Ženíchom. Nás to len čaká. Preto dnešný deň je výzvou najmä pre nás, ktorí pokračujeme v pozemskej púti. Naše osobné stretnutie so Ženíchom môže nastať o dlhý čas, ale možno i o rok, mesiac, deň a možno aj dnes. Nevieme, kedy to bude. Preto potrebujeme bedliť, bdieť, byť pripravení, jedným slovom, byť múdri. Som presvedčený, že každý z nás chce byť múdry. Múdrosť pre nás však nebude znamenať množstvo vedomostí, šikovnosť, ale život s Bohom. Najväčšou hlúposťou je žiť tak, akoby Boh nebol. Ako boháč z evanjelia, ktorý žil v blahobyte a prepychovo hodoval. Nemyslel na Boha a nedokázal vidieť ani svojho bližneho Lazára, ktorý trpel a potreboval pomoc. Ak sa rozhodneme bedliť, žiť svoj život s Bohom, pomôže nám to vidieť aj seba navzájom. Obyčajne, keď nám zomrie niekto blízky, príde nám na myseľ, že sme mu možno svojím správaním často ublížili, málo ho milovali a je nám to ľúto. Bratia a sestry. To, čo už bolo, nevrátíme, ale pred nami je budúcnosť, v ktorej mnohí čakajú na naše porozumenie a lásku. Dokážeme to vo vzťahu k našim blíznym, ak budeme naozaj bedliť, žiť s Bohom.

Život s Bohom neznamená žiadne zvláštne úkony. Budeme robiť to, čo sme robili doteraz. Svoju prácu v zamestnaní i doma. Budeme sa snažiť robiť ju dobre a s láskou. Nie však tak, ako by sme tu boli len my, ale vo vedomí, že nad nami a pri nás je Boh, že v ňom žijeme, hýbeme sa a sme, a že náš život speje k večnému stretnutiu s ním. Jedného svätca, ktorý práve kosil obilie, sa pýtali: „Čo by si robil, keby si sa dozvedel, že o hodinu musíš zomrieť?“ On im pokojne odpovedal: „Na tomto kúsku poľa, čo ešte zostáva, by som si dal zvlášť záležať.“ On žil s Bohom, rátal s ním vo svojom živote, a preto ho takáto situácia nezaskočila. Ak sa aj my rozhodneme pre život s Bohom, začneme s ním počítať vo svojom živote a to každý deň, a jeho príchod nás neprekvapí. Bude to stretnutie so starým Priateľom.

Bože, tak často zabúdame na teba v prúde nášho života! Pomôž nám pochopiť a žiť pravdu, že náš život smeruje k večnému stretnutiu s tebou. Daj nám pravú múdrosť, aby sme vedeli žiť s tebou. Nech nás tvoj príchod neprekvapí, nenájde nepripravených, ale nech to bude radostné stretnutie, ktoré potrvá celú večnosť.

Amen.

Vzkriesenie

Jn 11, 17-27

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry!

Rakúsky filozof a spisovateľ Arthur Schnitzel sa prechádzal so svojim priateľom po viedenskom mestskom parku. Bol pekný slnečný deň. Pekné stromy, na ktorých bolo vidieť sýtosť zelene, nádherne upravené trávniky, vkusné záhony kvetov. Všetko dýchalo vôňou života. Medzi sebou rozprávali, že je to niečo povznášajúce. Schnitzelov priateľ poznamenal: „Tu naozaj sa nič iné nedá, len sa tešiť zo života.“ Aj spisovateľ sa zamyslel a po krátkej chvíli nadhodil: „Vidíš túto d'alekosiahlu alej? Skoro sa stráca v splynutí. Počuj, bol by si i naďalej taký nadšený z toho všetkého, čo nás obklopuje, keby si vedel, že tam na konci aleje, kde sa to všetko zbieha, je priepasť a tam všetko skončí?“ Jeho priateľ zvažnel a spisovateľ pokračoval: „Život sa často opisuje ako cesta, ktorá končí v priepasti smrti. Prijímaš aj ty túto filozofiu života, že všetko naše úsilie končí v hrobe?“

Ježiš nám ponúka inú filozofiu. Aj v evanjeliu sme počuli nádherne slová plné nádeje: „**Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie**“ (Jn 11, 25).

Sv. Ján apoštol opisuje udalosť vzkriesenia Lazára. Je to posledný veľký čin Ježiša pred Veľkou nocou. Ježišov život sa blíži k vrcholu, útoky na jeho osobu sa stupňujú a stále pribúdajú. Pred svojou smrťou nám dáva nádej,

že smrť nemá nad ním žiadnu moc, ale on nad ňou. Pobáda nás k viere, že smrť, dedičstvo po prvotnom hriechu, neznamená stratu, koniec všetkého, ale naopak, je to práve začiatok skutočného života. Filozof 18. storočia Baruch Spinoza raz poznamenal, že by dal celý svoj filozofický systém za to, aby mohol uveriť v posolstvo tejto kapitoly. Z tejto časti evanjelia nie je až tak dôležitý Lazár, ktorý sa mohol načas vrátiť do bežného života, ale Kristus, ktorý hovorí: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť“ (Jn 11, 25). Posolstvo života po smrti, to je vrchol našej viery. Je spojená s vierou v Ježiša. Prečo s ním? Pretože on je víťaz nad smrťou. Zomrel ako každý iný človek, a tým premohol svojou smrťou našu smrť. On, pretože je Bohočlovek, jeho telo nemohlo podľahnúť rozkladu a skaze, a tak priniesol nesmrteľnosť. Pre každého z nás je tu možnosť vyhrať zápas so smrťou skrze vieru v Ježiša Krista, ktorý je Život. Smrť s Kristom je úžasná sila, pretvárajúca nás samých a tým aj celý svet. Preto je túžbou kresťanov byť v tomto okamihu prechodu zo života do života, ktorý nikdy nepominie, čo najužšie spojený s Kristom.

Bratia a sestry, ponuka Božej lásky je veľká. Sme slobodní vybrať si smer života, alebo ho odmietnuť. Niet väčšieho omylu, ako je omyl zanedbať večnú spásu. Na všetky iné omyly je liek. Ak niekto niečo stratí, môže to nadobudnúť inou cestou. Ak niekto stratí miesto, môže nájsť prostriedok, ako ho nadobudnúť, ba aj keď stratí život, ale pritom sa človek spasí, to podstatné je zachránené. Ale pre toho, kto sa ztratí, už niet nápravy. Len raz sa umiera, keď sa raz stratí duša, je stratená navždy. Čo osoží poznať omyl vtedy, keď už niet lieku, keď už je tu večné odsúdenie.

Človek už je na ceste do domu svojej večnosti (Kaz 12, 5). Prorok hovorí: „Je na ceste“, aby naznačil, že každý pôjde tam, kam chce ísť. Neponesú ho tam, ale pôjde tam sám, z vlastnej vôle. Vieme, že Boh chce spasiť všetkých, ale nie nasilu. Každému z nás predložil život a smrť, a to, čo si vyberieme, bude nám dané.

Ako kresťania čerpáme našu nádej na nový život po smrti zo slov Božieho zjavenia. Od nás sa žiada, aby sme svedčili o nádeji, ktorá nás

naplňuje. Neženieme sa za splnením nejakých snov, alebo za nejakými špekuláciami, sme presvedčení o tom, že budúcnosť, v ktorú dúfame, už začala v Kristovi. To, čo sa snažíme vypovedať o našom vzkriesení k novému životu, je vlastne vždy čistým pokračovaním našej viery v Ježišovo zmŕtvychvstanie.

Kresťanská nádej vo vzkriesenie mŕtvych má svoj najhlbší základ vo zmŕtvychvstaní Pána. Ježiš sa nevrátil späť do pozemského života, ako to Písmo hovorí o naimskom mládencovi, o Jairovej dcére, o Lazárovi: „Ježiš vstal z hrobu do definitívneho života, ktorý už nepodlieha chemickým, či biologickým zákonom, a preto existuje mimo možnosť smrti, vstal do večnosti, ktorou je láska.“ Takto o zmŕtvychvstaní hovorí kardinál Ratzinger.

Milujme Ježiša v tomto živote, len na to má nám slúžiť život, aby sme rástli v jeho láske. Miera našej lásky vo chvíli smrti bude mierou lásky, akou budeme milovať Boha v blaženej večnosti. S myšlienkou na večný život využívajme prostriedky, ktoré sú nám ponúkané, aby sme si zaistili večný život.

V rodine čakali veľmi vzácnu návštevu. Celý dom bol umytý: od strechy až po pivnicu. Vyprášené koberce. Všetci poobliekaní a prichystaní na príchod slávneho a veľmi očakávaného hosťa. Matke rodiny niečo chýbalo. Zrazu zobrala nožnice a vyšla do záhrady. Chcela odrezat' nejakú krásnu kvetinu do vázy. V záhone kvetov jeden bol ešte nerozvinutý, druhý zas opačne - už išiel opadať. Do očí jej udrela najkrajší z kvetov, ruža. Prišla k nej a odrezala ju. Dala ju do vázy a táto kvetina sa vynímala svojou krásou v celom byte. Dotvorila slávnostnú atmosféru pri hosťovej návšteve.

Aj dnes toto urobil Boh. Vybral si najkrajší z kvetov a oddelil ho spomedzi nás a zobral si ho do svojho kráľovstva. Aj my raz budeme odtrhnutý zo zemskeho záhona kvetín, aby sme videli Pána z tváre do tváre. Aby sme prišli tam, kde sa zotrú všetky naše slzy, kde budeme všetci zjednotení v jednu veľkú nebeskú rodinu. Teraz sa spoločne zjednoťme v modlitbe, v eucharistickom prijímaní a toto všetko obetujme za dušu nášho

zosnulého brata. Tým dokážeme to, čo vyjadrila Marta v evanjeliu: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boží, že ty si vzkriesenie a život, ktorý prišiel na tento svet (porov. Jn 11, 27b). Kristus je láska. Aj nás tu pritiahla láska k zosnulému, láska k Bohu. J. Tammsaare hovorí: „Proti láske zmôže iba smrť, alebo ešte väčšia láska.“

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry. Vo viere, že nie do priepasti hrobu odprevádzame nášho brata, ale Tomu, v ktorého on veril, dúfal a miloval. Povzbudme sa aj my kresťanskou nádejou, že smrťou na tomto svete sa končí len krátke obdobie nášho putovania, a že sú pre nás vo večnosti pripravené nesmieme dobrodenia, ktoré budeme požívať naveky.

Amen.

Smrť s Kristom ako triumf víťazstva

Mk 15, 33-39

Bolesť patrí do každodenného života. Takmer každý deň sa stretávame so situáciami, ktoré prinášajú bolesť. Nemocnice, domy dôchodcov, penzióny, ale aj spovednice, psychologické poradne výrazne svedčia o tomto fakte. A hoci je bolesť nepríjemná a nik z nás po nej netúži, bolo by idealistické myslieť si, že ju môžeme zo sveta jednoducho vytlačiť. Ved' keď sa Kristus bolesti nevyhol, ale pokorne sa jej podrobil, o čo viac to máme urobiť my.

Dnes sme, drahí bratia a sestry, svedkami Ježišovho utrpenia na kríži. Ježiš zvolal mocným hlasom: „Heloi, heloi, lema sabakthani?“, čo v preklade znamená „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil*“ (Mk 15, 34)?

Popoludnie Ježišovej smrti stáva sa najsmutnejším a zároveň najradostnejším úsekom dejín ľudstva. Ježiš v tento deň zaplatil svojou svätou krvou za hriechy celého sveta.

Celá príroda prežíva toto utrpenie s Kristom. Už prorok Amos predpovedal: „V ten deň, hovorí Pán, dám slnku zapadnúť napoludnie a zem zatemní v jasný deň“ (Am 8, 9). Podľa nášho času nastala tma od dvanástej do tretej hodiny popoludní. Rozostrela sa ako smútočný plášť podľa Božej vôle po celej zemi v okamihu, keď začal Pánov posledný zápas. Až potom, keď došiel a odbila hodina vykúpenia, zmizol aj smútočný plášť, do ktorého sa zem zahalila..

Vonkajšia noc, ktorá obklopovala Ježišov kríž, bola zahalením Ježišovho utrpenia. Je to okamih, v ktorom Ježišovo utrpenie už skutočne a opravdivo prechádza do umierania. Ježiš vyslovuje slová 22. žalmu v posvätnnej reči, v hebrejčine: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil“ (Mk 15, 34)? Dobrovoľne sa vydáva na smrť. A práve teraz nastáva okamih, v ktorom ho fyzicky i psychicky zachvátila hrôza smrti. Otec ho v istom zmysle opustil. Nie tak, že by mu mohol odobrať vnútorné spoločenstvo lásky. Otec prestrihol puto Ježišovho životného spoločenstva so sebou v tom, v čom bolo Ježišovo životné spoločenstvo s Bohom jedine účinným základom, tvorivou i nosnou silou aj jeho pozemsko-l'udského života. V tomto zmysle sa Ježiš cíti teraz skutočne opustený Bohom, pôvodcom svojho pozemského života. Je to hrôzyplný pocit pretrhnutia jeho doterajšieho životného spojenia s Otcom.

Ani v poslednej agónii mu nedávajú jeho neprajníci pokoj. Znova sa vysmieávajú z jeho mesiášstva. A aj pôvodne dobrý skutok, keď niekto z okolostojacich nastokol na trstinu špongiu s octom, aby zmiernil Kristove smrteľné bolesti, mení sa na výsmech: „Počkajte, uvidíme, či ho Eliáš príde sňať“ (Mk 15, 36).

Smrť Krista nastala nezvyčajne rýchlo. Zvolal mocným hlasom a vydýchol ducha. Nebol to ale výkrik zúfalca, muselo v ňom byť niečo z triumfu. Muselo v ňom cítiť silu Toho, ktorý premohol smrť. Ináč by pohanský stotník nebol schopný vydať také významné svedectvo.

Zvláštny význam tu má roztrhnutie chrámovej opony. Jej úlohou bolo zahaliť pohľad na nezahalenú Božiu slávu. Toto zahalenie končí smrťou

Krista. Teraz - pri pohľade na Ukrižovaného - môžeme vidieť, kto Boh je. A preto teraz môžeme aj pochopiť, aj vyznať so stotníkom, že Ježiš bol Boží Syn.

Aj nám sa chce v tejto chvíli zvolať: Bože, prečo?! Naše srdcia sú zahalené v smútku, žiaľ zavítal do nášho domu. Náš zosnulý brat je tu síce medzi nami, ale už nás nevníma, nevidí, necíti. Už nemôže počuť naše slová, slová lásky a vďaky. Je tu s nami, a predsa tu už nie je. A my nechápeme prečo. Prežívame zvláštnu agóniu utrpenia a bôľu. A v nej sa opäť a opäť spytujeme: Bože, prečo si ma opustil?

V týchto okamihoch sa zázračne spájame s osudom Ježiša Krista. Jeho výkrik na kríži rezonuje v našich srdciach a cítime, že sa s Ježišom akosi prirodzene spájame užšie. Stáva sa naším bratom a priateľom, pretože v utrpení sme si bližší. Taký je zákon bolesti.

Ale podobne ako v Ježišovom prípade, ani u nás nesmie ísť o bolesť nezmyselnú. Bolesť, ktorú prežívame pri rozlúčke s naším bratom, mala by nás niečo naučiť, mala by nás očisťovať. V našom smútku mali by sme si uvedomiť, že človek je na tomto svete len dočasne, že smrť skôr či neskôr príde ku každému a on sa bude musieť konfrontovať s touto neúprosnou životnou udalosťou. V konfrontácii so smrťou stretávame sa s perspektívami, ktoré prekračujú našu pozemskú existenciu. Stojíme zoči-voči tajomstvu posmrtného života. Vedť smrťou sa život nekončí, iba mení. Myšlienka smrti nás núti premýšľať o zmysle pozemského života, a nielen o ňom. Núti nás premýšľať o spôsobe, akým tento život prežívame, čo v konečnom dôsledku pre nás kresťanov znamená konfrontovať náš život so životom a učením Krista. Tak sa nám vo svetle Božieho života odkrýva nahota a prázdnota nášho žitia bez Krista.

Náš zosnulý brat prežíval na tejto zemi radosť zo života s Kristom, a preto právom dúfame, že sa Kristus o neho už postaral, že ho odmenil za jeho námahy a obety. Veríme, že aj jeho umieranie nieslo v sebe triumf víťazstva.

Aj naša bolesť má mať v sebe takýto triumf víťazstva, pretože s Kristom sa životný boj prehrať nedá, kto zostane s ním, nevyhnutne víťazí.

Sestra Briegie Mc Kenna, ktorá sa vo svojom živote každý deň stretáva s bolesťou, ale zároveň aj s uzdravujúcou Božou mocou, spomína takúto udalosť:

Raz prišiel za mnou otec deväťročného dievčatka, ktoré zomieralo na leukémiu. Bol veľmi rozrušený. Hovoril mi: „Urobil som všetko, čo bolo v mojich silách, ale nič nepomohlo. Sestra, teraz je to na vás, proste Ježiša za uzdravenie.“ Keď som prišla do nemocnice, kde dievčatko ležalo, chytila som sa jeho rúčky a pocítila som, akoby mi chcela povedať: „Ja nepotrebujem uzdravenie, ale môj ocko ho potrebuje. Ja som šťastná, že idem k Ježišovi.“ Vyšla som z izby a rodičom som povedala: „Ježiš vás nesklame, pretože vás a vašu malú Máriu miluje viac ako kohokoľvek iného. On vám dá silu, ktorú potrebujete, a on uzdraví Máriu spôsobom, ktorý on pokladá za najlepší.“

O tri dni mi rodičia telefonicky oznámili, že malá Mária zomrela. Okamžite som ich išla navštíviť. Nezabudnem na to krásne malé dievčatko uložené v truhle v dome smútku a na rodičov, ktorí pre nej stáli. Otec prišiel ku mne, objal ma a povedal: „Sestra Briege, chcem sa vám poďakovať. Viete, teraz chápem, že uzdravenie nie je splnenie mojej vlastnej vôle, ale je to prijatie sily a milosti na to, aby človek povedal áno Božej vôli. Uvedomil som si, že malička Mária nebola moja. Bola mi daná, aby som ju miloval, vychovával a staral sa o ňu, ona bola Pánova - a kto som ja, aby som mohol hovoriť Bohu, čo má robiť?“

Ani my nemáme právo rozkazovať Bohu, čo má robiť. On totiž najlepšie vie, čo najviac potrebujeme a čo je pre nás najlepšie. Ak nás postihuje bolesťou, veľmi dobre vie, načo nám to bude slúžiť. A tak sa v hlbokkej viere skloňme pred jeho majestátom aj teraz, keď si k sebe povolal nášho brata.

Všemohúci Bože, ktorý si dopustil, aby bolesť prežíval aj tvoj Syn Ježiš Kristus na kríži, daj nám pochopiť jej význam. Daj nám silu veriť, že tvoje mocné skutky majú zmysel, nech sa nás dotýkajú akokoľvek. A daj nám silu do života, aby sme ťažkosti a bolesti vždy vedeli premáhať, pretože oni sú cestou, ktorá nás privedie do večného šťastia v nebi, ktoré, ako pevne veríme, náš brat už prežíva. Amen.

Poukázat' na Krista ako na nádej

Jn 11, 17-44

V súčasnosti sme často svedkami, že keď sa niečo stane buď nám, alebo iným, množia sa otázky. Prečo sa to stalo práve nám? A mnohí za to mnohokrát obviňujú aj samotného Boha a to otázkami typu: Keby bol Boh, nebol by to na nás dopustil. My tu dnes prichádzame, aby sme sa Pánovi života a smrti poďakovali za život nášho brata.

Bratia a sestry, podobné otázky sme mohli počuť v dnešnom svätom evanjeliu z úst Marty, sestry Lazára, ktoré si opakovala spolu s Máriou vo svojom smútku: „*Pane, keby si tu bol býval, môj brat by nebol umrel*“ (Jn 11, 17-44).

Tieto slová vypovedané v Betánii, boli možnože výčitkou, ktorú Ježišovi adresovali sestry, pretože za Lazárovho života bol Ježiš ich veľkým priateľom a v ťažkej chvíli smrti ich brata nebol pri nich. Obidve však vyslovili aj nádej, že Ježiš tu ešte môže pomôcť. On však najlepšie vedel, prečo v tomto prípade meškal. Jeho cesta do Betánie mala slúžiť a ako sme to počuli, slúžila aj na prehĺbenie viery. Potom v sestrách, ktoré bolo treba previesť z bolestného nariekania nad zomrelým k radostnému spoľahnutiu sa na mesiášovu moc a dobrotu. Potom však aj v ostatných prítomných, ktorí mali pod vplyvom zázraku uveriť v Ježišovo božské poslanie.

Bratia a sestry! Prípád Lazára má aj nás, ktorí žialime za naším zosnulým bratom priviesť k prehĺbeniu našej viery a zároveň má v nás oživiť vieru, radosť v zmŕtvychvstanie nášho brata, a tak isto aj v naše zmŕtvychvstanie. Ježiš aj nám tu prítomným dnes hovorí: Tento muž vstane pri vzkriesení. A preto máme byť naplnení nádejou, veriť, že nášho brata má Pán rád ako Lazára a vzkriesi ho, aj keď sme mu možno robili výčitky, prečo sa to stalo práve nám. Nebojme sa a dúfajme, on je Pánom života a smrti a on vie, kedy, kde a koho má povolať z tohto sveta k sebe, aby bol tým oslávený. Náš brat už splnil plán, ktorý mal s ním na tejto zemi, preto ho povolal z tohto sveta. My máme cez toto slovo a cez túto udalosť s naším zosnulým bratom prejsť z nariekania, mnohokrát aj bolestného, k radostnému spoľahnutiu sa na Ježišovu moc a dobrotu, ktorou ho iste naplnil.

Johann Sebastian Bach v starobe oslepol. Jedného dňa mu jeho priateľ povedal, že do mesta prišiel slávny očný lekár, ktorý by bol ochotný vyskúšať na ňom svoje umenie, keby sa podrobil operácii. „V mene Božom,“ povedal starý Bach. Potom nadišiel určený deň. Ale operácia sa nepodarila! Keď mu po štyroch dlhých dňoch lekár sňal obvaz z očí, okolostojaca rodina sa milovaného otca spýtala: „Vidíš?“ On odpovedal: „Nech sa stane vôľa Božia, nevidím nič!“ Keď sa okolostojaci rozplakali a tým aj jemu situáciu len sťažovali, veselo ich povzbudil: „Radšej mi zaspievajte moju obľúbenú pieseň: Čo chce môj Boh, nech sa vždy stane, jeho vôľa je najlepšia!“

Počuli sme, že Bach prijal slepotu aj po operácii očí ako Božiu vôľu a radostne sa spoľahol na Pána a na jeho moc.

Bratia a sestry, mnohokrát sa pýtame: Pane, prečo ja? Prečo sa práve mne to či ono muselo stať? Ty však chceš, aby sa každou takouto situáciou prehĺbila naša viera a dôvera v teba. Aby sme tak stále vedeli uveriť v teba, Pane, v tvoje božské poslanie.

Prosíme ťa dnes my všetci, ktorí sme sa tu zišli, aby sme vedeli prejsť z bolestného nariekania nad naším zosnulým bratom k radostnému spoločenstvu sa na tvoju božskú moc a dobrotu, ktorou každého kriesiš k večnému životu.

Amen.

Večný život

Jn 11, 21-27

Prečo je teda smrť, keď všetko volá po živote? Prečo máme umrieť, keď máme žiť? Prečo musí zomrieť hlava rodiny? A keď je už smrť potrebná, nutná, prečo je tak krutá? Vieme, že smrť to nie je prirodzený odchod zo života. Veľmi kruto zasahuje do rodín a pýtame sa: Prečo? A táto otázka zaznieva v každom z nás.

Nachádzame odpoveď v Jánovom evanjeliu. „*Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie*“ (Jn 11, 25).

Ježiš nám dáva nádej. On, ktorý je Pánom života, udeľuje človeku taký život, ktorému ani smrť nemôže uškodiť. Keď zalistujeme vo Svätom písme, zistíme, že sme neboli stvorení pre smrť. Boli sme stvorení na Boží obraz a Boh je život, nie smrť. V celom Starom zákone zaznieva: Nechcem smrť, chcem život.

Ale po hriechu, keď sa človek odtrhol od zdroja života, prerušil tieto najdôležitejšie putá na život. Boh mu povedal: v pote tváre budeš dorábať na chlieb a vrátiš sa do zeme, z ktorej si bol vzatý. Zomrieš, ale nájdeš život, lebo ja som vzkriesenie a život. A tak každému, kto počúva toto evanjelium, je položená otázka ako Marte: Veríš tomu? Nemáme len veriť, že Ježiš je divotvorca, ktorý dokáže vzkriesiť mŕtvych, nemáme veriť, že ku vzkrieseniu dôjde v posledný deň.

Máme sa pripojiť k vyznaniu Marty: Áno, Pane, verím, že ty si Mesiáš, Syn Boží, ktorý prišiel na tento svet. Ty si život. Ty si naše vzkriesenie. Kto

verí vo mňa i keby zomrel, bude žiť. A každý, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky.

Drahí smútiaci, manželka, deti, matka zosnulého, susedia, ostatní bratia a sestry! Náš nebohý brat už opustil tento svet. Čo by nám v túto chvíľu povedal, keby mohol hovoriť? Keby sa teraz prebral k životu, čo by nám povedal? Čo by povedal svojmu synovi, dcére a manželke? Čo by nám všetkým povedal? On už vidí Boha z tváre do tváre.

Smrť veriaceho a neveriaceho je veľký rozdiel. Kto umiera bez Krista, umiera naveky. Umiera druhou smrťou. A čím je smrť pre nás? Pre nás veriacich je smrť spánkom. Tvoj otec, náš spolubrat, mal vieru v Boha, vychovával dvoje deti, vstúpil im vieru v Boha, dával nám všetkým dobrý príklad, láskavo nás prijal, a tak povieme, náš brat nezomrel, on spí. Lebo aj o nás raz povedia: umrel, ale my budeme spať. A Kristus je už na ceste, aby nám i tomuto otcovi podal ruku, aby nás pozdvihol a dal nám večný život, v ktorom už smrť nevládne. To je pre veriaceho smrť. Je to prechod, ako Ježiš hovoril apoštolom: opúšťam svet, idem k Otcovi.

Veľmi pekne to vystihla sv. Terézia: „Pre mňa nepríde smrť, pre mňa príde Ježiš.“

Drahá smútiaca rodina, bratia s sestry! Vo Svätom písme sa dočítame o patriarchoch a udivuje nás, že sa dožili takého dlhého veku. Adam 930 rokov, Matuzalem 969 rokov, ďalší 930 rokov. Pri každom sa objavuje krátka veta: A zomrel.

V tejto vete sme všetci rovnakí. Táto veta sa objaví aj pri našom mene v matrike. Vtedy sme si všetci rovní: vekom, titulom. Vtedy sa všetko zrovná. Zomrel. Smrť je tak istá ako zajtrajší deň. My si môžeme povedať, že sa mi podarí to alebo ono, ale málokto povie: možno umriem. Umriem ja i ty. Všetci umrieme. Pred smrťou nás neobráni nič. Ani krása, ani mladosť, ani peniaze či dobrý lekár. Nič!

Buďte pripravení a bdejte, lebo neviete ani dňa, ani hodiny. Pán príde ako zlodej. A nájde nás pripravených, keď príde?

Náš brat usnul v Pánovi. Opustil všetko. Lúčime sa sním, ale nie navždy. Raz sa stretneme v nebeskej otčine. Bude nám chýbať jeho úsmev, skúsenosti, blízkosť, jeho práca. Nezabudnime na nášho brata, otca, suseda, spolurodáka a modlime sa za neho, za spásu jeho duše, aby mohol čím skôr uzrieť Pánovu tvár, kde už niet bolesti, smútku, ale len sama radosť s Kristom.

A my máme nádej, že raz sa stretneme s naším zosnulým bratom v nebeskom Kráľovstve.

Odpočinutie večné daj mu, Pane, a svetlo večne nech mu svieti.

Amen.

Ježiš je stále s nami

Lk 24, 13-35

Do života každého jedného z nás prichádzajú situácie, keď musíme prijať aj utrpenie, bolesť a to stratou svojej milovanej osoby, s ktorou sme sa stretali, spolu sme prežívali príjemné chvíle doma, na pracovisku... Mnohokrát si myslíme, že sme v takých chvíľach sami, že už ani Boh nie je s nami, že na nás zabudol. Strácame už všetku nádej. Možno ste už počuli o tom, že Abrahám, muž viery, mal nádej proti nádeji. Uveril Bohu, ale ľudskými očami už nemal dôvod veriť a mať nádej.

Dnes sme v evanjeliu počuli o ceste dvoch Ježišových učeníkov do dediny zvanej Emauzy. Boli zronení a cestou sa zhovárali o tragických udalostiach posledných dní. *„Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi“ (Lk 24,15-16).*

Vieme, že po Ježišovej smrti sa jeho apoštoli a učeníci rozpáchli a utiahli do úzadia. Nevedeli pochopiť, prečo musel Ježiš takto potupne

zomrieť. Oni mysleli a dúfali, že Ježiš bude vladárom, kráľom, že vyslobodí ich ľud z jarma otroctva Ríma. Ježiš ich vyslobodil, ale nie z politického otroctva, ale z otroctva hriechu. Mali svoje plány, sny, predstavy a v jednej chvíli všetko pominulo.

Dvaja z nich odchádzajú z Jeruzalema. Chcú zabudnúť. Zabudnúť na toho, kto im to hovoril: „Ja som vzkriesenie a život.“ Zabudnúť možno na celý ten čas, celé tie tri roky, čo chodili s Ježišom, s tým "prorokom" z Nazareta. V tom sa k nim priblížil sám Ježiš. Nespoznajú ho a vyžalujú sa mu. My sme dúfali... Ježiš ich napomenie a vykladá im Písmo. Pritom im horeli srdcia. Oheň či plamene sú už od čias Starého zákona symbolom prítomnosti Boha. Napríklad poznáme príbeh o tom, ako sa Boh zjavil Mojžišovi v horiacom kre. Pri obrátení Šavla na ceste do Damasku čítame o svetle z neba, ktoré ho zalialo. Na apoštolov, ktorí dostali Ducha Svätého, zostúpili ohnivé jazyky. Emauzským učeníkom horeli srdcia, lebo bol s nimi Boh. Ten, z ktorého vnuknutia bolo napísané Sv. písmo, ten im ho teraz vysvetľuje. Kto im ho mohol lepšie vysvetliť? A kto môže nám lepšie odpovedať na ťažké životné otázky, ako pôvodca života? Pýtajme sa Ježiša.

Často konštatujeme, že život nám ubieha strašne rýchlo. Sme ponorení do svojej práce, starostí. Plánujeme si život, budúcnosť. A tu sa stane niečo, čo úplne zastaví náš beh, zmrazí nás a my akoby precitneme, preberieme sa z nášho sna. Prichádzajú rôzne ťažké životné skúšky, ktoré skúšajú našu vieru tak, ako sa skúša zlato v ohni. Takouto skutočnosťou bola pre apoštolov Ježišova poprava a smrť. Takouto skutočnosťou je pre nás smrť nášho brata, ktorému ukončila život choroba. Môžeme sa prirovnať k Ježišovým učeníkom, ktorí zronení a bez nádeje odchádzajú z Jeruzalema. Podobáme sa im v žiali, ale nie v beznádeji. Oni ešte nevedeli to, o čom vieme my: o Ježišovom víťazstve nad smrťou. O tom, že on vstal z mŕtvych. O tom, že hoci zomrel, žije! A v tom je medzi nami rozdiel! Napriek žiaľu je hlboko v nás viera, že smrťou život nekončí, ale naberá nový rozsah, nový spôsob, novú realizáciu. Ako Ježiš prišiel medzi učeníkov a nenechal ich samých v ich

biede, tak prichádza aj k nám, aby nás poučil a povzbudil vo viere v neho a vo večný život. Prichádza k nám ako ten, čo s nami spolucíti. Ako ten, kto sám zaplakal nad hrobom priateľa Lazára. Ako ten, ktorý vždy vie, čo treba povedať, čím utešiť ... Vo svojom slove nás chce povzbudiť. A možno niekto z nás cíti, že mu horí srdce ako učeníkom na ceste do Emauz. V evanjeliu sa píše, že keď sa Ježiš priblížil k učeníkom, šiel s nimi. Ježiš je Emanuel - Boh s nami. Chce nás povzbudiť, poučiť, ale my sme ako emauzskí učenici, ktorých oči boli zastreté. Aj naše oči bývajú často zastreté. Hľadáme ho tam, kde ho nemôžeme nájsť. Pýtame sa tam, kde nemôžeme dostať pravdivú odpoveď. Ježišovi nie je ľahostajný náš život. Kráča s nami našim životom, je pripravený dať nám odpoveď na každú našu životnú otázku.

Určite všetci poznáte tento príbeh. No nedá mi nespomenúť ho práve dnes, práve teraz, keď si so smútkom a zároveň s nádejou v srdci spomíname na nášho milovaného brata.

Starší muž mal takýto sen: Snivalo sa mu, že sa prechádza s Ježišom po pláži. Na nebi sa objavovali scény zo života starca, na piesku stopy nôh. Všimol si, že to neboli vždy stopy dvoch osôb. Zistil, že práve v najťažších časoch bolo vidieť v piesku len jeden pár stôp. Preto sa obrátil s výčitkou na Ježiša, prečo ho nechal samého, keď to najviac potreboval. Predsa mu sľúbil, že bude s ním po všetky dni jeho života. Ježiš mu odpovedal: „Priateľ môj, nikdy som ťa neopustil. Vtedy, keď ti bolo najťažšie a sú viditeľné len stopy jednej osoby, to boli časy, keď som ti bol najbližšie. Vtedy som ťa niesol na pleciach...“

Tento krátky príbeh nám ozrejmuje veľkú pravdu: Ježiš kráča životom s nami! Kráča s nami a je pripravený vysvetliť nám nielen slovo Písma, ale aj ťažké otázky nášho života. Najmä vtedy, kde je nám ťažko, je nám najbližšie. Je pri nás aj vtedy, kde prežívame duchovnú vyprahnutosť.

Drahá smútiaca rodina, drahí bratia a sestry! Aby sme nestratili v živote nádej, potrebujeme silnú vieru Abraháma. Potrebujeme uveriť, že Ježiš premohol smrť, a preto život smrťou nekončí. Uverme, že Ježiš kráča životom s nami, aby nám vysvetľoval, aby nám dodával sil. Keď Ježiš sedel s emauzskými učeníkmi „pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho.“ Spoznávajme ho aj my. Vždy pri lámaní chleba, ale aj v každej životnej situácii. Amen.

Duše spravodlivých sú v Božích rukách Múd 3, 1-3, 6

Milí bratia a sestry! Dnes keď stojíme nad rakvou nášho zosnulého brata a otca, určite sa nám v mysli vynára otázka: Aký zmysel má náš krátky život? Čo nastáva po smrti? Je to vari úplný koniec?

Sväté písmo nám na túto otázku dáva takúto odpoveď: „*Duše spravodlivých sú v Božích rukách. Nemúdri sa nazdávali, že sú mŕtvi; za nešťastie pokladali ich smrť. Ale oni sú v pokoji. A hoci podľa mienky ľudí pretrpeli muky, ich nádej je plná nesmrteľnosti. Boh ich vyskúšal ako zlato v peci a prijal ich celopalnú žertvu*“ (Múd 3, 1-3,6).

Kľúčovým slovom k pochopeniu prečítaného starozákonného textu je slovo spravodlivý. Práve preto túto stať pochopíme až vtedy, keď si vysvetlíme obsah tohoto pojmu. Sväté písmo pod slovom "spravodlivý" chápe takého človeka, ktorý celou svojou silou hľadá Boha s úprimným srdcom. Znamená to predovšetkým zveriť Bohu svoje plány a predsavzatia. Človek bez Boha ťažko nachádza zmysluplný cieľ života. Preto len ten, kto je podľa Starého zákona spravodlivý, kto nájde v svojom živote Boha a jeho pôsobenie vo svete, môže nájsť zmysel všetkého diania v človeku a jeho okolí. Každý človek, ktorý úprimne hľadá Boha, vie, že je vždy pod mocnou

Božou ochranou. Aj autor Knihy múdrosti, z ktorej pochádza táto stať Svätého písma, vyslovuje presvedčenie, že duše tých, ktorí veria v Boha, sú v jeho rukách a Boh sa o nich postará. Ba dokonca čitateľa ubezpečuje o vlastní odmeny pre tých, ktorí Bohu veria. Aj keď neveriaci, ktorých Sväté písmo nazýva "nemúdri", môžu chápať utrpenie a smrť spravodlivých ako zbytočnosť a koniec všetkých životných snáh, napriek tomu veriaci – spravodliví žijú v plnej nádeji na nesmrteľnosť. Preto ak by sme boli neveriaci, určite by pre nás ani táto smrť nemala žiaden zmysel. Znamenala by úplný koniec všetkého. Dnešný svet by rád vymazal smrť z povedomia ľudí. Boja sa smrti, pretože v človekovi nevidí nič iné, len akýsi zhuk rnolekul, ktorý raz vietor odveje. Pre nás kresťanov však smrť nie je koniec všetkého, ale iba začiatok. Viera nás učí, že človek má nesmrteľnú dušu. Táto duša v sebe skrýva záhadné tajomstvo života. Cirkev v jednej z pohrebných prefácií nám ponúka veľmi krásnu myšlienku: Ved' tým, čo veria v teba, Pane, život sa neodníma, iba mení. Smrť v kresťanskom slova zmysle nemožno chápať ako zánik, ale ako prechod. Prechod do večného života s Bohom. Smrť je bránou k vzkrieseniu, smrť je vstupom do plného života.

Kniha múdrosti hovorí, že skúšky, ktoré Boh zosiela na spravodlivých, ich nikdy nezlomia, ale očistia. Keďže Boh je čistý, preto aj tí, ktorí chcú s ním žiť v blaženom živote, musia sa očistiť od všetkých falošných predstáv a zlých nezriadeností. Utrpenie pomáha spravodlivému poznať pravdu o sebe i o Bohu. Kto obstojí v skúškach, ten bude s Bohom naveky kralovať. Toho Boh prijme ako celopalnú žertvu, ktorá je príjemná Bohu.

Milí bratia a sestry, pred sebou máme rakvu nášho zosnulého brata a otca, ktorý sa počas svojho života snažil vždy hľadať Boha a jeho vôľu. Všetci sme sa s ním pravidelne stretávali v tomto chráme. Poznali sme ho ako muža plného viery. Bol vzorom aj pre ostatných mužov.

Ľudia zvyknú medzi sebou hovoriť, že najväčším nešťastím pre rodinu je smrť matky. Nemusí to byť vždy pravda, pretože zodpovedný a dobrý otec je rovnakou stratou pre rodinu ako matka. Tak ako otec je pre rodinu

symbolom rozvážnosti a pekných životných postojov. Keď si tak teraz v mysli prebehneme celý život nášho zosnulého brata, vidíme, že jeho život bol a je silným svedectvom viery a príkladného kresťanského života pre nás. Vo všetkom, čo ho v živote postretlo, sa snažil nájsť vždy nejaký zmysel, pretože dokázal z bežných vecí vyčítať Božie znamenie, ktoré nám Boh denne posiela. Vždy veril Bohu. Veril, že duše spravodlivých, ako hovorí Kniha múdrosti, sú v Božích rukách.

Ako je to s našou dôverou v Boha? Veríme, že všetko, čo nám Boh v živote posiela, má zmysel? Veríme, že Boh nás za náš život v spravodlivosti odmení nehynúcou slávou?

Veľmi živo si spomínam na smrť svojho otca. Aj keď som mal vtedy iba osem rokov, táto chvíľa sa mi natrvalo vryla do pamäti. Keď už otec po päťročnej chorobe, skleróze multiplex, tušil, že sa končí jeho život na tejto zemi, zavolał si ma do svojej izby a povedal: „Lubo, pozri sa na tento kríž!“ Pre mňa to bolo veľmi zvláštne. Necháľavo som sa pozrel na kríž a čakal som, čo sa bude diať ďalej. Otec sa mlčky a s úctou mňa pozeral a vrazil: „Dobre si sa zahľadel?“ „Áno, ale prečo mi to hovoríš?“ „Keď Kristus, ktorý bol nevinný, chcel pre nás z lásky trpieť, prečo by sme nemohli aj my pre neho znášať nejaké súženia?! Kríž je cestou k večnej radosťi, ktorú Boh pripravil pre tých, ktorí ho milujú...“ Vtedy som tieto slová necháľal, ale teraz znamenajú pre mňa nesmierne veľa.

Tak ako autor Knihy múdrosti veril, že duše spravodlivých, ktorí boli utrpením skúšaní ako zlato v peci, sú v pokoji a že je pre nich pripravená odmena, aj môj otec a aj váš otec veril, že Boh prijme ich celoživotnú obeť a odmení ich slávou, ktorú im nik nevezme a ktorá sa nikdy nepominie. Ich život mal zmysel, pretože nebol prázdny, ale stále viac sa naplňoval Bohom. Aj keď už obaja nie sú medzi nami telesne, žijú v našich mysliach a tiež v tom, čomu nás počas svojho života naučili.

Preto dnes, keď sa načas lúčime s naším otcom a bratom, ktorý veril, že Boh sa oňho postará, spomeňme si, ako je to s našou dôverou v Božiu pomoc. Nech jeho príkladný kresťanský život, zodpovedné plnenie svojich povinností a jeho viera, že smrťou sa nič nekončí, ale že duše spravodlivých sú v Božích rukách, je pre nás pohnútkou k presvedčeniu, že ak budeme spravodliví pred Bohom, budeme mať trvalé miesto v jeho Kráľovstve.

Amen.

Opravdivá nádej na večný život

Jn 2, 16

Drahá smútiaca rodina, drahí veriaci, bratia a sestry! Zišli sme sa tu pri veľmi smutnej príležitosti. Ale smrť niekoho z našich blízkych má byť dôvodom na zamyslenie, najmä keď je to smrť nevinného dieťaťa. Zdá sa nám to kruté a nezmyselné, ale Sväté písmo nám hovorí i o takýchto prípadoch. O tom sme čítal i v dnešnom evanjeliu.

Herodes dal v Betleheme a na jeho okolí povraždiť všetkých chlapcov od dvoch rokov nadol (porov. Jn 2, 16).

Je to azda to najkrutejšie, čo môže človek urobiť. Siahnuť nevinnému dieťaťu na život. Prisvojiť si Božie právo, rozhodovať nad životom iného. Ale nastoľuje sa i otázka: Prečo? Prečo museli tie nevinné deti umrieť? Prečo dnes toľko detí musí umrieť? Na tieto otázky je ťažko odpovedať. Je to tajomstvo, ktoré si Boh nechal pre seba a my sa to dozvieme iba vo večnosti. Treba veriť v Božiu múdrosť a jeho milosrdenstvo. Ved', čo iné nám zostáva, ako viera a nádej. Tieto dve čnosti, spolu s láskou nám majú pomáhať znášať utrpenia tohoto života, bolesti a smútky, sklamanie a neúspechy. Ale nikdy nesmieme zúfať. Nikdy nesmieme pochybovať o Božej добрote. Viem, že je to často veľmi často, najmä keď náš ohraničený rozum tomu nechápe a vôľa sa

protiví. Ale spomeňme si na Jóba, ako prijal s pokorou všetky tie utrpenia a neprestal veriť v Božiu dobrotu a jeho milosrdenstvo. Nezačal preklínať Boha a nadávať, ale podrobil sa jeho skúške.

I táto smutná udalosť, ktorá nás teraz spája, je pre mnohých skúškou, ale my musíme v nej obstáť. Táto tragédia nesmie zadusiť našu lásku k Bohu, pretože on je nekonečné Dobro. Nesmie zatemniť našu vieru v Boha, pretože on je večný Pán, Stvoriteľ všetkého živého a neživého, a skrze jeho Syna Ježiša Krista máme večný život. On nevinný umrel za nás, aby sme my mohli žiť i po smrti. A ďalej, nesmieme dovoliť, aby táto ťažká chvíľa nás obrala o nádej, že raz sa všetci vo večnej blaženosti zídeme pred Pánovou tvárou. Túto pravdu nám zvestoval sám Ježiš a my kresťania veríme v jeho slovo. Aký zmysel by mal predsa náš život, keby po ňom už nenasledovalo nič? Nijaký. Smrťou by sa všetko skončilo. Komunizmus hovoril, že naša nesmrteľnosť spočíva v hodnotách, ktoré sme vytvorili, ale to sú len znaky našej bývalej existencie. To nie sme my, ale veci. I komunizmus si bol vedomý, že ľudia veria v ďalší život a túžia po nesmrteľnosti, preto popretím existencie Boha musel sa utiekať k výmyslom, aby prekonal nezmysel absolútnej smrti. Táto túžba po ďalšom živote je hlboko zakorenená v našej prirodzenosti a jedine Boh ju môže naplniť. Len on môže nám dať život po smrti. Nič iné, ani veda, ani filozofia, ani komunizmus. Oni nám môžu ponúkať len nejakú náhradu, ale nie opravdivý život, taký, aký je vo večnosti.

„Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na smrť, ale prešiel zo smrti do života“ (Jn 5, 24). Pre tých, ktorí veria v Boha a žijú podľa jeho zákonov, smrť je len prechod do večného života. Boh chce, aby sme boli všetci spasení, a preto nám ustanovil i sviatosti, pomocou ktorých sa máme už tu na zemi pripravovať pre dosiahnutie neba. Náš domov, náš opravdivý domov je u Otca. Tento pozemský život je len skúškou, v ktorej musíme obstáť a máme nádej, že s Božou pomocou sa nám to podarí a raz sa spolu s našimi zosnulými blíznymi

zídeme v raji, kde oni možno už teraz za nás orodujú. Nesmieme zúfať a myslieť si, že je to pre nás nemožné, alebo pre niekoho z našich blízkych, ale máme sa snažiť a modliť za našu spásu a spásu našich blízkych.

Rád by som vám povedal jednu legendu:

Bolo to za dávnych čias, keď sa Pán Ježiš a sv. Peter rozhodli, že zostúpia na zem a pozrú sa, ako žijú ľudia. Či dodržiavajú Božie príkazy, alebo holdujú hriechu. Ako tak došli do prvej dediny, všimli si, že všetci boli zídění v jednom dvore a tam plačú a modlia sa. Pristúpili bližšie a videli, že ide o pohreb dieťaťa. Sv. Peter s udivením pozrel na mŕtve dieťa a spýtal sa Pána Ježiša: „Nestretli sme pred odchodom dušu tohoto dieťaťa, ako práve vchádza bránou do raja?“ Ježiš mu na to odpovedal: „Áno, Peter, pravdu hovoríš. Duša tohoto dieťaťa v tejto chvíli je v nebeskej blaženosti a oroduje u Otca za svojich rodičov, kým oni prosia Otca za dušu svojho dieťaťa.“

Milí veriaci! Možno práve v tejto chvíli duša tohoto dieťaťa prosí pred tvárou Nebeského Otca za svojich rodičov a príbuzných a naše modlitby možno zachráni od zatratenia niekoho iného. Božie milosrdenstvo je nesmierne.

Drahá smútiaca rodina, drahí bratia a sestry, prosme za spásu duše tohoto dieťaťa, i keď možno je už pred tvárou Všemohúceho a prosme i za spásu našich duší, aby sme sa raz vo večnosti všetci stretli na nebeskej hostine s naším Pánom Ježišom Kristom.

Amen.

Vrátiť požičané

Mt 11, 25-30

Život nám prináša rôzne situácie. Raz sa nám všetko darí, máme všetko čo potrebujeme, stretajú nás samé dobré veci, jednoducho, cítime sa šťastní. No inokedy prídu chvíle, keď sa nám zdá, akoby všetko bolo proti nám. Navštevuje nás len smola, smútok a nešťastie. Vtedy sa nám rúca celý svet pod nohami.

V takýchto chvíľach potrebujeme, aby nás niekto povzbudil a povedal nám pár milých slov. Vtedy hľadáme niekoho blízkeho. Naším blízkym je aj Ježiš. A ako sa na dobrého priateľa patrí, povzbudzuje nás v ťažkých chvíľach, keď hovorí: ***„Pod’te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste pret’ážení a ja vás posilním“ (Mt 11,28).***

Drahí zarmútení rodičia, milá smútiaca rodina, bratia a sestry, aj my sa dnes stretávame, zvlášť pre vás, drahí rodičia, v ťažkej a bolestnej chvíli. No práve v takýchto chvíľach si musíme ešte viac uvedomiť, že je tu Boh a chce nám pomôcť. Aj keď máme možno pokušenie zvaľovať vinu za naše nešťastie na Boha. Že Boh môže za to, keď my trpíme, že chce, aby sme boli nešťastní. Veľmi sa mýlime. Boh nám nikdy nechce zle. Len my so svojim ľudským rozumom nedokážeme niektoré veci pochopiť. Veľakrát ich zmysel pochopíme až s odstupom času. V situáciách, ktoré sa nám zdajú ťažké a neznesiteľné, Boh je s nami. Je s nami a ponúka nám útechu. Napriek tomu, že my ho odmietame a reptáme proti nemu, on nás volá k sebe a ponúka nám odpočinok a posilu. Volá tých, ktorí sú unavení po fyzickej stránke a volá aj tých, ktorí sú vnútorne unavení. Tých, ktorí sú unavení a nevládu ďalej niesť svoj kríž. Môžu prísť všetci a môžu si byť istí, že u neho nájdu pokoj.

Viera v Boha dáva nášmu životu nový rozmer. Život vo viere nám dáva určitú motiváciu. Spolu s vierou ide ruka v ruku nádej. A nádej je čnosť, ktorá nám pomáha zvládať takéto ťažké chvíle, ako prežívame teraz. V živote sa veľakrát dostaneme do situácie, ktorá sa vymyká z rámca ľudskej logiky. Zdá

sa nám, akoby to, čo sa stalo, nemalo žiadny zmysel. Aj to, čo teraz prežívame, môžeme len veľmi ťažko pochopiť. Prečo Boh povolal k sebe z tohto sveta dieťa? Prečo namiesto toho, aby sa hralo spolu so svojimi rodičmi a priateľmi, a tak rástlo a učilo sa, teraz sa s ním musíme predčasne rozlúčiť? Keď sa budeme dívať na to čisto pohľadom rozumu, tak to asi nikdy nepochopíme. Musíme sa pozrieť pohľadom viery cez okuliare nádeje. Som o tom presvedčený, drahí rodičia, že ste chceli pre svoje dieťa len to najlepšie. No život by mu priniesol aj veľa ťažkých okamihov. Nikto z nás nevie, ako by sa jeho život odvíjal. Čo by z neho vyrástlo, či by bolo šťastné, alebo nie. Boh všetko, čo koná, koná pre dobro človeka. Preto v Božom pláne bolo lepším riešením, aby toto dieťa opustilo pozemský svet. Ostáva nám len veriť, že zásluhou svojej detskej nevinnosti sa stalo obyvateľom Božieho kráľovstva a tam bude určite šťastné.

Jeden židovský rabín odišiel do synagógy, aby učil a modlil sa. V tom čase v dedine vypukla epidémia. Epidémia zasiahla i jeho rodinu a zobrala mu syna. Žena mŕtve dieťa uložila do zadnej izby a prikryla ho plachtou. Keď rabín na konci sabatu prišiel domov, pýtal sa na zdravie syna. Žena mu odpovedala: „Má sa dobre, odcestoval.“ Potom priniesla mužovi jedlo a kým jedol, žena mu rozprávala: „Pred niekoľkými rokmi prišiel niekto a zveril mi vzácny poklad. Prosil, aby som mu ho opatrovala až do dňa, kým si preň nepríde. Dnes prišiel znovu, aby si ho odniesol. Ja som mu to vrátila. Urobila som správne?“ Rabín odpovedal: „Keď niekto dostal niečo do úschovy, musí to vrátiť, kedykoľvek to chce majiteľ spať.“ „To som rada, že schvaľuješ moje konanie. Pod', niečo ti ukážem“ - povedala žena a zaviedla muža do izby, kde ležal mŕtvy chlapec. Odkryla plachtu a ukázala mu synovu tvár. Rabín sa rozplakal. Žena ho chytila za ruku a povedala: „Pán mi dal tohto chlapca pred časom do opatery a teraz som mu ho odovzdala. Odišiel. No neplač. U Pána sa mu darí dobre.“

Drahí rodičia, aj vaše dieťa bolo darom od Boha. Teraz si ho vyžiadal naspäť. On isto vie, prečo tak urobil a nám neostáva nič iné, len prijať jeho

rozhodnutie a veriť, že je blízko pri ňom. Vaše dieťa je v nebi a prihovára sa u Boha za vás.

Na anglickom vojnovom cintoríne na hrobch mladých vojakov sú rôzne nápisy, ktoré sú naplnené vierou a nádejou. Jeden z nich znie: "Spi, drahý Rajmund. Oddýchni si, Boh ťa zavola domov, považoval to za najlepšie." Odídme od hrobu nášho brata naplnení takouto vierou a nádejou.

Amen.

Po živom Bohu žízni moja duša

Lk 7, 11-17

"Kristus je naša nádej, potecha. On je ten, ktorý prvý vstal z mŕtvych a ktorý ani nás nenechá v smrti."

Plní smútku, zhromaždili sme sa na tomto mieste, aby sme s vierou a nádejou odprevadili nášho brata Janka. Vy, drahí rodičia, súrodenci najlepšie viete, čím bol pre vás. No i keď vám srdce preniká hlboký žiaľ, keď odchádza od vás púčik, ktorý sa ešte nerozvinul do kvetu, predsa v tejto ťažkej chvíli prichádza k nám Ježiš so svojim posolstvom nádeje.

Keď ju Pán uvidel, bolo mu jej ľúto a povedal jej: „Neplač“ (Lk 7, 13)!

Do tejto našej bolestnej situácie vzťahu k smrti vstupuje v dnešnom Božom slove Ježiš. Prichádza k nám, aby človek neostal sám, ale aby s jeho útechou a pomocou sa dokázal vyrovnáť vo svojom vnútri s touto skutočnosťou. „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“ (Jn 11, 25-26). V týchto slovách nachádzame oporný bod našej nádeje. Aj my podobne ako mládenec dnešného evanjelia vstaneme z mŕtvych. Vstaneme k novému životu, ktorý je pre nás pripravený od večnosti.

Boh vo svojom pláne spásy dovoľuje, aby jeho syn okúsil smrť, aby poznal stav smrti. Tento vnútorný stav je krásou vzťahu k hrobu a zmŕtvychvstania, prostredníctvom ktorého Ježiš prináša pokoj a harmóniu celému stvoreniu. Bol som mŕtvý a hľa, žijem na veky vekov. Pánova smrť je obeta, z ktorej sa definitívne prejavuje vykúpenie ľudstva. Táto obeta je darom samotného Boha Otca, ktorý daruje svojho vlastného Syna. No zároveň v nej vidíme aj obeť Ježišovu, ktorou sa Ježiš dobrovoľne a s láskou daruje svetu. „Nik mi život neberie, ja ho dávam sám od seba“ (Jn 10, 18).

Predčasne odišiel človek z nášho pozemského života. No predsa, keď rosíme túto telesnú schránku bolestnými slzami, vedzme, že Ježiš je tu s nami. Je tu s nami, aby nám pripomenul, že náš zosnulý Janko žije. Žije, no nie už v tomto pozemskom živote, ale vo večnom domove, kde niet ani smútku, ani bolesti, ani utrpenia. Keď sa bližšie zahľadíme na tento katafalk, zbadáme, že naň dopadajú slnečné lúče. Ich jas akoby nám chcel povedať, že hoci nášho Janka už nebudeme vidieť našimi telesnými očami, predsa budeme môcť byť živý vierou, že raz vo večnosti sa spolu stretneme.

K úteche nad hrobom nie je iné povzbudenie, ako zmŕtvychvstanie. Sám Ježiš umiera na kríži a je pochovaný. Ale tým sa všetko nekončí. Ježiš na tretí deň víťazí nad smrťou a vstáva z mŕtvych. To, že sme tu zhromaždení, aby sme sa rozlúčili s telesnými pozostatkami nášho zosnulého brata, je dôkazom toho, že smrťou sa všetkou nekončí, ale práve začína.

Pri pohrebe belgického kráľa Balduina si kráľovná Fabiola obliekla biele šaty ako pri svadbe, aby boli symbolom viery, viery v zmŕtvychvstanie.

Smrť prerušuje načas styk so svetom viditeľným, ale otvára oči do sveta neviditeľného. Na hrobch bývajú niekedy nápisy: Tu spí spánkom večným... Cirkevní otcovia však hovorili opačne. Život tu na zemi je len sen, smrťou sa prebudíme. A po prebudení i vstaneme, ale to až na konci vekov.

Smrti neujdeme, každého z nás to osobne čaká. Nik nie je bez výnimky. Ani starý, ani mladý, ani chudák, ani boháč.

Milí rodičia, bratia a sestry! Nad každým hrobom sa majestátne vypína kríž. Kríž, ktorý je znakom spásy a víťazstvom nad smrťou. A práve tento kríž, pri ktorom sa budeme často stretávať, nech sa nám stane útechou, že Boh je tu vždy s nami a že máme pripravený večný príbytok. Nech toto vedomie zastane prítomné vo vašom srdci. Oni nech vovedú do vášho srdca nádej, že smrť je bránou, ktorou sa nerozbijú všetky naše túžby, očakávania a nádeje, ale ktorou prechádzame do nového života.

Preto dnes prosme Ježiša, aby sme boli dobre pripravení, keď príde naša posledná chvíľa.

Amen.

Smrť dieťaťa – vrátenie daru

Jn 6, 37-40

Drahí zarmútení rodičia, bratia a sestry! Denne sme priam zaplavení veľkým množstvom informácií z domova i zo sveta. Radi počúvame správy, ktoré nás obohatia o nové informácie. Avšak počujeme aj o rôznych živelných pohromách, vojnách a smrti mnohých ľudí. Vtedy spolucítíme s tými, ktorí trpia. Smutné správy nás vedia skutočne rozhorčiť, ak ide o utrpenie a smrť nevinných detí. Mnohí sa iste pýtajú, prečo Boh dopúšťa také nešťastie. Vyzerá to, akoby zabudol a nezáležalo mu na nich.

Ale v evanjeliu sme počuli úplne inú odpoveď, keď Kristus povedal: ***„A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň“ (Jn 6, 40).***

Otec vo svojej nekonečnej láske a múdrosti stvoril svet a človeka. Ten počas svojho pozemského života neustále smeruje k naplneniu, ktoré môže dosiahnuť len návratom k Stvoriteľovi. Jedinou cestou k nemu sa stáva Boží Syn, ktorého Otec ustanovil za Pána ľudstva. Ježiš Kristus napriek veľkosti a rozmanitosti stvorenia nezabúda na nič, čo mu dal Otec. Pre neho nič nie je

maličké, nepodstatné. Sám na inom mieste Svätého písma hovorí, že pre jednu zablúdenú ovečku, je ochotný zanechať tých deväťdesiatdeväť, čo nezablúdili.

Boh každému človeku osobitne daroval pri počatí nesmrteľnú dušu. Všetkých miluje svojou nekonečnou láskou. Nezabúda na nikoho, ani na tých najslabších a najbezbrannejších. Práve oni sa tešia jeho veľkej obľube, pretože Bohu je najmilšie práve to, čo je pre svet nepatrné. Sám Pán Ježiš povedal, že anjeli maličkých ustavične hľadajú na tvár Otca (porov. Mt 18, 10).

Ježiš Kristus prišiel v plnosti času na tento svet, aby splnil Božiu vôľu. Obetoval svoj život, aby nás vykúpil z moci hriechu a smrti, a daroval nám večný život. Získali sme adoptívne synovstvo, čím môžeme Boha nazývať svojím Otcom. Boh miluje svoje deti, preto chce, aby ho hľadali a nakoniec sa s ním stretli v nebeskej sláve. Aby ho našli, poslal svojho Syna. Ten tiež miluje svojich adoptívnych bratov a sestry, preto je cestou, ktorá je prístupná všetkým. Kto po nej kráča, je pod nestálou ochranou Ježiša Krista. Ak veríme, že je naším Spasiteľom, dovedie nás do cieľa, ktorým je vzkriesenie. Tu je veľmi dôležitá dôvera, že sa nestratíme, ak ho budeme nasledovať.

Drahí zarmútení rodičia, bratia a sestry! Stojíme pred truhlou zosnulého dieťaťa. Predovšetkým vy, rodičia, prežívate vo svojich srdciach veľkú bolesť. Pán si povolal vaše dieťa, ktoré ste mali tak radi. Človek si uvedomuje bolesť pri strate svojich blízkych, hlavne tých najbližších, ktorým obetoval časť svojho života. Matka dieťa najprv nosí pod srdcom, dáva mu život, o ktorý sa potom stará a zveľaďuje ho. Dáva mu svoje prebdené noci, upracované ruky, srdce ochotné urobiť pre svoje dieťa všetko. A tu zrazu príde chvíľa, keď toto všetko padá a akoby sa strácalo medzi rukami. Dieťa, ktoré ste prijali ako Boží dar, si Boh už teraz berie naspať k sebe.

Božie cesty a plány sú celkom iné, ako sú naše. My často nerozumieme Božej taktike. Len viera nám dáva odpoveď, že čokoľvek robí Boh, robí to pre naše dobro. Až vo večnosti pochopíme, prečo bolo treba priniesť aj túto ťažkú obeť.

Možno vás napadli myšlienky, či Boh na neho zabudol, či tento človečik je príliš nepatrný, aby si ho všimal. Trápíte sa, čo s ním teraz bude. Veľkou nádejou je pre nás Kristovo zmŕtvychvstanie. Náš život sa nikdy neskončí, smrťou sa len mení. Sme povolaní žiť večne.

Aj toto dieťa má túto nádej. Kristus v dnešnom evanjeliu dal na to jednoznačnú odpoveď: Boh na nikoho nezabúda a má v osobitnej starostlivosti hlavne bezbranných a nevinných. Keď sa krstom sa zmyje dedičný hriech a nemá na duši žiaden iný hriech, neexistuje prekážka, ktorá by bránila vojsť do nebeskej slávy. Tam sa každý stretne so svojim Nebeským Otcom, aby prežíval večnú radosť. Túto radosť vaše dieťa už dosiahlo. Možno, že vás trápí žiaľ nad tým, že ho v pozemskom živote už nikdy neuvidíte. Nech ho premôže vedomie, že je šťastné a oroduje za vás u Boha, aby ste sa s ním po ukončení vašej pozemskej púte čo najskôr stretli.

Slzy a žiaľ, ktorý nás dnes chce akosi postaviť do beznádejnosti a totálnej bezmocnosti, nech teda vystrieda opravdivá nádej života, ktorú nám priniesol Boh. On je totiž ten, ktorý meria roky nášho života. A na jeho konci má pre každého z nás prichystaný nebeský príbytok. V takom je dnes aj toto vaše dieťa. Nech vás teda naplní spokojnosť opravdivých kresťanských rodičov, že tento dar - vaše dieťa, ktoré vám Boh len pred pár rokmi dočasne zveril, odovzdávate mu v najkrajšom šate jeho nevinnej duše.

Príkladom nech je aj postoj ženy, ktorá sa ocitla v podobnej situácii.

Rabín Majer vykonal pobožnosť v synagóge a vracal sa domov. V dedine vládla epidémia, ktorá postihla tiež jeho syna. Keď náhle zomrel, jeho matka mu zastrela tvár plátnom. Rabín prišiel domov a spýtal sa na nemocného syna, odpovedala: „Dará sa mu dobre, dokonca odcestoval.“ Rabín sa začudoval: „Akože, vari sa uzdravil?“ Manželka mu ticho odpovedala: „Áno, ale teraz sa najedz!“ Pri jedení mužovi rozprávala: „Pred niekoľkými rokmi prišiel niekto a zveril mi vzácny poklad. Prosil, aby som ho dobre opatrovala do toho dňa, keď si preňho príde. A dnes si preňho prišiel a ja som mu ho dala. Zachovala som sa správne, rabi?“ Rabín odpovedal:

„Správne si sa zachovala. Čo nám kto zverí, musíme mu vrátiť nepoškodené v ktorúkoľvek hodinu.“ Žena sa teda s pokojom znova spýtala: „Tak moje správanie schvaľuješ? To som rada. Pod', ukážem ti niečo.“ Odviedla muža do podkrovia, kde ležal mŕtvy chlapec, odhalila rúško a ukázala mu jeho tvár. Rabín vykrikol a dal sa do plaču. Žena ho vzala okolo ramien a zašepkala: „Pán mi toho chlapca pred 9 rokmi zveril, teraz som mu ho odovzdala. Odišiel, ale darí sa mu dobre, neplač!“ Rabín si utrel slzy a uznal, že jeho žena má pravdu.

Táto múdra matka správne pochopila, že jej dieťa nie je jej vlastníctvom, ale že patrí Bohu. Ona spolu so svojim mužom ho mala len vychovať a pripraviť na samostatný život. Iba Bohu patrí náš život, naše talenty, schopnosti, všetko, čo máme a sme. V ňom má všetko svoj začiatok a koniec.

Drahí zarmútení rodičia, drahí bratia a sestry, keď budeme za chvíľu konať eucharistickú obetu, majme na pamäti, že toto dieťa má už účasť na nebeskej hostine v Božom kráľovstve a že sa teší spolu s nami z obety, ktorou nás Ježiš Kristus zmieril s Otcom, a tak nám pripravil príbytok v nebi.

Nech vás počas celého ďalšieho života sprevádza táto kresťanská nádej zo skutočnosti, že vaše dieťa je orodovníkom a vašim vyslancom na tom najsprávnejšom mieste - u Boha.

Amen.

Ja som vzkriesenie a život

Jn 11, 25

Drahá trúchliaca rodina, bratia a sestry! Ľudia sa odpradávná snažili veci definovať, poznávať a ovládať. Tak sa im podarilo podmaniť si prírodu a využiť ju vo svoj prospech, ako zvykneme povedať "skrotiť" si ju. Existuje jeden fenomén, ktorý trápi ľudí od samého začiatku, a predsa ho nevieme definovať, nepoznáme ho dobre a taktiež ho ani neovládame. Je to smrť,

posledná etapa života, v ktorej sa pre dotyčného skončí pozemské jestvovanie, často povieme - stratil život. Životom zas ľudia zvyknú definovať existenciu materiálneho tela vo svete. My, veriaci veríme v život aj po smrti. Vychádzame zo slov samého Ježiša Krista, keď Marte, Lazárovej sestre, adresoval tieto slová:

„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik nezomrie naveky, kto žije a verí vo mňa“ (Jn 11, 25).

V dnešnom evanjeliu vystupuje v úlohe trúchliacej rodiny žena, Marta. Keď sa dopočula o príchode Ježiša Krista do Betánie, hneď ho vyhládala, aby mu oznámila s miernou výčitkou na jeho neprítomnosť, že jej zomrel brat. Keď sa však hlbšie zamyslíme nad jej slovami, zistíme, že ide skôr o vyjadrenie dôvery. Marta verí, že Kristus ho môže vzkriesiť z mŕtvych. Ježiš ju o tom uistil a Marta okamžite "kodifikuje" článok viery slovami: „Viem, že vstane z mŕtvych“. Ježiš vyslovil návod, akoby čarovný elixír na večný život, v slovách: Ja som vzkriesenie a život.

Boh ukazuje, že on sám je Život a ľudia môžu večne žiť len skrze neho. Vierou v Božieho Syna budeme po smrti večne žiť. Smrť sa stáva len formou prechodu do nového života, nie je žiadnym definitívnym koncom, ako tvrdia materialisti. Vzkriesenie mŕtvych sa teda odohráva vo viere.

Bratia a sestry, uvedomme si, že v pozícii, v ktorej ste dnes vy, môže byť zajtra každý z nás. Je pre nás dôležité obstať ako Marta. Smrť blízkeho prežívala s vierou a istotou, že vstane z mŕtvych. Ale existuje ešte niečo, čo je dôležitejšie a tiež to súvisí s vierou. Musíme si osvojiť Ježišove slová: "Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie" (Jn 11, 25). Iba v ňom je pravý život, ktorý nikdy nekončí. Len vtedy môže veriaci kresťan obstať pri poslednom súde. Náš drahý zosnulý nemal čas rekapitulovať svoj život, svoj vzťah s Bohom. Zomrel tragicky. Ale vieme, že bol praktizujúcim kresťanom, že pristupoval k Eucharistii. Preto dúfame, že jeho viera bude odmenená večným životom.

Udalosti v Betánii sú nám dnes povzbudením a nádejou, že smrťou život nekončí. Tu vlastne ani nie je náš domov. Svätý apoštol Pavol Filipanom píše: „Naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista... (F1p 3, 20). Preto musíme byť už teraz nasmerovaní na večnosť, podobne ako mnísi v nasledovnom príbehu.

Turista sa po dlhej púti zastavil v osamelom kláštore. Mnísi ho prijali veľmi srdečne, pohostili ho a poskytli mu nocľah. Turista si všimol, že priestranstvo kláštora je zariadené veľmi skromne, ba dokonca nevidel ani žiaden nábytok.

Preto sa ich spýtal: „Prečo tol'ká skromnosť?“ Nato mu opät kláštora odvetil:

„A prečo ty nemáš žiaden nábytok?“ Začudovaný turista odpovedal:

„Nepotrebujem ho, ved' ja tadiaľto len prechádzam, som turista.“

Mních odpovedal krátko: „My tiež tade len prechádzame.“

To je, drahí prítomní, skutočná viera, viera naplno prežitá. My si musíme vždy uvedomovať našu závislosť na Bohu. Keby si ju tento turista uvedomil iba v tom čase, keď dostal prekvapivú odpoveď, veľký úžitok by mu to neprinieslo. Keď si teraz, stojac nad rakvou nášho milovaného zosnulého, uvedomíme našu pomínelosť a závislosť na Bohu a nezmeníme sa, nemusí sa nám to vyplatiť.

Dnes máme príležitosť zamyslieť sa nad svojím životom a vyprosiť si milosť pre nás i v čase smrti.

F. Michajlovič Dostojevskij, autor knihy Bratia Karamazovci, pripomína čitateľom potrebu modlitby za zosnulých. Nabáda nás, aby sme si každý deň opakovali: Bože, zľutuj sa nad každým, kto pred teba dnes predstúpi. Opisuje, aké je to dôležité nielen pre dušu, za ktorú prosíme, ale aj pre toho, kto tie modlitby obetuje.

Smrť pre nás nie je beznádejným koncom a fiaskom, ktoré raz čaká každého z nás. Je pre nás nádejou na nový a dokonalejší život v spoločenstve s Bohom. I keď sú pochopiteľné pocity smútku a žiaľu nad stratou nášho zosnulého brata, naše slzy mu k spásu nepomôžu. Skôr myslíme na neho a prosíme za jeho spásu v modlitbách, obetujeme za neho sebazaprenia a majme pevnú nádej, že čoskoro uvidí milosrdnú tvár svojho Vykupiteľa, v ktorého počas života veril. Spoločne si v duchu povedzme: Bože, zľutuj sa nad M., ktorý pred teba predstúpil.

Amen.

Boh chce nám darovať večný život Nár 3, 22-26; Jn 6, 37-40

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Často sa dnes stretávame s námietskou: Ako môže Boh dopustiť, aby zomierali nevinní ľudia. Alebo: Ak je Boh Láska, ako sa môže pozerat' na utrpenie svojich verných? Schádzame sa pri smutnej príležitosti poslednej rozlúčky s našim bratom, ktorý nás náhle a tragicky opustil. Mohli by nám napadnúť podobné otázky. Zračí sa z nich veľká nedôvera voči Bohu, ktorý akoby bol krutý a bezohľadný, bez záujmu o osud človeka, čo ako verného jemu i jeho príkazom.

Ako je to v skutočnosti? Aký postoj zaujíma Boh k smrti človeka? Odpoveď na tieto otázky, ktoré znepokojujú ľudskú myseľ, nám ponúka Sväté písmo - Slovo, v ktorom Boh prehovoril do ľudských dejín.

Práve sme počuli úryvok z Knihy Nárek, v ktorej svätopisec píše: **„Božia milosť nie je vyčerpaná, nie je koniec jeho zľutovaniu. Každým dňom sa obnovuje; veľká je tvoja vernosť“** (Nár 3, 22-23).

Už Starý zákon prináša nádherné výpovede o viere v pokračovanie pozemského života po smrti v Božej blízkosti. V treťom žalospeve Nárekov čítame o osudoch neznámeho človeka. Hovorí z neho hlboko prežitá

skúsenosť choroby, opustenosti, zúfalstva a duchovnej bezútešnosti. Je to zápas o vzťah k Bohu v čase tých najhorších skúšok a súžení. Napriek tomu žalospev vrcholí oslavou Božieho milosrdenstva a jeho vernosti. Napriek horkým skúsenostiam svätopisec vyjadruje nádej, že Božia vernosť je bez konca, ba čo viac, obnovuje sa každý deň. Pravá viera je tu vyjadrená ako postoj dôverného očakávania toho, čomu Boží služobník verí aj bez viditeľných záruk. Žalospev v mnohom pripomína Knihu Jób, ktorá taktiež vyjadruje dôveru a nádej v Boha. Jób píše: „Som presvedčený, že môj Obranca žije a posledný sa zdvihne zo zeme. Tu v koži vlastnej postavím sa vzpriamený a zo svojho tela Boha uvidím... Moje oči ho uzrú, a nie iný“ (Jób 19, 25-27b). Autor Knihy múdrosti presvedčenie o posmrtnom živote v Božej blízkosti vyjadruje takto: „Duše spravodlivých sú v rukách Božích, muka sa ich nedotkne. Nemúdri sa nazdávali, že je po nich; za nešťastie sa pokladala ich smrť a ich odchod od nás za záhubu. Oni sú však v pokoji. Lebo hoci podľa mienky ľudí pretrpeli muky, jednako ich nádej bola plná nesmrteľnosti“ (Múd 3, 1-4).

Vrchol zjavenia nastal v Kristovi, ktorý o sebe vyhlásil, že je vzkriesenie a život a kto verí v neho, bude žiť, aj keď umrie (porov. Jn 11, 25). A v dnešnom evanjeliu sme počuli: A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň" (Jn 6, 39-40). Tieto Kristove slová nádherne nadväzujú na predchádzajúce starozákonné výpovede. Viera v budúci život po smrti patrí k vrcholom biblického zjavenia a dôvera v Boha je jedným z najhodnotnejších postojov veriaceho človeka.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Toto jasné biblické posolstvo nemá pre vás byť lacnou útechou, ale povzbudením. Ako veriaci kresťania musíme zaujať jednoznačný postoj k smrti a najmä k budúcemu životu nášho zomrelého brata, ktorý odišiel od nás tak náhle. Je pochopiteľné, že

pociťujeme úzkosť a žiaľ. Ved' aj Kristus zaplakal pri hrobe svojho priateľa Lazára. Ale nádej, ktorú nám ponúka Božie slovo, musí prežiť naše zmýšľanie. Božia milosť nie je vyčerpaná, obnovuje sa každý deň. Túto milosť Boh udeľuje človeku, pretože mu záleží na jeho spáse. Ved' Božia vôľa je dať každému, kto v neho verí, večný život. Naša nádej má byť plná nesmrteľnosti, ako nás pouča Kniha múdrosti. Takto sa máme pozerat' na smrť nášho brata, aj keď nás všetkých prekvapila. Takto máme však pozerat' aj na vlastnú smrť, pretože nevieme, kedy nastane. Preto nie je namieste zúfalstvo, ktoré sa zmocňuje mnohých ľudí, ale hlboká dôvera v Božie prisľúbenia.

Avšak, drahí bratia a sestry, táto dôvera, je pevne spätá so spôsobom života, s naším konkrétnym konaním, ktoré musí zákonite odrážať túto pevnú dôveru v Boha.

O tom nás pouča i tento príbeh.

Je o človeku, ktorý mal troch priateľov. Prvého z nich miloval viac než seba, druhého ako seba a tretieho menej ako seba, ten bol skôr len známy. I prihodilo sa, že sa onen muž dopustil zločinu a musel sa dostaviť pred súd. Šiel k prvému priateľovi a prosil ho o pomoc, keďže i on ho miloval viac ako seba. Ten mu odpovedal: „Ja ťa ani nepoznám, kto si a ty chceš, aby som ťa uznal za priateľa? Tu máš kus plátina a choď!“

Išiel k druhému a prosil ho tiež o pomoc. Ten sa však vyhovárať: „Ja teraz mám veľa práce, ale k bráne súdu ťa odprevadím. Potom ale, odpusť, musím znova k svojim povinnostiam.“

Šiel aj k tretiemu a hovorí: „Neviem, či ťa môžem prosiť o pomoc, lebo nebol som predtým k tebe taký dobrý, ako som mal byť, ale predsa, neopušť ma ako ostatní.“ A ten tretí bol opravdivým priateľom. Hneď sa rozhodol a povedal: „Neboj sa, neopuštím ťa. Pôjdem s tebou až k sudcovi a skúsím ti vyprosiť milosť.“

Kto sú títo traja priatelia? Prvý - to sú naše časné veci: majetok, obchod, pole, dobytok. Ale v čase smrti toto všetko nás opustí. Druhý - to sú deti, žena, príbuzní, priatelia. Títo nás odprevadia až k hrobu a opäť idú za svojimi povinnosťami. Ten tretí priateľ - to je viera, nádej, láska, almužna a ostatné dobré skutky, ktoré sme na zemi vykonali. Len tie idú s nami až za hrob.

Dôvera v Božie prisľúbenia, o ktorých vieme zo Svätého písma, musí byť podporovaná, ak má byť náš kresťanský život autentický, skutkami viery a lásky. Božia vôľa je skutočne priviesť k spásu všetkých ľudí. Ale predpokladom toho je náš súhlasný postoj. Pevne veríme, že po večnej spásu túžil aj náš zosnulý brat Ján. Pamätajme naňho vo svojich modlitbách a prosme Otca, aby čím skôr splnil na ňom svoje prisľúbenia. A vytrvalo prosme i za seba, aby sme aj my boli pripravení na stretnutie s ním v hodinu našej smrti.

Bratia a sestry, jednou z najcharakteristickejších vlastností Boha je jeho vernosť. Preto ju Starý zákon tak často oslavuje a vyzýva k nej. Sväté písmo nás učí, že Boh sprevádza človeka i vo chvíľach odchodu z tohto sveta. Túži na človeku splniť silu jeho prisľúbenia. Boh je verný svojim sľubom, buďme verní aj my jemu.

Amen.

Túžime žiť

Mt 11, 25-28

Túžime žiť. Túžime po krásnom živote. Skutočnosť je však často iná. Bolesť stretávame častejšie ako radosť.

Ježiš pozná našu situáciu a pretože sám skúsil, čo je ľudský život, hovorí nám: „*Pod'te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste pret'ažení a ja vás posilním*“ (Mt 11, 28).

Ježiš je Boh a zároveň aj človek. Má ľudskú skúsenosť. Ježiš zakusuje bolesť telesnú aj duševnú. Smúti pri hrobe svojho priateľa Lazára (porov. Jn 11, 33). Nevyhýba sa ľudom, ktorí smútia a prežívajú bolesť. Prichádza k vdove, ktorej zomrel syn (porov. Lk 7, 11-17), prichádza k predstavenému synagógy, ktorému zomrela dcéra (porov. Mk 5, 21-43). Svet bolesti a utrpenia je Ježišovi blízky. Ježiš zažíva samotu, skusuje nepochopenie od príbuzných (porov. Mk 3, 21), jeho učeníci nerozumejú jeho poslaniu (porov. Mt 16, 21-23). Nakoniec sám prežíva nesmierne utrpenie a smrť. Ježiš má však oporu v tomto všetkom. Oporou mu je Boh Otec. Ježiš sa modlí k Bohu Otcovi pri vzkriesení Lazára (porov. Jn 11, 41), ostáva sám s Bohom Otcom (porov. Mk 1, 35), modlí sa v Getsemanskej záhrade pred svojim utrpením a smrťou (porov. Mt 26, 36), modlí sa na kríži (porov. Lk 23, 34). Ježiš prežíva svoj život s Otcom.

Bratia a sestry, tak ako bol Boh Otec jedinou oporou pre Ježiša, tak je Ježiš oporou pre nás. Nemusíme viac prežívať bolesť a utrpenie sami, môžeme všetko prežívať s Ježišom, ktorý má tú istú skúsenosť ako my. On sa preto stal človekom, aby s nami mohol prežiť našu ľudskú skúsenosť bolesti a radosti.

Ježiš nám hovorí: „Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení a ja vás posilním.“ Prichádzajme k Ježišovi, hovorme mu o našich bolestiach. On nám ich neodníme, ale dá nám silu objasniť ich s láskou.

Dcéra veľkého ruského spisovateľa F. Michajloviča Dostojevského spomína na posledné chvíle s otcom takto: „Zavolať nás do svojej izby, vzal naše rúčky do svojich, požiadal matku, aby otvorila Bibliu a čítala nám príbeh o márnotratom synovi. Potom slabým hlasom povedal: Deti moje, nezabudnite nikdy na to, čo ste práve počuli. Majte plnú dôveru v Boha a nikdy neprestaňte dúfať v jeho odpustenie. Veľmi vás mám rád, ale moja láska nie je nič v porovnaní s nesmiernou Božou láskou ku všetkým ľuďom, ktorých stvoril. Aj keď sa vám stane, že sa dopustíte hriechu, nikdy nezúfajte a

neprestaňte dúfať v Boha. Ste jeho deti, pokorte sa pred ním ako pred svojim otcom, proste o odpustenie a on sa poteší vašej ľútosti, ako sa potešil z návratu márnوترatného syna.“

Bratia a sestry, život tohoto velikána bol plný dramatických a bolestných udalostí, ale napriek tomu bol krásny, pretože bol hlboko veriacim kresťanom a celý život zápasil o dobro, ľudskosť a vysoké mravné hodnoty.

Bratia a sestry, je to viera v Boha, ktorá dáva nášmu životu krásu a hodnotu. A hoci náš zosnulý brat odišiel z tohoto sveta spôsobom, ktorý sa protiví viere v Boha, nie je vylúčené, že mu Boh dal príležitosť na spasiteľnú ľútosť spôsobom, ktorý pozná len Boh sám. Odpusťme nášmu bratovi a modlime sa za neho.

Amen.

O modlitbe

Jn 17, 24-26

Drahí bratia a sestry! Od dávnych čias sa ľudia zamýšľali nad existenciou zla vo svete. Uvažovali o jeho príčinách, o tom, prečo ho Boh dopustí i o tom, ako možno znášať jeho dôsledky. Príčiny zla objavovali filozofi mnohých smerov. Jedni hovorili o dvoch svetoch, svete zlom a svete dobrom. Ďalší považovali za jeho príčinu hmotu. Mysleli, že Boh sám stvoril zlo, aby trestal ľudí. Poniektoré filozofické školy navrhovali rezignovanosť ako prostriedok na jeho prekonanie, iné ho zasa utápali v prehnanom spôsobe života.

V kresťanskej tradícii nájdeme miesta, kde sa vysvetľuje pôvod zla, jeho príčiny a jestvovanie. Ale nájdeme aj prostriedok na vyrovnanie sa s ním. A o tom je aj dnešná stať evanjelia, ktorá o Ježišovi hovorí: „**Pozdvihol oči k nebu a modlil sa**“ (Jn 11, 24).

Sv. Terézia z Lisieux povedala: „Pre mňa je modlitba vzletom srdca, jednoduchým pohľadom na nebo.“

Bratia a sestry. Modlitba je dar milosti a rozhodná odpoveď z našej strany. Vždy predpokladá úsilie. Modlitba je bojom proti nám samým a proti úkladom diabla, ktorý robí všetko, aby človeka od modlitby odvrátil (porov. KKC 2725).

Ježišova modlitba robí z kresťanskej modlitby účinnú prosbu. Ježiš je jej vzorom. Modlí sa v nás a s nami (KKC 2740). Ježiš sa modlí aj za nás, namiesto nás a v náš prospech (KKC 2741). Svätý Augustín o tom hovorí, že Kristus sa za nás modlí ako náš Kňaz, modlí sa v nás ako naša Hlava a my sa modlíme k nemu ako k nášmu Bohu. Všetky naše prosby boli raz navždy pojaté do jeho výkriku na kríži a Otec ich vypočul v jeho vzkriesení. Preto sa za nás neprestáva prihovárať u Otca (KKC 2741).

Hoci tieto skutočnosti by do nášho srdca mali vliať dôveru v silu modlitby a väčšiu horlivosť pre ňu, na vlastnej koži pociťujeme, že nie všetko, o čo sa modlíme, sa v našom živote aj skutočne udeje. Je to aj pre to, že naša dôvera je skúšaná a osvedčuje sa v súžení (porov. Rim 5, 3-5). Je to ale aj pre našu ľudskú slabosť a nedokonalosť, našu krehkosť a zraniteľnosť. Najkrajším príkladom modlitby je Ježišova modlitba, ktorú predložil svojmu Otcovi, keď nadišla jeho hodina, tá modlitba, ktorej záverečnú časť nám evanjelium prináša v dnešnej stati. Kresťanská tradícia ju právom nazýva "veľkňazskou modlitbou". Je to modlitba nášho Veľkňaza, neoddeliteľná od jeho obety, od jeho vzkriesenia a zmŕtvychvstania (porov. KKC 2747). V tejto veľkonočnej modlitbe je všetko zjednotené v ňom (porov. Ef 1, 10), Boh i svet, Slovo i telo, večný život i čas, láska, ktorá sa obetuje, i hriech, ktorý ju zrádza, prítomní učenici i tí, čo skrze ich slovo uveria v neho, zrieknutie sa seba samého i oslávenie. Je to modlitba jednoty (KKC 2748). Je to Ježišova modlitba za nás.

Koľkokrát sme prežili chvíľu, keď sme si povedali: Toľko sa modlím a prečo Boh mlčí? Aby sme mohli nájsť odpoveď na túto otázku, skúsme sa spýtať: Kým je Boh pre mňa v modlitbe? Žiadame si vidieť výsledok svojej

prosby. Ale aká je vlastne moja predstava o Bohu, ktorá motivuje túto prosbu? Je Boh pre mňa prostriedkom, ktorým si možno poslúžiť, alebo Otcom Pána Ježiša, ktorý sa modlí a prihovára za nás? (Porov. KKC 2735).

Náš Otec dobre vie čo potrebujeme, prv ako by sme ho o to prosili, ale čaká na našu prosbu, lebo dôstojnosť jeho detí spočíva v ich slobode (KKC 2737). Božie vyčkávanie je prejavom jeho lásky k nám, lásky, ktorá rešpektuje našu slobodu a naše rozhodnutia. Preto nám necháva voľnosť v konaní a nevnučuje nám svoje dobrodenia. A práve pre našu slobodu nám svoje dobrodenia aj udeľuje. Keď sa rozhodneme prosiť Nebeského Otca, on vypočuje naše prosby, hoci často nie takým spôsobom, ako si to my predstavujeme. Predkladáme mu naše žiadosti a často sa pozeráme na náš život krátkozrako. Boh sa pozerá na celý náš život a najlepšie vie, čo je pre nás osožné.

Americký rabín Harold S. Kushner rozpráva svoju skúsenosť, keď za ním prišla mladá židovská vdova, ktorá začala pochybovať o sile modlitby. Jej manžel zomrel na rakovinu. Vravela, že aj napriek tomu, že vedela, že je nevyliciteľne chorý, modlila sa za jeho uzdravenie. Modlili sa aj jej rodičia, jeho rodičia, susedia. Protestantská suseda zorganizovala modlitebné spoločenstvo v jej kostole, katolícka suseda urobila to isté vo svojom kostole. Všetky možné spôsoby, prostriedky a vyjadrenia modlitieb boli využité na jeho záchranu a - nič nepomohlo. Zomrel, ako to lekári predpokladali. Zanechal ženu i deti svojmu osudu bez otca a manžela. Vravela: „Po takéto skúsenostiach ako môžeme chcieť, aby bral niekto modlitby vážne?“

„Je to naozaj tak,“ spýtal sa rabín, „že vaše modlitby neboli vyslyšané? Váš manžel zomrel, k žiadnemu zázračnému uzdraveniu nedošlo. Ale čo sa stalo? Vaši priatelia i príbuzní, susedia, známi i neznámi sa modlili - židia, protestanti i katolíci. Boli ste v situácii, ktorá vás poľahky mohla zlomiť, urobiť z vás zatrpknutú ženu, žiarlivú na ostatných okolo vás, ktorým sa nič také nestalo, neschopnou žiť normálne ďalej svoj život. Ale nedošlo k tomu.

Našli ste silu, aby ste sa tomu ubránili. Nezlomilo vás to, žijete ďalej a máte záujem o život okolo seba. Museli ste sa vyrovnat' s ťažkou situáciou, modlili ste sa o pomoc a zistili ste, že ste omnoho silnejšia a lepšie sa s tým dokážete vyrovnat', než ste si mysleli. V zúfalstve ste otvorili svoje srdce modlitbe a čo sa stalo? Nestal sa zázrak, ktorý by odvrátil tragédiu. Ale objavili ste, že okolo vás sú ľudia a Boh je pri vás, že máte v sebe silu, ktorá vám tú tragédiu pomôže prekonať.“

A rabín Harold Kushner uzatvára túto životnú skúsenosť slovami: „Toto je príklad vyslyšanej modlitby.“

Od detstva, keď nás naši rodičia naučili modliť sa, prosíme Boha za mnoho vecí. Prosíme ho, aby ochraňoval našich rodičov a súrodencov, modlíme sa, aby sme dosiahli úspech v škole, na pracovisku, žiadame ho, aby viedol náš život k úspechu, aby nám daroval dlhý a šťastný život, veríme, že Boh vypočuje naše prosby v telesných i duševných trápeniach, že od nás odvráti každé zlo. Prosíme ho v konkrétnych situáciách i všeobecne. Modlíme sa a veríme, že Boh zhliadne na nás.

Udalosť v živote mladej vdovy nám poukazuje na to, že Božia starostlivosť vždy vyslyší naše volanie. Konkrétne prosby za celkom konkrétne udalosti logicky predpokladajú aj ich konkrétne uskutočnenie. Ale každodenný život nám prináša situácie, ktoré sú vzdialené od našich konkrétnych požiadaviek či predstáv. Katastrofy celosvetových rozmerov i osobné ľudské tragédie do nás vtlačajú stavy pesimizmu a beznádeje. Cítíme sa ako mladá žena, ktorá prišla o manžela, hoci sa modlila za jeho uzdravenie. Aj nás tu dnes zhromaždila takáto udalosť. Smútok, hnev, výčitky prevládajú v našich vnútrach. Máme pocit, že Boh nás opustil, že nevyslyšal naše modlitby, ktoré sme mu taký dlhý čas prednášali.

Boh však nezabudol ani na jednu našu prosbu. Vyplnil ich aj v tomto našom zhromaždení. Všetci sme sa tu dnes zišli, aby sme vyjadrili našu podporu a sústrasť. Boh nás tu zhromaždil, aby potvrdil, že naše modlitby boli vyslyšané, aby zjavil svoju starostlivosť, aby sme tu boli pre seba navzájom.

Prišli sme, aby sme mali účasť na obeti jeho Syna, ktorá je nerozlučiteľne spätá s Ježišovou modlitbou, modlitbou jednoty nás všetkých. Eucharistická obeta, ktorú tu teraz budeme sláviť, je pre nás posilou v našich trápeniach. A je vyslyšanou modlitbou Ježiša Krista a nás všetkých. Boh na nás dopustil toto nešťastie, ale nezavrhol naše volanie k nemu.

Drahí bratia a sestry! Realita každodenného života nás utvrdzuje v tom, že okolo nás existuje zlo. Nechápeme jeho dôvod a možno ani jeho dôsledky. Chceme nájsť jeho prameň, ukázať prstom na vinníka. Túžime po tom, aby zlo vo svete vymizlo. A modlíme sa za to.

Prosme však Boha aj za to, aby nám dal silu prekonávať následky zla. O silu, tak prepotrebnú aj v tejto chvíli. Myslíme na to, že Boh naozaj vie, čo potrebujeme a v jeho nekonečnej láske nám to daruje. Nehľadajme príčinu konkrétnej tragédie. Žiadajme si, aby sme dokázali nájsť silu modliť sa, a tak aby sme sa čo najdokonalejšie spojili s Ježišovou modlitbou jednoty a tým aj s jeho obetou na tomto oltári. Lebo on je naším pokrmom a posilou, ktorá sa nám o chvíľu predloží v kúsku chleba.

Amen.

Výzva k pokániu

Lk 13, 1-5

Svätec zo 17. storočia, sv. Vincent, mal jedno pravidlo. Vždy keď sa niečo zvlášť mimoriadneho stalo, čo zaskočilo všedný beh života, pýtal sa sám seba: Čo tým chcel Boh povedať? Vedel totiž, a vieme aj my, že nič sa nedeje náhodou. Tragická smrť, ktorá sa stala bránou do večného života pre nášho zosnulého Ivana, isto chce prehovoriť ku všetkým nám, ktorí sme tu a tiež sme povolaní do života v Božom kráľovstve.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Ako sme počuli v dnešnom evanjeliu, pre svojich súčasníkov, ale i pre nás vysvetľuje, čo chceli povedať

tragické skutočnosti, ktoré sa stali: *„Niektorí z tých, čo tam boli v tom čase, rozprávali mu o Galilejčanoch, ktorých krv Pilát zmiešal s krvou ich obetí. On im povedal: "Myslíte si, že títo Galilejčania boli väčší hriešnici ako ostatní Galilejčania, keď tak trpeli? Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete podobne. Alebo si myslíte, že osemnásti, čo na nich padla veža v Siloe a zabila ich, boli väčší vinníci ako ostatní obyvatelia Jeruzalema? Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete podobne“ (Lk 13, 1-5).*

Udalosti, o ktorých Ježiš rozpráva, sú tragické. No mohli sme postrehnúť, že on sa nevenuje vysvetľovaniu príčin a dôsledkov tragicky zahynutých. Tak chce pozornosť odvrátiť od smrti tých, ktorí zahynuli. To platí aj pre nás. Lebo zosnulý Ivan, možno už dozrel a som si istý, že bol zrelý pre večný život v Božom kráľovstve. Vo svojom živote pochopil, kam smeruje a bol pripravený na prechod do večného života. Všimnime si, že Ježiš pri spomínaní tragických udalostí sa prihovára živým, pretože tu niet dôvodu myslieť si, že zosnutí boli väčší hriešnici ako ostatní. Je to dôvod k obráteniu a konaniu pokánia pre nás. Božie konanie, ktoré neraz nechápeme, neslúži nato, aby sme neustále kládli otázku Bohu: Prečo? Ale tu je namieste Ježišova výzva, robiť pokánie, aby sme boli pripravení na vstup do Božieho kráľovstva. Vieme, že všetci raz zomrieme. Otázka pokánia a dôležitosti tak nadobúda na váhe a dôležitosti pre každého jedného z nás, ktorí ešte máme možnosť niečo konať. Nikto z nás nie je svätý, ale Boh nás volá k pokániu, skrze ktoré sa môžeme zmeniť, stať sa dobrými a dosiahnuť spásu. Preto aj evanjelium, radostná zvesť, začína výzvou: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo“ (Mt 3, 2). Ježiš myslí na obrátenie srdca, na vnútorné pokánie, z ktorého majú prameniť skutky a úkony pokánia. Je to obrátenie sa celým srdcom k Bohu, zanechanie hriešneho života, zmierenie sa so susedmi, vernosť manželskej láske. Je to túžba a rozhodnutie zmeniť život s nádejou na Božie milosrdenstvo. Je to úsilie o život v láske. Najistejšia cesta pokánia

v láske: vziať každý deň svoj kríž a nasledovať Ježiša. A buďme si istí, že Boh dá silu začať znova.

Ježišovi záleží na každom jednom z nás. On kvôli nám prišiel na zem, bol umučený a vstal z mŕtvych, aby nám všetkým otvoril bránu do večného kráľovstva. Preto nás dnes volá k pokániu. Mám nádej, že náš brat, ktorý toto chápal vo svojom živote, už je v nebi a čaká na nás. Možno skrze jeho tak náhly odchod, Boh nám chce povedať, že aj my sa máme pripraviť a byť zrelý v čase, keď aj nás raz Boh povolá a tiež nevieme, kedy to bude a akým spôsobom. Boh nechce nikoho stratiť. Pokánie je cesta k nemu, v ústrety jeho milosrdnej láske. Či nie je to práve pokánie, čo pretvára náš život, podľa Božej vôle? Tou vôľou je život v láske k Bohu a k blížnym. Či nie je táto cesta zároveň cestou vlastného dozrievania?

Viem, bratia a sestry, že teraz sa nám ťažko nad týmto uvažuje, keď sme v takej smutnej situácii. Ale práve ona sa nám môže stať príležitosťou pre naše prvé kroky na ceste pokánia, teda k zmene života v život lásky podľa Božej vôle.

Podobná situácia sa stala príležitosťou k rastu a napredovaniu v láske jednej americkej rodiny.

Max Ellbrush, kvalifikovaný robotník, rozpráva z vlastného života. „Stalo sa to v piatok, bolo veľa zhonu, veď o šesť dní boli Vianoce. Písal sa rok 1958. Ja som pracoval ako elektrikár a snažil som sa nadbehnúť plán, aby som prežil Vianoce v pokoji, v kruhu svojej rodiny. Zrazu zazvonil telefón a hlas na druhej strane mi oznámil, že môjho 6-ročného syna zrazilo auto. Okolo neho bolo veľa ľudí. Keď som prišiel k nemu, ležal uprostred cesty, jeho blondávané kučeravé vlasy boli rozstrapatené. V ten istý deň Krejh v nemocnici zomrel... Auto, ktoré ho zrazilo, ani raz nezatrúbilo a zmizlo. Moja manželka a ja sme išli z nemocnice po ulici ozdobenej vianočnými svetlami. Nijako sme nemohli pochopiť, čo sa vlastne stalo. Trvalo to až do večera. Keď som prechádzal okolo prázdneho lôžka, až vtedy som si uvedomil,

čo sa stalo. Vtedy som sa rozplakal nielen kvôli samote, ale aj kvôli nezmyslu života vôbec. Z našich štyroch detí, práve Krejh nám najčastejšie pomáhal pri našich problémoch života. Keď sme prichádzali k niekomu na návštevu, hovorieval: „Aký máte krásny byt.“ Keď mu niekto niečo podaroval, bol dotknutý až k slzám, no darček daroval prvému decku, ktoré mu ho závidelo. Keď také dieťa malo zomrieť, keď taký život môže za okamih zhasnúť, potom nič nemá zmysel a viera v Boha je sebaklamstvo. Ráno sa moja beznádej a bezradnosť zmenila v slepú nenávisť voči človekovi, ktorý nám spôsobil nešťastie. Medzitým polícia toho človeka našla. Bol to 15-ročný Georg Wiliams. Polícia vedela, že pochádzal zo zlej rodiny. Jeho mama pracovala po nociach a cez deň spala. V osudný piatok nebol v škole a keď mama spala, ukradol kľúče od auta a plnou rýchlosťou uháňal cestou. Zdalo sa, že všetok môj hnev sa sústredil na meno Georg Wiliams. Zavolať som nášmu advokátovi a požiadal som ho, aby sa prípad riešil ako prípad dospelého. V kauzách maloletých súd nie je dosť tvrdý. Taký bol môj duševný stav. Neskoro v noci zo soboty na nedeľu som sa prechádzal po izbe a rukami som si silne stískal hlavu: Bože, vysvetli mi, prečo sa malo tak stáť?! Práve v ten okamih sa zmenil môj život. Vtedy som pochopil, že život má zmysel, má jeden jednoduchý cieľ. Podobá sa školskému roku. V tomto školskom roku, teda v tejto triede života, sme povinní naučiť sa iba jedno: láske. Nahlas som zvolal: Ó, Krejh, malý Krejh, za šesť rokov si sa mnoho naučil! Ako rýchlo si robil pokroky. Ako rýchlo ťa previedli do vyššieho ročníka.

Graci, moja manželka, sedela na posteli, keď som otvoril dvere spálne. Nič nerobila, iba sa dívala pred seba od toho nešťastného piatku. Zabral som ju za ruku a snažil som sa jej vysvetliť, že utrpenie na tejto zemi nie je koncom, ale vedie do šťastia, ďaleko za hranice našich očakávaní. Povedal som jej: Dnes večer nás už Krejh viac nepotrebuje. Ale potrebuje nás niekto iný. Je to Georg Wiliams. Ved' sú Vianoce. Vo väzení pre neho nebude žiadneho vianočného darčeka, ak mu ho my nepošleme.

Graci počívala spokojne, apaticky sa pozrela na mňa a povedala mi: Máš pravdu. Po smrti Krejha je to prvé správne riešenie. Ono bolo naozaj správnym. Ukázalo sa, že Georg bol múdрым a samostatným chlapcom, no bez budúcnosti. Potreboval otca a ja syna. Dostal svoj vianočný darček a aj jeho mama dostala krabicu zákuskov, ktoré napiekla Graci. My sme požiadali o jeho prepustenie z väzby. Keď vyšiel na slobodu, náš dom sa stal jeho druhým domovom. Po vyučovaní mi pomáha v elektrikárskej dielni. Stal sa dobrým starším bratom mojim ďalším trom deťom.“

Táto rodina pochopila, že aj tragická smrť má zmysel a stala sa pre nich príležitosťou k ďalšiemu kroku odpúšťať, milovať, a tak dozrievať na ceste k Bohu.

Drahí bratia a sestry, pochopiť reč mimoriadnych udalostí v našom živote býva neraz ťažké. No každá z nich nám prináša hlbokú pravdu a často kvôli tomu, že je mimoriadna, nám chce zvýrazniť a podčiarknuť obsah, ktorý v sebe skrýva. Prijmeme Ježišove vysvetlenie a výzvu, ktorú adresuje všetkým nám. Robiť pokánie, aby sme zvládli úlohu v tejto triede života. Skrze pokánie tak dozrieť v láske, čo je pripravenosť na prechod do vyššieho ročníka.

Amen.

Modliť sa za zomrelého

Lk 11, 1-13

„Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria“

Nikto z nás nemôže povedať, že dnes je jeho šťastný a radostný deň. Opustil nás náhle a nečakane náš spolubrat M. Nesklátila ho choroba ani staroba. Netušil, čo ho čaká, a preto sa s ním ani nikto nerozlúčil. Bolesť v pozostalých je preto oveľa väčšia. Môžeme len dúfať, že v okamihu smrti bol zmierený s Bohom, aby mohol vstúpiť do večnej radosti nebeského

kráľovstva, kde už niet bolesti ani strachu. Všetci za to prosíme, modlíme sa, aby náš zosnulý brat, ktorý bol dobrý veriaci, dosiahol plnosť radosti a milosti u Boha.

Povzbudzujú nás k tomu aj slová Pána Ježiša, ktoré sme počuli v dnešnom evanjeliu: „***Aj ja vám hovorím: Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám“ (Lk 11, 9)!***

Všetci ľudia musia zomrieť. Smrťou končí čas rozhodovaní, v okamihu smrti padlo rozhodnutie o nasmerovaní a hodnote života. Podľa toho smrť nie je iba koniec, ale aj definitívnosť života. Smrťou dostáva ľudská existencia svoju plnú váhu: Mám možnosť žiť iba raz a teraz sa musím rozhodovať. Možnosti životných rozhodovaní a náprav sa nevrátia späť. Rozhodnutia sa stanú definitívnymi.

Kresťanské chápanie života podstatne spočíva v tom, že človek naplňa svoj život v slobode, úroda tohoto života dostáva v smrti konečnú platnosť, a že očisťovanie po smrti znamená očisťovanie skutočne žitého života z milosti Boha.

Učiteľský úrad Cirkvi vysvetľuje smrť ako trest za Adamov hriech, pričom predpokladá, resp. výslovne hovorí, že prvý človek "Adam" bol stvorený Bohom a obdarovaný mimoprirodzeným darom nesmrteľnosti a skrze svoj hriech priviedol smrť nielen na seba, ale aj na svoje potomstvo.

Vzťah ľudstva k Bohu je poznačený dvoma faktormi: globálnym a univerzálnym vtiahnutím ľudstva a jednotlivého človeka do hriechu a viny (dedičný hriech) a v ústrety idúcou, odpúšťajúcou a sebadarujúcou láskou Boha (milosť). Keď nie sú oba faktory v rovnováhe, pretože láska Boha je silnejšia než hriech a vina, prenikajú človeka v celej jeho existencii, ovplyvňujú slobodné rozhodnutia človeka a týkajú sa aj narodenia a smrti.

V smrti sa človek celkom vydáva do Božích rúk, keďže sa časť po časti odovzdával Bohu vo svojom živote v konkrétnych skutkoch lásky. Násilná a predčasná smrť berie človeku možnosť dávať svoj život v láske a slobodne sa

darovať. Oddelenie tela a duše v smrti neznamená úplné zrušenie vzťahu duše ku svetu. V smrti sa dostáva ľudská duša k intenzívnejšiemu vzťahu k druhým ľuďom. Človek je zodpovedný za svoje zmýšľanie a skutky, a bude musieť podať vyúčtovanie za svoj život pred konečnou božskou inšinciou.

Tak ako každá nádej, aj viera v očistec je prísľubom a zároveň výzvou k obráteniu a rastu v láske už v tomto živote, keď hovorí, že prosebná modlitba a všetky kresťanské skutky vykonané v spomienke na zomrelých im pomáhajú v dianí očisťovania. Tak ako človek nikdy nie je iba izolovaným jedincom a jeho život nemôže byť absolútne nezávislý od ostatných ľudí, tak človek neostáva sám a nepretŕha zväzky k druhým ľuďom ani po smrti, ktorí sa počas jeho pozemského života stali v istom zmysle súčasťou jeho existencie, a skrze ktorých im bola sprostredkovaná spásna prítomnosť Boha.

Naplnenie u Boha je cieľom kresťanskej nádeje. Každý človek chce po smrti dosiahnuť blažený stav, stav večnej radosti, šťastia a lásky. K tomu vedie patričný život. Ale môžu mu k tomu pomôcť aj naše modlitby, obety a prosby. Pán vypočuje toho, kto k nemu volá a prosí ho. Názorne nám to ukazuje prvé čítanie: Abrahámovi ide v jeho modlitbe predovšetkým o druhých ľudí. Prosí za hriešnych ľudí v Sodome a Gomore, hľadá aj tie najmenšie škáry k nádeji. Nestavia sa ani pyšne nad Sodomčanov, ani sa nepohoršuje nad ich hriešnosťou, ale stavia sa s nimi do jedného radu - do jedného radu tých, ktorí Božiu milosť potrebujú a takto prosia. A tu je úplne podobný Ježišovi Kristovi, ktorý sa, ako hovorí Písmo, za nás hriešnikov stále prihovára u Otca. Ak veríme, že Boh miluje všetkých ľudí, ak máme k Bohu dôveru a čakáme od neho len a len dobro, a ak podľa veľkého prikázania lásky milujeme svojich blízkych, potom sa nemôžeme za nich nemodliť! Potom je modlitba za druhých výrazom našej lásky k nim. Lásky, ktorú nemôžeme vynechať. A tento prejav lásky, ktorým modlitba je, prečisťuje naše vzťahy. Ak sa za niekoho s láskou a dôverou modlíme, potom sa na neho nemôžeme pozerat' len ako na nepriateľa, potom k nemu nie sme ľahostajní,

potom sme s ním spojení, či je ten človek od nás ďaleko, alebo je k nám blízko.

„Pýtajte sa a dajú vám, hľadajte a nájdete, klopte a otvoria vám,“ hovorí Ježiš. Akoby hovoril: Čo chcete dostať, keď nepožiadate, čo chcete nájsť, keď nebudete hľadať, a ako vám má kto otvoriť, keď ani nezaklopete? Čo ako by bol prísny nejaký človek k iným ľuďom, nezaprie aspoň vlastné deti. Ako by mohol zaprieť svoje deti Boh? Ako by im mohol odmietnuť svoje dary? Smrť existuje v našom živote, stretávame sa s ňou. Buďme na ňu pripravení nielen materiálne, že si dáme do poriadku majetky, napíšeme závet a podobne, ale aj duchovne. Modlime sa za našich zosnulých, za našich bratov, sestry, rodičov a deti. Pomôže to im, ale aj nám. Budeme s nimi v užšom vzťahu, vo vzájomnom kontakte, a tak bolesť z ich straty ľahšie prejde.

Zlodej prišiel k nebeskej bráne a zabúchal na bránu: „Otvorte!“ Apoštol Peter, ktorý má kľúče od kráľovstva, to počul a šiel k bráne. „Kto je tam?“ „Ja.“ „A kto si ty?“ „Zlodej. Pust' ma do nebeského kráľovstva!“ „Nie, pre zlodejov tu niet miesta.“ „A kto si ty, že ma nechceš pustiť?“ „Apoštol Peter.“ „Ahá, teba poznám. Ty si ten, ktorý tri razy zaprel Krista Pána, prv než zaspieval kohút. Viem všetko, bratku.“

Vtedy sa Peter obrátil a vyhládal Pavla: „Pavol, choď a porozprávaj sa s ním.“ Pavol šiel k bráne. „Kto je tam?“ „Ja, zlodej. Pust' ma do nebeského kráľovstva!“ „Tu niet miesta pre zlodejov.“ „A kto si ty, keď ma nechceš pustiť dnu?“ „Ja som apoštol Pavol.“ „Ahá, Pavol. Viem, kto si. Vyháňal si kresťanov z Jeruzalema a hnal ich do Damasku. A ty si teraz v raji?“

Keď to Pavol počul, povedal Petrovi, čo hovorí zlodej. „No,“ povedal Peter, „pošleme tam evanjelistu Jána. On Krista nikdy nezaprel. Nech sa s tým zlodejom porozpráva.“

Ján šiel k bráne. „Kto je tam?“ „Ja, zlodej. Pust' ma do nebeského kráľovstva!“ „Môžeš dlho prosiť, zlodej. Pre takých hriešnikov ako ty tu niet

miesta!“ „A kto si ty, že ma nechceš pustiť dnu?“ „Ja som evanjelista Ján.“ „Ahá! Ty si teda evanjelista! Prečo vy evanjelisti klamete ľudí? V evanjeliách ste napísali: 'Klopte a otvoria vám, proste a dostanete!' Ja tu už stojím vyše dvoch hodín a klopem, ale nikto mi neotvára. Ak ma hneď nevpustíš do nebeského kráľovstva, vrátim sa na zem a poviem ľuďom, že ste v evanjeliách písali nepravdy!“ Ján zlodeja pustil dnu.

Pán dôverujúcim a dúfajúcim, prosiacim a neodbytným pomôže a dá to, čo chcú. Musíme byť trpezliví, musíme sa modliť a prosiť za spásu duše M., aby sme ho čo najviac oslobodili od trestu za jeho viny.

Pán je dobrý a odpúšťajúci, vypočuje a splní svoje prisľúbenia. Modlime sa, bratia a sestry, za tohto nášho zosnulého brata, aby dosiahol večnú blaženosť, aby ho Pán zaradil medzi svätých v nebi, aby ho oslávil a aby sa stal naším orodovníkom u Boha.

Pane, prijmi dušu M. do svojej milosti, aby mohol spoločne so všetkými v nebi spievať a oslavovať Ťa skrze Krista, nášho Pána.

Amen.

Boh - naša nádej

1 Sol 4, 13-17

Smútiaca rodina, bratia a sestry! Nie je tomu tak dávno, čo sa naša zosnulá sestra M. ešte prechádzala medzi nami. Jej život bol plný očakávania a plánov. No zrazu prišlo niečo nečakané. Prišiel jeden deň, hodina, minúta... a nepozornosť vodiča spôsobila našej sestre smrť. Môžeme za to obviňovať toho vodiča, všetkých a všetko, ale ja sa pýtam: má to zmysel? Vrátime tým život našej sestre?

A od poved' znie: pozemský život už nie, ale prvé čítanie z listu Solúnčanom nám dáva inú odpoveď: „*Nechceme, aby ste nevedeli, ako je to so zosnulými, aby ste sa nezarmucovali ako ostatní, čo nemajú nádej. My čo*

žijeme a zastaneme až do Pánovho príchodu, nepredídeme tých, čo zosnuli v Pánovi...“ (porov. 1 Sol 4, 13-17).

Bratia a sestry, svätý Pavol nám vo svojom liste hovorí o nádeji, ktorá je nádejou pre večný život. Ňou túžime po nebeskom kráľovstve a po večnom živote ako po svojom šťastí, pričom vkladáme dôveru do Božích rúk.

Viem, že je veľmi ťažké dôverovať v Pána v tejto situácii a mať bázeň v neho, ale nesmieme si zúfať. Veľkým príkladom nám môže byť starozákonný Abrahám, ktorý aj napriek tomu, že mal obetovať svojho syna, neprestal veriť v Božie prisľúbenia, mal nádej v to, že Boh splní to, čo sľúbil. Naša Cirkev preberá vzor práve z jeho nádeje. Príkladom nám môže byť Jób, ktorému Boh zabral všetko: majetok, deti, ale aj napriek tomu neprestal dôverovať v Boha. A vieme, že Boh ho za to odmenil. V Novom zákone je to napríklad Marta, ktorej zomrel brat Lazár a ktorého Ježiš vzkriesil z mŕtvych. Tí všetci mali nádej, že smrťou nič nekončí, ale iba niečo sa mení. Ale vezmime si príklad zo samého Krista. Kristus prišiel, aby nás vykúpil. A v tom je jeho nádej. Vedel, že bude trpieť, že zomrie, ale vedel, že nás tým vykúpi a nás aj vykúpil.

Uvedomujeme si, že by sme asi nedokázali žiť tu na zemi, keby sme tejto nádeje vôbec nemali. Ona musí byť silnejšia, ona je silnejšia. Vieme, že naša jednoduchá nádej nám dáva silu už len na to, aby sme dokázali žiť a naša kresťanská nádej nám dáva silu žiť a všetko konať pre večný život. To je nádej Ježiša Krista. A takúto nádej Kristus žiada aj od nás.

Bratia a sestry, nádej je jedna z troch božských čností. Často si povieme: veď máme nádej, v čosi veríme, čosi je... ale hlbšie nad tým nepremýšľame. Uvažovať začíname až trochu neskôr. To trochu neskôr myslím vtedy, keď prídu na nás nejaké skúšky a trápenia. Lenže čo potom? Obviňujeme za to Boha? Prečo to Boh dopustil práve na mňa, na našu rodinu, prečo to skúša na mne? Čo som komu urobil? Nie, bratia a sestry. Ako Boh skúšal Abrahámovu vieru, Noemovu pri potope, Jóbovu vieru, keď mu bral

synov, takisto skúša aj nás. Oni to zvládli na jednotku, ale ako to zvládneme my? Začneme nadávať a preklínať?

Boh dnes na nás, na našich bratov a sestry, zoslal tiež jednu skúšku. Boh si povolal k sebe manželku a matku. Naši bratia a sestry vedia, čo to znamená, ale svoj kríž neodhadzujú, ale ho prijímajú s láskou, lebo vedia, že Boh je aj napriek tomu milostivý a milosrdný. Vedia a vieme to aj my, že Boh je náš Otec, ktorý ako skutočný otec nielen odmeňuje, ale aj skúša. Ak v jeho skúškach vytrváme, on na nás nezabudne a bohato nás obdarí svojimi milosťami. Ak nie v tomto pozemskom živote, v tom nebeskom určite. A tu má svoje miesto práve nádej. Nádej, ktorou dôverujeme v Boha a v život večný.

Ludová múdrosť nám podáva legendu, v ktorej sa hovorí asi toto: Boh poslal do malej dedinky smrť, aby tam v jednom dome zobrala matku. Smrť sa ale vrátila a hovorí: „Pane, nemôžem tam zobrať matku, sú tam štyri malé deti, kto sa o ne postará?“ Boh sa však nahneval a rozkázal smrti: „Skoč do hlbín oceánu a prines mi kameň, ktorý leží na jeho dne.“ Smrť vylovila kameň, doniesla ho k Pánovi a hneď nato dostáva ďalšiu úlohu: „Rozhryzni ten kameň!“ Smrť hryzie, namáha sa, ale nakoniec sa jej to podarí. A hľa, vnútri bol malý červík. Boh ukazuje na toho červíka a hovorí: „Pozri, ja o ňom viem a starám sa o neho. A myslíš si, že zabudnem na tie siroty? Chod' a vezmi matku!“

Tak aj my, bratia a sestry, často zabúdame, že čokoľvek Boh robí, robí to s určitým zámerom. A keď dnes povolal k sebe túto našu sestru, tiež to robí s nejakým zámerom, ktorý mnohokrát nechápeme, ale vedzme, že vo večnom živote pochopíme všetci. Ako sa Boh postaral v legende o toho červíka, takisto sa postará aj o nás. Treba len veriť.

V knihe proroka Izaiáša Boh hovorí: „Lebo moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty“ (Iz 55, 8). Boh je našim otcom a on dobre vie, prečo si povolal túto sestru. Snáď aby netrpela alebo bola zrelá pre večný život. Útechou nech nám je viera v život večný. A kedykoľvek sa

budete za ňu modliť, predstavujte si ju živú, lebo ona žije a ona sa bude modliť za vás. A naša nebeská Matka vám v tom bude pomáhať, lebo ona veľmi dobre vie, čo je to strata milovanej osoby. A my sa budeme modliť spolu s vami, aby vás všetkých Boh potešil a posilnil, aby sme tak raz všetci mohli stretnúť tam, kde už niet ani bolesti, ani nijakého iného zármutku.

Amen.

Na zemi nemáme trvalé miesto

Jn 14, 1-6

Svieca. Knôť zaliaty do vosku. Jednoduchý predmet majúci v kresťanstve hlbokú symboliku. Sprevádza začiatok i koniec nášho pozemského života. Pri krste symbolizuje Ježiša Krista, ktorý má novému kresťanovi svietiť na ceste života a pri pohrebe zas symbolizuje Krista, ktorý osvetľuje cestu do večnosti.

Ježiš sám o sebe povedal: „*Ja som cesta, pravda, život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa*“ (Jn 14, 6).

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Je v prirodzenosti človeka, že sa vydáva na cestu. Zbalí si pár vecí osobnej potreby a odchádza. Ľudia putujú, migrujú, presúvajú sa. Môžeme teda povedať, že človek je bytie k niečomu. Niečo si chce pozrieť ako turista, niečo vidieť len tak zo zvedavosti. Veľakrát cestuje za niekým: ide ho pozrieť, navštíviť. Teda človek je aj bytie k niekomu. Človek túži po spoločenstve s ľuďmi. Ved' už na prvých stránkach Biblie môžeme čítať, že ťažko je človeku samotnému. Ale človek kdesi v hĺbke srdca cíti aj nasmerovanie mimo tohto sveta, nasmerovanie k Bohu, od ktorého vyšiel a ku ktorému sa ako k prvotnej príčine svojho bytia vracia po dlhšej alebo kratšej dobe. Pekne to vyjadril autor žalmu: „Ako vyschnutá pustá zem bez vody, tak moja duša túži za tebou“ (Ž 63).

Pozemský život je dôležitou, ale nie poslednou etapou. Duša človeka po smrti neprechádza do iného ľudského alebo živočíšneho tela, ale odchádza k Bohu, kým jeho telo na čas uložia do zeme. Hovorím "na čas", pretože

všetkých nás čaká vzkriesenie z mŕtvych. Ježiš neprišiel na tento svet, aby nás zachránil pred prirodzenou smrťou, ale prišiel dať jej zmysel. Ježiš s istotou povedal, čo starozákonní autori iba tušili, ale nevypovedali, že smrť je bránou do omnoho krajšieho spôsobu života, v ktorom ľudia žijú ako anjeli. Je to perspektíva plná nádeje, ktorú veriaci iných náboženstiev nemajú.

Iste každého z nás bolí rozlúčka. Vždy keď odchádza niekto blízky alebo niekto, koho máme radi a na ktorom nám záleží, vždy ako keby odchádzal kúsok nášho ja. Naša sestra M. odišla na stretnutie s Ježišom. Ale máme istotu, že po prechodnom odlúčení bude nasledovať doba nikdy nekončiaceho spoločenstva, kde už nebude žiadneho odchodu ani príchodu, ale večne trvajúca radosť zo spoločenstva s Bohom. Keď Ježiš hovorí o sebe, že je “cestou“, chce nám povedať, že on je zmyslom života, on predstavuje stálosť, istotu. Ježiš je jedinou prístupnou cestou k Otcovi. Keď hovorí o sebe ako o “pravde“, znamená to, že sa človek môže na Boha bezpodmienečne spoľahnúť a v ňom nachádzať spásu. A Ježiš ako “život“ dáva nadprirodzený život ako dar. Kto prijíma Ježiša ako “cestu, pravdu a život“, prichádza k Otcovi, ktorý je posledným cieľom a definitívnym naplnením celého ľudského hľadania. Bratia a sestry. K tomuto spoločenstvu sme všetci pozvaní. Keď sme sa tu dnes zišli pri rozlúčke s našou sestrou M., povzbudme sa slovami Ježiša o večnom živote: Kto verí vo mňa, žiť bude, aj keď zomrie.

Čínska múdrosť hovorí: „Život je most: prejdi po ňom, ale nestavaj na ňom dom“. Dom tu na zemi má dvojakú funkciu: chráni pred vonkajším svetom a pomáha vytvárať rodinnú atmosféru. Človek však nikdy nemá istotu, že ho nikto neokradne, že neprídu povodne, zemetrasenie, že na dom nevalia hypotéku. Istotu tu na zemi nikdy nebudeme mať. A predsa, človek kvôli prílišnej starostlivosti o pozemský domov neraz zabúda na ten večný. Každý človek musí raz opustiť svoj dom. V rodnom dome môže prežiť celý svoj život, ale ak je človek bytie k Bohu, nemôže tu žiť večne. Ježiš nám v nebi pripravil množstvo príbytkov. Tešme sa na stretnutie s ním, lebo len v nebi

nadobudneme plnú istotu, spokojnosť a radosť, že teraz som dosiahol to, po čom som celý život túžil, a že ma o môj príbytok už nikto nikdy nepripraví.

Bratia a sestry, svieca symbolizuje Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych. V nádeji na naše osobné zmŕtvychvstanie modlíme sa za zosnulú sestru, aby si ju Pán vzal k sebe a mohla sa tešiť vo večnej sláve. A vždy keď uprieme pohľad na zapálenú sviecu, spomeňme si na Ježiša, ktorý sa z lásky k nám obetoval, nezabúda na nás a očakáva nás v nebi, kde nám všetkým pripravil miesto, a kde „noci už nebude a nebudú potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo im bude žiariť Pán, Boh, a budú kraľovať na veky vekov“ (Zjv 22, 5).

Amen.

Nebojte sa

Jn 14, 1-6

V našom živote sa vyskytujú situácie, ktoré prinášajú zármutok, obavy, neistotu, akési otázniky. Medzi takéto situácie patrí aj smrť človeka, ktorý nám bol nejakým spôsobom blízky. Pocity zármutku sa možno splietajú s akousi prázdnotou, ktorá nastáva pri odchode milovaného človeka. Môžu prísť aj myšlienky, ktoré nás naplňujú obavami: ako to bude ďalej vyzerat', čo sa zmení, ako budeme všetko zvládat'?

Bratia a sestry, azda v podobnej situácii sa nachádzali aj apoštoli pri Poslednej večeri. Keď im Ježiš oznámil svoj odchod zo sveta, zmocnil sa ich zmätok, strach a malomyselnosť. Čo sa s nimi stane, keď už s nimi nebude Pán? Preto Ježiš začína rozlúčkovú reč výzvou k nebojácnosti a viere: „***Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa“ (Jn 14, 1).***

V tejto situácii môže apoštolom pomôcť prekonať strach iba viera v Boha a v toho, kto im vieru sprostredkoval a žil pred ich očami. Ježiš sa však

nemieni uspokojiť iba s výzvou k nebojácnosti a viere. Môže dať apoštolom opodstatnené zaslúbenie, že ich odlúčenie nebude trvať večne. On ich síce opustí, ale do domu svojho Otca odchádza iba preto, aby im pripravil príbytok. Potom sa vráti aby vzal učeníkov k sebe, aby navždy boli tam, kde je on. Niet teda žiadneho dôvodu k úzkosti a malomyselnosti. Ich opustenosť bude iba krátka. Po prechodnom odlúčení bude nasledovať doba nikdy nekončiaceho spoločenstva.

Avšak nik nepríde k Otcovi, kto by chcel obísť Krista. On sám o sebe hovorí: „Ja som cesta, pravda a život“ (Jn 14, 6).

Cesta znamená orientáciu, zmysluplné nasmerovanie, stálosť, istotu. Toto Ježiš dáva človeku, ktorý verí.

Keď Biblia hovorí o Božej pravde, myslí tým Božiu vernosť a spoľahlivosť, na ktorú sa človek môže bezpodmienečne spoľahnúť, v ktorej nachádza svoju spásu.

A život - život je Ježišov dar. Nejde tu o prirodzený život, ale o život nadprirodzený, o spásu.

Kto prijíma Ježiša ako cestu, pravdu a život, prichádza k Otcovi. Spoločenstvo s Otcom je konečným cieľom a úplným naplnením ľudského hľadania a túžob. Náš život teda nadobúda zmysel a istotu vtedy, keď sa spoliehame na Ježiša.

Preto v našom živote nemá miesto zbytočný strach a úzkosť. Je pravdou, že život niekedy prináša aj zármutok. Napríklad, keď nás opustí milovaný človek. Avšak smrť nie je úplný koniec. Je to vlastne iba zmena, prechod z pozemského života do večného života.

Michael Quist vo svojej knihe *Tvojimi očami* píše: „Či existujú mŕtvi? Nie, mŕtvych niet, Pane. Sú len živí na našej zemi a aj vo večnosti. Smrť existuje, Pane, ale chvíľu iba, okamih je to, sekunda, len krok, krok z dočasného do večnosti.“

Aj v liturgických textoch budeme počuť, že tým, čo veria v Boha, sa život neodníma, iba mení. A svätý apoštol Pavol nás povzbudzuje: „Ani oko

nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“ (1 Kor 2, 9). Modlíme sa preto za našu zosnulú sestru Helenu, aby skúsila a presvedčila sa, aký dobrý je Pán (porov. Ž 34, 9). A majme nádej, že sa raz spolu stretneme tam, kde sa nám zotrú z očí všetky slzy.

Ježiš svojim učeníkom hovorí: „A cestu kam idem, poznáte“ (Jn 14, 4). Aj naša zosnulá sestra akoby nám vravela: „Nežiaľte a neplačte, veď cestu kam idem, poznáte.“ Máme predsa nádej, že jej cesta vedie k Nebeskému Otcovi.

Poznali sme ju ako zbožnú a pracovitú ženu. Jej život ostáva pre nás vzorom a povzbudením. Isteže, rokmi jej síl ubúdalo, ale pokiaľ mohla, starala sa o rodinu. Spolu s manželom vychovala tri deti a pomáhala aj pri výchove vnúčat. Snažila sa ich dobre vychovať. Dôkazom toho je aj to, že jeseň svojho života prežila v úzkom kruhu svojej rodiny a aj posledné chvíle jej života boli sprevádzané starostlivou prítomnosťou najbližších. To bolo viditeľné ovocie jej snáh, ktorého sa dočkala tu na zemi. To neviditeľné, ktoré jej pripravil Pán, o tom môžeme iba tušiť. Iste Pán Boh nezabudne ani na jej obety, ktoré prinášala, keď niesla kríž choroby. Jej život je ako dobré zrno, ktoré prinieslo mnohonásobnú úrodu už tu na zemi, čo nám dáva nádej, že večná úroda bude omnoho bohatšia. Veru, môžeme dúfať, že Ježiš s radosťou prijme našu zosnulú sestru do svojho kráľovstva, veď opúšťala tento svet zaopatrená sviatosťami. V tejto nádeji ľahšie prekonáme zármutok týchto chvíľ, dúfajúc, že táto rozlúčka je len na určitý čas, ale večnosť nás opäť spojí. A naša nádej má pevný základ, vychádza z Krista, ktorý o sebe hovorí: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“ (Jn 11, 25-26).

Drahí bratia a sestry, pre nás kresťanov smrť neznamená koniec všetkého, ale práve naopak - začiatok. Výročný deň úmrtia svätých Cirkev nazýva narodením pre nebo. Svätá Terézia od Diet'at'a Ježiša na smrteľnom lôžku vravela: „Neumieram, vstupujem do života.“

Je tu teda nádej na opätovné stretnutie v nebi, ktoré je úžasné aj tým, že bude večné. Pripravujme sa aj my na toto stretnutie v dome nášho Nebeského Otca životom podľa jeho vôle a pamätajme vo svojich modlitbách a obetách na našich zosnulých. Amen.

Trpezlivosť

Mt 11, 25-30

Jeseň života. Každý z nás sa už stretol s týmto výrazom. O čo ide? Ide o poslednú etapu života, ktorou je staroba. Zoberme si jeseň v prírode. Čo sa robí s prírodou v jeseni? Stromy priniesli svoje plody, ovocie a teraz prichádza rad aj na nich. Zhadzujú svoje lístie, prechádzajú z aktivity do pasivity. Ľudovo povedané "stromy idú spať", aby sa mohli na jar znova prebudiť do nového života. Skúsme si tento proces premietnuť aj na nás: Zaspíme, aby sme prešli do nového života, aby sme mohli opäť žiť. Kde? Vo večnosti.

Drahá smútiaca rodina, bratia a sestry! Ježiš nám v evanjeliu hovorí: **„Pod’te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste unavení a ja vás posilním“ (Mt 11, 28).**

Pán Ježiš nám ponúka možnosť, aby sme išli všetci za ním, lebo jedine v ňom je posila. Pozýva nás všetkých bez rozdielu náboženstva, veku, stavu, či postavenia. Po namáhavej práci, keď sme unavení, máme prísť k Ježišovi. To pozvanie pre nás všetkých stále platí, lebo Ježiš je cesta a všetci budeme ním posilnení a naplnení už tu na zemi, a potom i vo večnosti. Preto zoberme na seba jeho jarmo, svoj každodenný kríž tak, ako nám káže Ježiš, lebo nás uisťuje: „Moje jarmo je totiž príjemné a moje bremeno ľahké.“ Večnosť je nebo, teda dokonalý život s Najsvätejšou Trojicou, spoločenstvo života a lásky s ňou, s Pannou Máriou, s anjelmi a so všetkými blaženými. Je stavom

vrcholnej blaženosti. Všetci máme putovať k blaženosti a tým putovaním pre náš život je Kristus. Kresťanský zmysel smrti sa stáva zjavným vo svetle veľkonočného tajomstva Kristovej smrti a zmŕtvychvstania, v ktorom spočíva naša jediná nádej. Kresťan, ktorý umiera v Kristovi Ježišovi, sa vzdiali z tela a býva u Pána. Každý jeden život má svoju púť, životnú púť, ktorá raz musí dôjsť do svojho posledného štádia - do svojho cieľa. A pre nás kresťanov tým cieľom je Ježiš, u ktorého "nájdeme odpočinok pre svoju dušu", keď sme utrpení, unavení vekom, či ťažkosťami života. My máme nádej, že náš život nekončí, ale po príchode do Božieho kráľovstva stávame sa blaženými a blažení tam budú kralovať spolu s Kristom, "budú kralovať na veky vekov."

Cítite vo svojom vnútri, odkiaľ je táto nádej? Odkiaľ pre nás kresťanov pramení istota večného života? Odkiaľ pramení radosť a pokoj aj napriek smútku? Odpoveď je vrcholne pravdivá a významná. Istotu máme z viery! Ale vieru nenadobúdame hneď, ale postupným zrením a smelo môžeme povedať, že po celý svoj život. K tomu je potrebná však ešte jedná dôležitá čnosť, ktorou je trpezlivosť. Keď sme už priniesli svoje plody a ovocie vo svojom živote, čo v našom prípade sú naše skutky, prichádza posledná etapa nášho života - staroba. Ona prináša veľa nových stavov a situácií. Jedným z nich je prechod z aktivity do pasivity. Človek, ktorý v živote veľa dokázal, bol oporou pre iných, zrazu pociťuje, že stráca silu a dych. Niekedy sa to stáva aj osobnou tragédiou, že niekto sa začne pokladať za bremeno, ktoré je druhým na obtiaž. Je to psychicky veľmi ťažko znesiteľný proces prijať sa, byť trpezlivým tak pre samotného starého človeka, ktorý si je vedomý straty svojej životnej sily, tak aj pre tých, ktorí musia prijať bremeno svojich blízkych, či už sú to deti, alebo niekto iný. Musia oplývať veľkou trpezlivosťou.

Trpezlivosť sa nadobúda každodenným tréňovaním. Pokúsme sa v tejto čnosti cvičiť aj my. Je to niekedy veľmi ťažké, ale raz aj nám skutky trpezlivosti môžu byť ovocím pre večnosť. Veď sú nám iste známe slová:

"Trpezlivosť ruže prináša". Múdri veriaci už od svojej mladosti prosia Boha, aby im dal sily prijať bremeno staroby a aby ich deti dokázali znášať s láskou a trpezlivosťou. Som veľmi povzbudený a povzbudzujem aj vás, keď prinášam starým ľuďom Eucharistiu, ako dokážu čakať s pokojom, trpezlivosťou, na príchod Pána Ježiša do svojich srdiec, aby im pomohol na ceste do večnosti. Keď sa ich opýtam, čo robia, čo robíte, odpovedajú: modlím sa. Je to naozaj povzbudeniahodné pre nás, veď niekedy nedokážeme byť trpezlivými práve v tých okamihoch života, ktoré sú pre nás vrcholne dôležité, ak ide o našu spásu. S. Kierkegaard napísal: „Každá chvíľka netrpezlivosti, keď sa chceme obzrieť, aby sme uvideli, či sme aspoň trochu bližšie k cieľu, sa vždy stáva príčinou zdržania a rozptýlenia.“

Istý roľník si svedomito obrobil svoje pole, dobre ho pooral a starostlivo obsial. Po niekoľkých týždňoch s údivom zistil, že obilie vyrastá veľmi pomaly. Pochytila ho náramná zlosť, lebo u suseda sa už zelenalo mladé obilie. Zo dňa na deň bol netrpezlivejší. Nakoniec prišiel na bláznivú myšlienku. Rozbehol sa na pole a rozhodol sa jemne podvihovať do výšky byľky obilia. Napracoval sa nesmierne, ale keď skončil, bol si istý úspechom svojej práce. Po ceste domov stretol suseda a rozprával mu, ako pomohol svojmu obiliu rásť do výšky. S veľkou zvedavosťou sa obaja vrátili na pole a už zďaleka videli, ako všetko obilie zvädlo.

Tento človek nebol trpezlivý, lebo trpezlivosť je kľúčom k radosti. Preto majme na pamäti nebeské poklady a bohatstvo, ktoré sme si pripravili svojimi skutkami. Je potrebné byť trpezlivým, prekonávať všetky krivdy a privádzať k spamätaniu toho, kto krivdí. Aj naša zosnulá sestra svojím životom sa snažila vyznávať Krista ako vzkriesenie a život. Bola trpezlivou v očakávaní na Pána a jej život bol prežívaný s Kristom a my všetci spolu s vami, drahá smútiaca rodina, poďakujeme jej za všetko a vyprosujeme pre ňu, aby večnosť prežívala s Kristom. Amen.

Smrťou život nekončí

Jn 11, 17-27

Drahí bratia a sestry, zarmútení príbuzní! Všetci veľmi dobre poznáme pieseň, ktorú často počuť z úst mladých, najmä v období veľkonočného času. Je to pieseň *Ježiš žije*. Refrén znie takto: *Ježiš žije, Ježiš žije, všetci ľudia nech to vedia, Ježiš žije*.

V dnešnom evanjeliu sme počuli jeho vlastné slová, ktoré adresoval Marte. Ježiš jej povedal: „***Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie***“ (Jn 11, 25).

Vzkriesenie je život, nad ktorým už smrť nemá žiadnu moc. Lazár sa vrátil do života, ale musel ešte raz umrieť. Kristus však prešiel cez smrť do nového života. Pred ním už viac nestojí žiadna moc. Toto je obrovské tajomstvo, cez ktoré nedokážeme preniknúť.

Biológia je veda o biose, teda o živote. Avšak o živote, ktorý v sebe nosí smrť. Čo je náš život bez smrti, to prekračuje naše vedomie. Aj najjednoduchší človek vie, že život končí smrťou. To už ale neplatí o Kristovi. Čo my nazývame životom, to nie je skutočný život. Ľudia nad 50 rokov už nedokážu robiť to, čo dokázali v mladších rokoch a začínajú cítiť, že sa v ich tele postupne hlási o slovo smrť. A tá nakoniec aj zvíťazí. Zničí telo a napokon aj sám život. Všetci zomrieme. My to nazývame životom, ale smrť sa doň vpletla a začala mať nad ním moc. To je skutočný život. To je čistý život, život, ktorý uniká nášmu chápaniu.

Prvotná Cirkev vyznávala svoju vieru formulou, ktorá sa skladala z dvoch slov: Kyrios Jesu, Ježiš je Pán! Pre prvých kresťanov to znamenalo, že Ježiš je Pánom ich života. Znamená to aj, že Ježiš je Pánom nad každou mocou na tomto svete a bez akéhokoľvek obmedzenia Kristus prevyšuje každú vec na tomto svete. Teda aj smrť, ktorá je najvyššou mocou tu na zemi. Politik môže byť mocný, ale jedného dňa zomrie. Atlét môže byť silný, jedného dňa však smrť bude silnejšia.

Bol by to však smutný život, ak by mal končiť hrobom. Pre nás kresťanov je tu ešte tajomstvo vzkriesenia, ktoré je stredom našej viery. Ak Kristus nevstal, márna by bola naša viera. Vzkriesenie je jadrom, je životom celej radostnej zvesti, celého evanjelia. Ak by sme z neho vynechali vzkriesenie, z evanjelia by nezastalo nič.

Minimálne každú nedeľu a každú liturgickú slávnosť slovom alebo spevom vyznávame vieru Cirkvi. V tomto vyznaní je zahrnutý aj článok o vzkriesení.

To sú slová, ale ako je to s nami v skutočnosti? Čo nám hovorí naše srdce? Aký je náš postoj? Sme ľuďmi zmŕtvychvstania, alebo sú to iba slová, ktoré si vypočujeme na Veľkú noc?! Náš zosnulý brat už zakusuje, v čo my veríme a jeho nádej je splnená.

Dnes sme sa tu zišli zarmútení, no v žiadnom prípade nie bezradní. Strata blízkeho zanechá stopy. Pán Ježiš veľmi dobre pozná našu situáciu. Vie ako nám je, keď strácame najbližších. Ved' aj Ježiš vyronil slzu pri Lazárovom hrobe (porov. Jn 11, 35).

V takejto chvíli máme preto možnosť modliť sa a volať k niekomu, kto vie, ako nám je. Voláme k ľudskému bratovi, ktorý tiež prežil čo my, ba viac. Je to krásne povedomie, ale samo by nám to pomohlo veľmi málo, možno vôbec. Lenže Ježiš je viac ako človek. Je aj Boží Syn a dokáže omnoho viac, ako iba stáť pri hrobe v kruhu priateľov v súcitnom postoji. Boží Syn vyslobodzuje zo smrti a zármutku, a stratu obracia na radosť. Rozprávanie evanjelia nie je iba opisom nejakej dávnej udalosti, záznamom kázania prvotnej Cirkvi. Je to znamenie pre nás: smrť veriaceho nie je koncom všetkého, ale prelomom k novému bytiu s Kristom v Otcovi. A preto aj takáto bolestná skúsenosť má ešte viac posilniť našu snahu a úsilie na ceste k večnosti. Putujeme v čase milosti a milosrdenstva, ktorý nám Boh dáva, aby sme žili svoj život podľa Božieho plánu a rozhodli o svojom konečnom osude.

Takáto viera je viera mnohých kresťanov, medzi nimi aj známeho Benjamína Franklina.

Ako mladý človek začínal s povoláním tlačiara, a tak si dal vyhotoviť na svoj hrob tento nápis: „Tu odpočíva ako pokrm pre červy telo tlačiara Benjamína Franklina, ako väzba starej knihy, ktorá stratila svoje stránky, zlatú oriezku a titul; dielo sa však nestratilo, pretože, ako celý život veril, vyjde v inom a vzácnejšom vydaní, ktoré Boh ako autor vylepší a znova vydá.“ Táto neotrasiteľná dôvera B. Franklina je veľkou silou pre každého, kto žije a vie, že musí zomrieť a je útechou pre toho, kto stratil milého človeka a musí tu žiť ďalej.

Bratia a sestry, drahá smútiaca rodina!

Všetci z mŕtvych vstaneme,

všetci z mŕtvych vstaneme jak On,

aleluja, bratia.

Nech sa každý pridá k nám,

nikto nemusí byť sám,

ved' my z mŕtvych vstaneme jak On.

Takto znie prvá strofa už spomínanej veľkonočnej piesne. Môže a má byť pre nás nádejou a zároveň obrovskou výzvou.

Ostávame tu žiť ďalej. Máme možnosť nadväzovať kontakty s našim zosnulým bratom a rovnako aj s ostatnými zosnulými príbuznými a blízkymi. Modlime sa k nim a za nich a spoločne sa tešme na stretnutie s nimi.

Amen.

Naša cesta k Bohu

1 Sol 4, 13-14. 17-18

Vítam vás všetkých na dnešnej smútočnej rozlúčke s našim zosnulým bratom. Toto naše lúčenie je pre vás najbližších, manželku, dcéru i syna, ťažké i preto, že prišlo k nemu rýchlo, aj keď váš otec s takýmto odchodom

počítal, čomu nasvedčuje tá udalosť, že pred niekoľkými dňami pred Veľkou nocou pristúpil ku sviatosti zmierenia, vyznal sa zo svojich hriechov, prijal odpustenie od kňaza, ktorý v tejto sviatosti zastupuje Pána Ježiša a tiež po rokoch pristúpil ku Sviatosti Oltárnej, prijal telo Pána Ježiša. Váš otec mal po tomto stretnutí radosť, čo prejavil pred viacerými z vás. Ani si neuvedomil, že takto dostal od Pána Boha veľkú milosť pripraviť sa na cestu ku stretnutiu s Bohom živých i mŕtvych.

Preto najmä vám, najbližším a najdrahším, ale i nám všetkým patria dnes slová apoštola Pavla Solúnčanom: **„Bratia! Nechceme vás nechať v nevedomosti o tom, ako je to so zosnulými, aby ste sa nezarmucovali ako tí, čo nemajú nijakú nádej“ (1 Sol 4,13).**

Príslovie hovorí, že nádej zomiera posledná. Tým viac si to dnes uvedomujeme. Ľudské slová útechy, ktoré vám dnes ostatní prejavujú, sú úprimné, plné porozumenia, sú však len slovami slabých ľudí, pretože my všetci raz zomrieme. Dnes vás oveľa viac povzbudia slová Ježiša Krista, toho, ktorý zvíťazil nad smrťou a vstal z mŕtvych na tretí deň po svojom ukrižovaní. Tento Ježiš svoju smrť nielenže predpovedal, ale predpovedal i svoje zmŕtvychvstanie, čo aj uskutočnil. Dokázal tak, že je skutočne ten, ktorý sa nazýva Pravdou. Preto veríme, že jeho slová o našom vzkriesení sa takisto stanú skutočnosťou, pretože Ježiš svoje slová dokázal aj svojimi skutkami, a preto veríme v nový život po smrti, veríme v osobné stretnutie s Bohom.

Náš zomrelý brat bol železničiar. Neraz sa s vami lúčil, keď odchádzal do svojho zamestnania. Pretože práca, ktorú vykonával, bola náročná a nebezpečná. Preto ste sa na jeho návrat tešili. Teraz sa však s ním tu na zemi lúčite navždy. Ale predsa nie definitívne. Pretože ani my nevieme ani dňa, ani hodiny, kedy si nás Pán života a smrti povolá. Môže to byť tak

rýchlo ako v jeho prípade. Preto aj my sa máme na svoje stretnutie s Bohom pripraviť. Boh od nás nežiada niečo nad naše sily. Nechce niečo, čo by nám mohlo uškodiť, práve naopak. Náš Boh nám cez vieru káže, aby sme dali cisárovi, čo patrí cisárovi, a Bohu, čo patrí Bohu. Máme sa tešiť zo svojho života, máme ho žiť, môžeme sa tešiť, pracovať, ale máme i svoje povinnosti a záväzky. Kto toto pochopil, ten nikdy nepovie, že nedeľňajšia účasť na svätej omši je strata času, práve naopak. Zjednotenie týchto prvkov života prináša radosť, spokojnosť a po smrti večnú blaženosť.

Priateľ rybár rozpráva o tom, ako sa vybral so synovcom chytať ryby. Keď už boli člnom ďaleko od brehu, mladý študent si všimol, že strýko mal na veslách niečo napísané. Na jednom vesle bolo slovo „Ora“ a na druhom „et labora!“ Keď sa na ich význam opýtal, dostal odpoveď, že je to staré heslo mníchov, ktorí začali aj u nás šíriť kultúru. A tieto slová znamenajú: „Modli sa a pracuj!“ Mladý študent sa pousmial a povedal: „Naozaj, práca je cesta ku kultúre, vede, pokroku – ale modlitba?“ Po chvíli strýko začal používať len jedno veslo so slovom „et labore – pracuj“. A čln sa začal točiť dookola. Začudovaný študent dostal odpoveď: „Chceme ísť dopredu. Vidíš, len s prácou to nejde. Ten, čo pozná len a len prácu, aj keď je si myslí, že je šťastný, stojí na mieste, stále sa točí dookola. Kto však v živote používa aj veslo „ora – modli sa“, ten aj keď rovnomerne ťahá, dosiahne cieľ, aj keď je to neraz ťažké.“

Poučenie pre nás: Bez Boha je ľahší život, ale ťažšia smrť, neistota. S Bohom je život ťažší, ale ľahšie je zomieranie, pretože človek má nádej.

Pri dnešnej rozlúčke s otcom, manželom, susedom... zamyslíme sa nielen nad sebou, ale buďme mu vdáční za všetko, čo pre nás, drahý zosnulý urobil. Myslíme na neho v modlitbách nielen pri dnešnej svätej omši, ale i v nastávajúcich všedných dňoch.

Amen.

Prebud'me svoje svedomie

Zjv 7, 2-4.9-1

Spomienka na zomrelých – Dušičky

V dnešný deň viac ako po iné dni roka si nájdeme čas a navštívime cintoríny, kde odpočívajú naši drahí zosnulí. Tieto návštevy nie sú len spomienkou na tých, ktorí nás predišli, ale sú zároveň chvíľou vážneho zamyslenia sa nad naším životom, nad jeho cieľom, nad stavom našej duše.

Možno aj vy ste si uvedomili po tieto dni, že máme zobudiť svoje svedomie, vážnejšie sa zamerať na svoju dušu, pretože tieto dušičkové dni hovoria o konci nášho života. Zamyslíme sa, či správne chápeme učenie Cirkvi o posledných veciach človeka.

Apoštol Ján v poslednej knihe Nového zákona zaznačil svoj zážitok, ktorý mal vo vyhnanstve na ostrove Patmos. Tam okrem iného píše o počte poznačených, ktorých bolo 144-tisíc zo všetkých kmeňov synov Izraela (porov. Zjv 7,4).

Spomínané číslo je známe z Písma mnohým ľuďom. Toto číslo je však z nevedomosti či nesprávneho výkladu aj príčinou zlého a nesprávneho prístupu k životu. Neraz sa stretávame s názormi ľudí o tom, že Boh vopred určil, kto bude spasený a kto nie, vraj, načo sa potom snažiť čnostne žiť. A tiež hovoria, načo sa mám snažiť, keď aj tak budem spasený, prípadne načo sa snažiť, keď mám byť zatratený. Je to vec filozofického systému. V učení Cirkvi to poznáme pod názvom tomizmus, pomenovaný podľa sv. Tomáša Akvinského. Zároveň je to aj teologický smer, kde sa hovorí, že Boh dáva človeku slobodnú vôľu a on sám svojím životom rozhodne o večnej spáse alebo zatratení. Molinizmus je teologický smer, ktorý učí, že Boh vo svojej múdrosti vie, či človek bude alebo nebude spasený, teda už je všetko vopred rozhodnuté. Oba teologické smery sú otvorené. Cirkev nezavrhuje ani jeden. Boh vo svojej múdrosti vie, či človek bude alebo

nebude spasený, ale dáva každému svoje milosti potrebné ku spáse a každý človek sa rozhodne sám slobodne a dobrovoľne o svojej večnosti. V našom učení je zjavné, že Boh chce dať všetkým ľuďom večnú spásu. Apoštol Pavol v Prvom liste Timotejovi píše: „Boh chce všetkých ľudí spasit' a priviesť k jasnému poznaniu pravdy“ (1 Tim 2,4). Preto Boh každému človeku určil dostatočnú milosť ku spaseniu. To, že my povieme, že Boh vie, či budeme spasení, alebo zatratení, neovplyvňuje naše spasenie. Sami rozhodujeme o svojej spáse. Spasení však budú len tí, ktorí ukončia svoj život v milosti, v stave priateľstva s Bohom. Milosť je dar, ktorý si človek nezaslúži sám od seba, ale ako dar od Boha.

Prirovnanie: Ako lekár chce zdravie chorého z lásky k pacientovi, zároveň chce, aby pacient užil lieky, a tak dosiahol zdravie. Boh je lekár, ktorý nás miluje, dáva nám lieky, svoje milosti, a záleží od nás chorých, či budeme zdraví, to znamená spasení, a to vtedy, ak budeme lieky od Boha správne užívať.

Tu si musíme uvedomiť, že Boh a my nie sme na jednej rovine. U Boha nejestvuje čas, teda pre neho neplatí včera, dnes a zajtra. Boh je nad časom. Boh všetko vie. My sme však tu v čase. U nás je včera, dnes a zajtra. Boh nám dal všetko potrebné k našej spáse, svoje dary, milosti, dal nám dar rozumu a slobodnej vôle. Je na nás ako sa v čase rozhodneme, ako žijeme a to rozhodne o našej večnosti. Ak Boha prijmemo a budeme žiť v jeho priateľstve, to znamená v milosti posväcujúcej, splníme podmienky k spáse. A naopak, ak toto všetko, čo Boh ponúka a dáva nevyužijeme, sami sa dobrovoľne odsúdime. Preto si máme uvedomiť vážnosť okamihu, ktorý prežívame a ktorý rozhoduje o spáse alebo o zatratení. Tak sa dá vysvetliť, že človek, ktorý žil celý život bez Boha, ak sa v okamihu smrti s ním zmieri, prijme jeho dary, bude spasený. My ale nevieme kedy, kde a za akých okolností nás povolá Pán, kedy to Božie neustále “teraz“ spojí s naším “časovým teraz“. Keď príde naša smrť, príde aj náš súd. Preto sa nikto nemôže spoliehať na to, že bol dobrý, čnostný v minulosti, keď neskôr Boha

hriechom odvrhne, neprijme dary, stratí všetko i z minulosti. Treba teda žiť stále v spojení s Bohom, prijímať dary, ktoré Boh ponúka k našej spáse. Tieto slová nemajú byť strašiakom, ale majú nás naučiť väčšej dôvere v Boha, ako o tom píše apoštol Pavol Filipanom o tom, že Boh, ktorý svojou milosťou v nás započal dobré dielo, nech ho aj dokončí, čiže privedie nás do večnej spásy. Máme teda plniť, čo žiada a dôverovať v jeho dobrotu a lásku.

Prečo si máme tieto slová dnes pripomenúť? Preto, že je čas spomienok na našich zosnulých a možno o rok ani my už nemusíme byť medzi živými. Preto sa máme utvrdiť v priateľstve s Bohom, žiť v milosti posväcujúcej, vedome a dobrovoľne prijímať dary – účasť na sv. omši, sviatostiach, modlitbe – aby sme si tak zaslúžili večnú blaženosť.

Tieto slová si hovoríme tiež preto, aby sme nerezignovali, nevzdávali sa, keď počuje hlasy o tom, kto bude spasený. Áno, Boh o tom vie, kto bude a nebude spasený, ale je to zároveň aj v našich rukách.

Hovoríme si tieto slová tiež preto, lebo medzi nami žijú bratia a sestry, ktorí nesprávne pochopili text Jánovho zjavenia o počte vyvolených, o čísle 144-tisíc. Toto číslo v našom učení neznamená číslo matematicky, ale je to číslo symbolické, ktoré označuje veľký počet vyvolených, čiže všetci, čo zomierajú v milosti a priateľstve s Bohom, patria do tohto počtu. Teda toto učenie sa rozchádza už v samotných základoch učenia tých bratov a sestier, ktorí sa hlásia k Jehovovej sekte, ktorí sa všemožne snažia dokázať týmto číslom na falošných a vykonštruovaných domnienkach, že do tohto čísla sú započítaní len členovia Svedkov Jehovových. Je to blud, ako aj ich výpočty o konci sveta. Ježiš vo svojom učení jasne povedal, že o tom dni nevie nik, ani anjeli v nebi, iba Otec. Teda Ten, kto dal svetu začiatok, ten mu určí aj koniec. A podobne je to aj s koncom nášho pozemského života, smrti.

Toto učenie Cirkvi a slová Svätého písma majú byť pre nás dostatočne silným poučením, aby sme nemuseli sa obzerať po falošnom

učení tých, ktorí nás láskavo a milo, ba až dotieravo presviedčajú o pravosti ich učenia a ktorí sú ochotní pre svoje učenie ísť za novými stúpcami kilometre, neľutujú čas, námahu a financie. To je neraz nám na zahanbenie. Preto pri všetkej úcte máme týchto bratov odmietnuť, slušne a dôrazne. Neprijímať od nich žiadnu literatúru, pretože vám začnú znepríjemňovať život. Nepúšťajte sa s nimi ani do nejakej veľkej debaty, pretože oni hovoria stále len to svoje a naučené. Vedú školený, naučený dialóg. Nie sú schopní priznať si svoje chyby a omyly. Často nás prekvapí ich príkladný život. Neraz sa z nich stanú úplne iní ľudia. Na prvý pohľad je to lákavé, krásne, ale uvedomme si, že za tým sa niečo skrýva. A rovnako si môžeme položiť otázku, prečo takto príkladne a vzorne nežijeme my, čo máme pravé učenie Krista.

Pripomínam a hovorím o tom aj preto, lebo títo Svedkovia Jehovovi využívajú také chvíle u ľudí ako je strata milovanej osoby. Vedia si k opustenému človekovi nájsť cestu, vedia ho potešiť, pomôcť mu, a nepovedia hneď, čo sa za touto službou a ochotou z ich strany skrýva. Čas hrá pomaly ale isto v ich prospech a takto vedia pritiahnuť človeka na svoju stranu. Podotýkam, že veľmi ťažko sa týchto falošných prorokov pozbaviť.

Preto keď zostaneme v tichu stáť nad miestami, kde odpočívajú telesné pozostatky našich drahých, uvedomme si, že máme dušu a tá nezomrela, nezanikla, že je stvorená Bohom a budeme odmenení podľa nášho života, buď pre večnú blaženosť, alebo pre večnú záhubu.

Amen.